

**ANKARA- BEYTEPE ÇEVRESİNDEKİ BAZI ÖTÜCÜ
KUŞLARIN POPULASYON DALGALANMALARI ÜZERİNE
ARAŞTIRMALAR**

**RESEARCHES ON POPULATION FLUCTUATINGS OF
SOME PASSERINE BIRDS IN THE VICINITY OF ANKARA -
BEYTEPE**

CİHANGİR KİRAZLI

Hacettepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin
BİYOLOJİ Anabilim Dalı İçin Öngördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak hazırlanmıştır.

2005

sevgili aileme

ANKARA- BEYTEPE ÇEVRESİNDEKİ BAZI ÖTÜCÜ KUŞLARIN POPULASYON DALGALANMALARINI ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

Cihangir Kirazlı

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Beytepe ve çevresinde gözlenen kuş türlerini belirlemek ve bazı ötücü kuş türlerinin mevsimsel populasyon dalgalanmalarını ortaya koymaktır. Çalışma Eylül 2003 – Eylül 2004 tarihleri arasında, Beytepe ve çevresindeki altı ayrı gözlem alanında gerçekleştirilmiştir. Çalışma alanında, üreme (ilkbahar) ve göç (sonbahar) dönemlerinde 10 günde bir, bu faaliyetler dışındaki zamanlarda ise 20 günde bir gözlem olmak üzere toplam 32 saha çalışması yapılmıştır. Gözlemler sonucunda çalışma alanında 29 familyaya ait 82 kuş türü tanımlanmıştır. Bunlardan 13 familyaya ait 26 kuş türü ötücü olmayan (nonpasseres), 16 familyaya ait 56 kuş türü de ötücü olanlar (passeres) kategorisindedir. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre 9 ötücü kuş türü **Yerli** (alan için dominant olan türler), 15 ötücü kuş türü alanda üreyen ve üreme faaliyeti sonrası alanı terk eden (**Göçmen**) kuşlar, 10 ötücü kuş türü **Yaz ve Sonbahar Ziyaretçisi**, 8 ötücü kuş türü **Kış Ziyaretçisi** ve 14 ötücü kuş türü ise **Gezgin=Transit Göçer** kategorisinde değerlendirilmiştir. Ayrıca ötücü kuş türlerinin üreme ve göç dönemlerinde daha yoğun bir populasyonla temsil edildikleri ortaya çıkmış, bununla beraber akışkan ve durgun su kaynaklarını içeren doğal veya yapay habitatları daha çok tercih ettikleri gözlenmiştir. Alandaki ornitofaunistik etmenlerin ekolojik denge çerçevesinde etkileşimlere sahip olması ve alanın göç yolları üzerinde bulunması nedeniyle şehirleşme ve yoğun antropojenik etkiler gözlenmesine rağmen Beytepe ve çevresinin yabanıl yaşam için önemli bir alan olarak değer kazandığı ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beytepe, Kuş Faunası, Ötücü Kuşlar, Populasyon Dalgalanmaları

RESEARCHES ON POPULATION FLUCTUATINGS OF SOME PASSERINE BIRDS IN THE VICINITY OF ANKARA –BEYTEPE

Cihangir Kirazlı

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the bird species that are observed Beytepe-Ankara and to state the seasonal population fluctuatings of some passerine birds. The bird observations was done at six different observation site in Beytepe between September 2003 and September 2004. Totally, 32 field studies are done in the study area at rhe different periods of time. In breeding and migration periods they are obseved once in every 10 days and behind the time these activities take, they are oserved once in every 20 days. As a result of these observations 82 species of birds belonging to 29 families are determined in the vicinity of Beytepe. Twenty-six species of these birds belonging to 13 families are as known nonpasseres, 56 species of these birds belonging to 16 families are known passereres. Through the data provided as a result of this study, 9 passerine birds are resident (species which are dominant in the area), 15 passerine birds breeds in this area and leave after breeding activities (migrant), 10 passerine birds are summer and autumn visitors, 8 passerine birds are winter visitors and 14 passerine birds are transite migrant. In addition, it is revealed that the bird species are represented by a high population at breeding and migration periods and it is also revealed that they prefer natural and artifical habitats (terrestrial and/or aquatic). Despite the urbanization and a lot of antrophogenic effects this area is on of the way of migration, it is revealed that Beytepe is an important area for the wildlife particulary bird life as well.

The Key Words: Beytepe, Bird Fauna, Passerine Birds, Population Fluctuatings

TEŞEKKÜR

Bu çalışma sırasında bana yol gösteren, değerli bilgi ve yardımlarını benden esirgemeyen ve her türlü zorlukta bana destek veren danışman hocam Sayın Yr.Doç.Dr. Zafer AYAŞ'a saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Lisans ve yüksek lisans dönemlerimde hiçbir yardımını esirgemeyen ve bu çalışma için beni yönlendiren hocam Sayın Prof.Dr. İlhami KIZIROĞLU'na sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Ekoloji alanına duyduğum ilginin kaynağı olan, beni ilk defa kuşlar konusuna yönelten ve her türlü çalışmamda hiçbir yardımını esirgemeyen hocam Sayın Doç.Dr. Levent TURAN'a sonsuz teşekkür ederim.

Eğitim ve öğretim alanındaki bilgilerimin ve görüşlerimin temelini oluşturan ve her türlü desteği hiçbir zaman esirgemeyen, çok şey borçlu olduğum hocam Sayın Dr. Oner KOÇAK'a sonsuz teşekkür ederim.

Hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen sevgili aileme sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmam boyunca dostluklarını ve yardımlarını esirgemeyen sayın Fazıl ALSANCAK'a, Oktay ÖLMEZ'e, Selçuk ÇALIŞKAN'a ve Veda GÜVEN'e sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam süresince bana destek olan tüm meslektaşlarıma, Işıl GÜNDÜZ'e ve onun gibi benden sevgi, saygı ve yardımlarını esirgemeyen tüm öğrencilerime ve ismini saymadığım bütün emeği geçenlere sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
ÖZ.....	I
ABSTRACT.....	II
TEŞEKKÜR.....	III
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	IV
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	VI
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII
ÇİZELGELER DİZİNİ	VIII
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
3. GEREÇ ve YÖNTEM	11
3.1. Gözlemler Sırasında Kullanılan Gereçler.....	11
3.2. Gözlemlerin Kayıt Edilmesi.....	11
3.3. Gözlem Tarihleri Ve Sıklığı.....	11
3.4. Gözlem Yapılan Alanlar, Yollar ve Noktalar.....	13
3.5. Üreyen; Yerli, Göçmen Ötücü Kuş Kategorilerinin Değerlendirilmesi.	18
4. BULGULAR	19
4.1. Çalışma Alanında Saptanan Kuş Türleri ve Yoğun Olarak Gözlendiği Alanlar.....	19
4.2. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Bulunduğu Dönemler ve Birey Sayıları.....	19
4.3. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri	27
4.3.1. Üreyen kuş türleri.....	27
4.3.2. Yerli ötücü kuş türleri.....	27
4.3.3. Göçmen kuş türleri.....	31
4.3.3.1. Göçmen (Üreme sonrası alanı terk eden) ötücü kuş türleri.....	31
4.3.3.2. Yaz ve sonbahar ziyaretçileri (Alanda üremeyen, alanda belirli dönem(ler) bulduktan sonra alanı terk eden ötücü kuş türleri)	32
4.3.3.3. Kış ziyaretçileri (Alanda kış döneminde gözlenen göçmen ötücü kuş türleri).....	32
4.3.3.4. Gezgin = transit göçmen türler (Alanda sadece bir dönem ve çok az sayıda gözlenen göçmen ötücü kuş türleri)	32

İÇİNDEKİLER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

4.4. Çalışma Alanında 2003-2004 Yıllarında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Mevsimsel ve Toplam Birey Sayıları	33
4.5. Çalışma Alanında 2003-2004 Yıllarında Gözlenen Her Ötücü Kuş Türüne Ait Bulgular.....	36
5. TARTIŞMA	93
KAYNAKLAR	100
ÖZGEÇMİŞ	103

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

A	: Akdeniz bölgesi
BB	: Bütün bölgeler
BZ	: Beslenme Ziyaretçisi
bkz.	: Bakınız
°C	: Santigrat derece
Da	: Doğu Anadolu bölgesi
Dr	: Doktor
Doç.	: Doçent
E	: Ege bölgesi
E	: Doğu (East) koordinatı
G	: Göçmen
Gda	: Güneydoğu Anadolu bölgesi
İ	: İç Anadolu bölgesi
Kd	: Karadeniz bölgesi
KZ	: Kış Ziyaretçisi
km	: kilometre
lt	: Litre
m	: Metre
m²	: Metrekare
m³	: Metreküp
Ma	: Marmara bölgesi
mg	: Miligram
N	: Kuzey (North) koordinatı
NN	: Null Normal (Deniz seviyesi)
pH	: Çözeltideki Hidrojen iyonu konsantrasyonu
PFS	: Protected Fauna Species
Prof.	: Profesör
SPFS	: Stricktly Protected Fauna Species
T	: Transit Göçer
vb.	: Ve benzeri
Y	: Yerli
Yr	: Yardımcı

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

- Şekil 1.** Çalışma alanı olan Beytepe ve çevresinin coğrafik konumu13
- Şekil 2.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 1 no'lu
(Maslak Vadisi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları15
- Şekil 3.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 2 no'lu
(Beytepe Göleti ve Çevresi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları.....15
- Şekil 4.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 3 no'lu
(Tarlalık Alanlar) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları16
- Şekil 5.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 4 no'lu
(Yerleşke A Girişi, Batısındaki Akışkan Su Habitati, Vadi ve Yükselteler) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları.....16
- Şekil 6.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 5 no'lu
(Yerleşke Güney-batısındaki ağaçlık Alanlar ve Akışkan Su Habitati) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları.....17
- Şekil 7.** Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 6 no'lu
(Yerleşke İçi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları.....17

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1. Alan Çalışmalarının Mevsimlere Göre Sayıları ve Tarihleri	12
Çizelge 2. Saha Çalışmalarındaki Gözlem Alanları ve Habitat Çeşitleri	14
Çizelge 3. Alanda Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Kategorileri.....	18
Çizelge 4. Alanda Gözlenen Kuş Türleri (Nonpasseres-Passeres).....	20
Çizelge 5. Alanda Saptanan Ötücü Kuşlar ve Gözlendiği Alanlar.....	23
Çizelge 6. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Bulunduğu Dönemler ve Birey Sayıları	25
Çizelge 7. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri.....	28
Çizelge 8. Çalışma Alanında 2003-2004 Tarihleri Arasında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Sayıları.....	34
Çizelge 9. <i>Galerida cristata</i> (Tepeli toygar)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....	37
Çizelge 10. <i>Alauda arvensis</i> (Tarla Kuşu)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları	38
Çizelge 11. <i>Hirundo rustica</i> (İs Kırlangıcı)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....	39
Çizelge 12. <i>Riparia riparia</i> (Kum Kırlangıcı)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....	40
Çizelge 13. <i>Delichon urbica</i> (Pencere Kırlangıcı)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....	41
Çizelge 14. <i>Anthus campestris</i> (Kır İncirkuşu)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....	42

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

- Çizelge 15.** *Motacilla flava* (Sarı Kuyruksallayan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....43
- Çizelge 16.** *Motacilla cinerea* (Dağ Kuyruksallayan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....44
- Çizelge 17.** *Motacilla alba* (Akkuyruksallayan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....45
- Çizelge 18.** *Troglodytes troglodytes* (Çit Kuşu)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları46
- Çizelge 19.** *Erithacus rubecula* (Kızılgırdan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....47
- Çizelge 20.** *Luscinia megarhynchos* (Bülbül)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....48
- Çizelge 21.** *Luscinia svecica* (Buğdaycıl)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....49
- Çizelge 22.** *Irania gutturalis* (Akgerdan)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....50
- Çizelge 23.** *Phoenicurus ochruros* (Ev Kızılkuyruğu)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....51
- Çizelge 24.** *Phoenicurus phoenicurus* (Bahçe Kızılkuyruğu)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....52

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

- Çizelge 25.** *Oenanthe oenanthe* (Kuyrukkakan)'nin Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....53
- Çizelge 26.** *Oenanthe hispanica* (Karakulak Kuyrukkakan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....54
- Çizelge 27.** *Oenanthe isabellina* (Toprak Renkli Kuyrukkakan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....55
- Çizelge 28.** *Turdus torquatus* (Kolyeli Ardıç)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....56
- Çizelge 29.** *Turdus merula* (Karataavuk)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....57
- Çizelge 30.** *Turdus pilaris* (Ardıç)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....58
- Çizelge 31.** *Locustella luscinioides* (Dere Ardıçkuşu)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....59
- Çizelge 32.** *Acrocephalus schoenobaenus* (Çit Ardıçkuşu)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....60
- Çizelge 33.** *Sylvia borin* (Bahçe Ötleğen)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....61
- Çizelge 34.** *Phylloscopus collybita* (Cifcaf)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....62

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

- Çizelge 35.** *Phylloscopus trochilus* (Söğütbülbülü)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....63
- Çizelge 36.** *Regulus regulus* (Altıntavukçuk)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....64
- Çizelge 37.** *Regulus ignicapillus* (Sürmeli Altıntavukçuk)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....65
- Çizelge 38.** *Muscicapa striata* (Çizgili Sinekkapan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....66
- Çizelge 39.** *Ficedula parva* (Cüce Sinekkapan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....67
- Çizelge 40.** *Ficedula hypoleuca* (Kara Sinekkapan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....68
- Çizelge 41.** *Parus ater* (Çam Baştankarası)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....69
- Çizelge 42.** *Parus caeruleus* (Mavi Baştankarası)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....70
- Çizelge 43.** *Parus major* (Büyükbaştankara)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....71
- Çizelge 44.** *Parus lugubris* (Mahzun Baştankarası)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....72

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

- Çizelge 45.** *Certhia familiaris* (Orman Tırmaşığı)' in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....73
- Çizelge 46.** *Remiz pendulinus* (Çulhakuşu)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....74
- Çizelge 47.** *Lanius collurio* (Çekirgekuşu)'nun Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....75
- Çizelge 48.** *Lanius minor* (Küçük Çekirgekuşu)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....76
- Çizelge 49.** *Garrulus glandarius* (Kestane Kargası)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....77
- Çizelge 50.** *Pica pica* (Saksağan)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....78
- Çizelge 51.** *Corvus monedula* (Cüce Karga)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....79
- Çizelge 52.** *Corvus frugilegus* (Ekin Kargası)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....80
- Çizelge 53.** *Corvus corax* (Karakarga)'ın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları81
- Çizelge 54.** *Corvus corone cornix* (Leş kargası)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları82

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam ediyor)

Sayfa

- Çizelge 55.** *Sturnus vulgaris* (Sığırcık)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....83
- Çizelge 56.** *Passer domesticus* (Ev Serçesi)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....84
- Çizelge 57.** *Passer montanus* (Dağ Serçesi)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....85
- Çizelge 58.** *Fringilla coelebs* (İspinoz)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....86
- Çizelge 59.** *Carduelis chloris* (Florya)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....87
- Çizelge 60.** *Carduelis carduelis* (Saka)'in Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....88
- Çizelge 61.** *Carduelis spinus* (İskete)'un Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....89
- Çizelge 62.** *Pyrrhula pyrrhula* (Şakrak)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....90
- Çizelge 63.** *Emberiza melanocephala* (Karabaş Kirazkuşu)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....91
- Çizelge 64.** *Emberiza calandra* (Tarla Kirazkuşu)'nın Gözlendiği Dönemler, Bu Dönemlere Ait Toplam Birey Sayıları ve Mevsimsel Populasyon Dalgalanmaları.....92

1. GİRİŞ

Ülkemiz kuş varlığı bakımından, diğer canlı türlerinin pek çoğunda olduğu gibi Avrupa'nın birçok kesiminden daha çok zengindir. Buna neden olarak yurdumuzun farklı ekolojik yapısının yanında Türkiye'nin coğrafi konumu itibari ile eski dünya kıtaları olarak bilinen Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları arasında doğal bir köprü konumunda olmasını gösterebiliriz. Coğrafi konumunun yanı sıra, topoğrafik özellikleri ve değişik iklim koşulları daha önce belirtildiği gibi Anadolu'yu bulunduğu coğrafi kuşaktaki ülkelerden farklı kılmaktadır. Örneğin Türkiye florası içerdiği tür, alttür ve endemik tür zenginliği nedeni ile oldukça önemlidir. Floramızdaki 10 000 taksondan (tüm Avrupa kıtasında yaklaşık 12 000), yaklaşık 3 000 kadarı endemik taksonlardan oluşmaktadır (Akaydın, 2003). Bu zengin endemizm oranı, büyük çoğunlukla kuş türleri ve diğer hayvan türleri için de geçerlidir. Bugüne kadar yapılan gözlemler sonucunda Türkiye'de çeşitli statülerde yer alan 460 kadar (Turan ve Göktaş; 2000) kuş türü tespit edilmiştir. Batı paleartik bölgede yer alan dört büyük göç yolundan ikisinin Anadolu üzerinden geçmesi ve sulak alanların zenginliği nedeniyle Türkiye bu kuş türleri için anahtar ülke konumundadır (Türkiye Kuş Cennetleri, 1995).

Ülkemizin gelişimini tamamlamamış olması, bu süreçte pek çok sorunu da ortaya çıkartmaktadır. Bunlardan bir tanesi yerleşim yerlerinin hızlı, çarpık ve plansız bir kentleşme sürecine girmesidir. Plansız şehirleşme Ankara'da da varlığını göstererek kuş türlerinin beslenme, barınma ve üreme alanlarının yok olmasına ve kuşların bu alanları terk etmelerine neden olmaktadır. Bu nedenle üniversite yerleşkeleri gibi görece olarak daha iyi korunan alanlar, kuş türleri için ideal ortamlar olarak biyo-ekolojik işlevlerini sürdürebilmektedirler. Bu çerçevede Ankara'nın batısında yer alan Beytepe, yurdumuzdaki bu tür zenginliği ve çeşitliliğine paralel olarak uygun ekolojik yapısıyla (doğal ve yapay habitatları ile), başta kuş türleri olmak üzere çeşitli canlı türleri için ideal yaşama ortamı olma özelliğindedir.

Her ne kadar ulusal ve uluslararası önemli kuş alanları kriterleri dışında kalsa da özellikle step ve ormanlık alanlar ornitofaunistik unsurlar için önemli bir barınma,

üreme ve beslenme alanıdır. Özellikle göç döneminde göç yolu üzerinde olan Beytepe ve çevresi, aynı zamanda birçok ötücü kuş türü için geçici bir konaklama alanıdır. Bu özelliği ile Beytepe, ötücü kuşların yıl içinde farklı çeşitlilik ve yoğunlukta bulunduğu şehir yaşantısından görece olarak daha izole konumda olan bir alan kategorisinde değerlendirilmelidir.

Giderek artan insan kaynaklı faaliyetlerden, Beytepe ve çevresindeki faunistik unsurların çeşitlilik ve yoğunluk yönünden olumsuz yönde etkilenecekleri bir gerçektir. Bu etkilerin boyutunun belirlenmesi ancak mevcut faunistik unsurlar hakkında yeterli ve bilimsel ölçekli araştırmalarla mümkündür. Böyle olması durumunda etkilerin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik çalışmalar da daha bilinçli ve uygulanabilir olacaktır. Bu nedenle özellikle kuş göçü çalışmaları için gözlem ve takip bölgesi olan bu alanın ornitofaunistik unsurlarının saptanması ve populasyon dalgalanmalarının belirlenmesi, yapılacak bu tür çalışmalara kaynak olacaktır.

Bu kapsamda ele alındığında, çalışmanın amacı, yıl içerisinde Beytepe ve çevresini beslenme, barınma, üreme ve konaklama alanı olarak kullanan kuş türlerini belirlemek; bu türlerin Beytepe'deki statülerini değerlendirmek (yerli, göçmen, yaz ziyaretçisi...vb.), bazı ötücü kuşların populasyon dalgalanmalarını ortaya çıkarmak, Beytepe ve yakın çevresindeki yabanıl yaşam açısından önemli alanları ortaya koymak ve bu alanları korumaya yönelik çalışmalara öneriler oluşturmaktır.

Ayrıca ileri dönemlerde, elde edilen bulgularla, özellikle şehirleşme ve insan etkilerine maruz kalmasına rağmen ornitolojik önemini koruyan (özellikle kuş göçü açısından) bu alanın, Hacettepe Üniversitesi Çevre Eğitimi, Kuş Halkalama ve Araştırma Merkezi'nin yapacağı faaliyetler kapsamında, "**kuş halkalama istasyonu**" olarak kullanılması için gerekli veri tabanının oluşturulması da çalışmanın amaçlarındandır.

2. GENEL BİLGİLER

Kuşlar, buldukları alanların habitat kalitesini en iyi yansıtan, biyotadaki değişimlerin göstergesi olan “biyomonitor” canlılardır. Bir alandaki kuş türlerinin varlığı, yoğunluğu ve buldukları alanlarda yıl içindeki biyolojik etkinlikleri, alanın mevcut durumu ve geleceği konusunda bizlere ön bilgiler verebilmektedir. Bu kapsamda, buldukları ortamlarda besin piramidinin üst düzeyinde bulunmaları nedeni ile kuşlar, bir ortamın fiziksel ve kimyasal etkenlere maruz kalmasının sonuçlarını değerlendirmede kullandığımız biyolojik ajanlardır (Siriwardena et al., 1988).

Ortamdaki iklimsel, tarımsal ve endüstriyel değişikliklere ve evsel kökenli kirlilik etkisiyle veya diğer antropojenik faktörlerle oluşan fiziksel değişimlere toleransı oldukça yüksek olan kuşlar genellikle mevcut olumsuz etkilerden dolayı ortamı en son terk eden hayvan gruplarından biridir. Bu nedenle bir ortamın biyo-ekolojik özelliklerinin araştırılmasında, varlıkları ve yoğunlukları ile her zaman belirteç konumundadırlar (Paradis et al., 1998).

Kuşlarla yapılan populasyon çalışmaları tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gün geçtikçe artmaktadır. Ancak ülkemizin sahip olduğu zengin ornitofaunaya rağmen yapılan bilimsel ölçekli araştırmaların sayısı oldukça azdır. Bu durum özellikle ornitoloji konusunda çalışan ve yetişen araştırmacı sayısının çok az olmasından kaynaklanmaktadır (Ayaş, and Kiziroğlu, 1999).

Kuşlarla yapılan populasyon dalgalanmaları çalışmaları, alanlarla ilgili iklimsel ve coğrafik etkilerin değerlendirilmesinde ve kuş türlerinin izlenmesinde kullanılmaktadır. Bu amaçla yapılan bu tür çalışmalar, ülkemizde sadece bazı önemli sulak alanlarımızda uygulanmış olup daha çok su kuşlarını içermektedir (Perktaş et al., 2002).

Oysa sulakalanlar dışındaki karasal ortamlar ve bunların ornitolojik öneminin ortaya konmasını sağlayacak ötücü kuşların esas alındığı çalışmalar daha sınırlıdır. Ötücü kuşların çeşitliliği, yoğunluğu ve zamana bağlı populasyon dalgalanmalarının saptandığı çalışmalarda, karasal ortamlar, kuşların biyolojik

işlevlerini ortaya çıkartmak amacıyla yaygın olarak kullanılan alanlardır (Blackburn et al., 1997).

Karasal habitatların daha yoğun olduğu bölgelerde yapılan popülasyon dalgalanmaları ile ilgili çalışmalar, öncelikle söz konusu alanın kuşlar tarafından kullanılma amaçlarının belirlenmesini (beslenme, dolaşma, yuvalanma, konaklama gibi), yani alanın biyolojik işlevselliğini ve türü ve türler arasındaki dinamiklerin ortaya konmasını sağlamaktadır. Ayrıca alandaki kuş türlerinin, yıl içindeki bulunduğu dönemlerin belirlenmesi, kuşların alan açısından statülerinin (yerli, göçmen, kış ziyaretçisi...) değerlendirilmesini de sağlamaktadır (Albayrak, 2001; Perktaş, 2001).

Hızla artan dünya nüfusu ve şehirleşmenin yaygınlaşması, kuşların yaşam alanlarının işgal edilmesine neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak insanlardan kaçmayan yerli kuşların dışındaki birçok kuş türü, yapılaşmanın olumsuz etkileri nedeniyle yaşam alanlarını terk ederek alternatif alanlara kaçmaktadır. Bu durumdan en fazla olumsuz yönde etkilenenler ise ötücü kuşlardır (Jones, 1991).

Bu durumun yol açtığı olumsuzluklar şehirleşmenin planlı bir şekilde yapılması ile giderilmeye çalışılsa da başta kuşlar olmak üzere birçok hayvan türü yeni yaşam alanlarına göç etmeye zorlanmaktadır. Günümüzde bu durumun önlenmesi için, biyo-ekolojik olarak önemli alanlar planlama dışında tutulmakta ve planlanan yerleşim yerlerinde bu canlılar için uygun yaşam ortamları oluşturulmaktadır. Bu yaklaşım son yıllarda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin şehir ve bölge planlamalarının esasını oluşturmaktadır (Alberti et al., 2001; Bolger, D. 2001).

Ülkemizdeki düzensiz ve plansız şehirleşmenin olumsuz etkileri özellikle büyük şehirlerde görülmektedir. Son yıllarda ülkemizde de şehir ve bölge planlamacılarının hedefi ve uygulamaları, yabanıl yaşam alanlarını ve unsurlarını etkilemeyecek yerleşim planları oluşturmaktır. Bu amaçla yerleşim planları, alanlardaki floristik ve faunistik araştırmalara ve bunlardan elde edilen sonuçlara göre yapılmaktadır. Bu kapsamda planlaması yapılan yerleşim alanlarında, doğal yapıların korunması, geniş parkların oluşturulması ve doğal yapı ile uyumlu peyzaj çalışmaları yürütülmektedir. Bu faaliyetler Çevre ve Orman Bakanlığı ile

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın görev ve denetimi dahilinde düzenlenmektedir (<http://www.cevreorman.gov.tr/sehirbolgeplanlama/index.php>).

Ankara ili, bu açıdan ele alındığında özellikle kent merkezi, günümüze kadar plansız ve bilinçsiz olarak şehirleşmiş ve bu sebeple yabanıl yaşam açısından ildeki birçok önemli alan yitirilmiştir. Özellikle kamu kurumlarına ayrılmış geniş alanların sınırları daraltılmış ve yağmalanmıştır. Yine de bazı alanlar, her ne kadar şehirleşme ve antropojenik etkilere maruz kalsa da yabanıl yaşam ve unsurlarını barındırmaya devam etmektedir. Bu alanlar arasında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkeleri ile Atatürk Orman Çiftliği yabanıl yaşam açısından tüm olumsuz faaliyetlere rağmen Ankara'nın aktif yabanıl yaşam alanları olarak gözlenmektedir. Bu nedenle günümüze kadar bu alanlarda bazı floristik ve faunistik çalışmalar yapılmış olup bu alanların gelecekte de biyo-ekolojik işlevlerinin devam etmesi için koruma ve iyileştirme çalışmaları yürütülmüştür.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesi ve çevresi de Ankara'nın yerleşim yerlerine uzaklığı, sahip olduğu sucul (iki gölet ve Maslak Deresi) ve karasal (maslak vadisi, step düzlükleri ve ormanlık alanlar) ortamların varlığı ve görece olarak antropojenik etkilerden uzak olması nedeni ile özellikle kuşlar açısından oldukça önemli bir alandır.

Beytepe, 39° 53' kuzey ve 32° 45' doğu koordinatları arasında yer alan, denizden yüksekliği 924 m olan, üniversite yerleşkesi nedeni ile antropojenik etkenlerin ve şehirleşmenin yoğun olduğu ancak şehir merkezine göre daha iyi korunan ve yabanıl yaşam alanlarını da barındıran önemli bir alandır (Şekil 1). Çalışma alanı, Ankara'nın 15 km güneybatısında yer alır. Alanın en yüksek noktası 1070 NN' dur. Büyüklüğü yaklaşık 2400 hektar olan çalışma alanının 1900 hektarı açıklık, 500 hektarlık kısmı ise ağaçlandırılmış alanlardır (Turan, 1988).

Beytepe, son yıllarda özellikle yerleşke içi ve çevresinin ağaçlandırılması ve düzenli peyzaj çalışmalarının sonucunda, özellikle kuş türleri için önemli bir yaşam alanı olarak değer kazanmıştır. Çalışma alanının batısında Beytepe Köyü, ortasında Hacettepe Üniversitesi'ne ait Beytepe Yerleşkesi bulunmaktadır. Bu

alanların dışında kalan alan ormanlık, koruluk, ekili araziler, park ve bahçeler, akarsu ve durgun su habitatlarını içeren oldukça zengin bir habitat çeşitliliğine sahiptir. Kızıroğlu (1992), kayalık ve dağlık bölgeyi çalışma alanında görülen yırtıcı kuşların yuvalandığı yer olarak konumlandırmıştır (Kızıroğlu, 1992).

Çalışma alanının ortalama eğimi %5 civarındadır. Alandaki en yaşlı oluşumların grauvak ve şist serisi olduğu, bunların üzerine fosilli Karbonifer ve Permien kalkerlerinin geldiği belirtilmiştir (Canik , 1971).

Bölgede “Maslak Deresi” ile beslenen ve “Beytepe Göleti” adını alan büyük bir gölet bulunmaktadır. Bu alanlar özellikle küçük ötücü kuşların ve su kuşlarının rahatsız edilmeden yaşam ortamı bulabildikleri önemli habitatlardır. Ornitolojik açıdan önemli olan bu göletin fiziko-kimyasal özellikleri daha önce bazı araştırmacılar tarafından da çalışılmıştır (Kızıroğlu, 1992 ; Ünal, 1980 ; Atalay, 1984 ; Metin, 2005).

Beytepe Gölet'i 39°53' N, 32°45' E. olup 970 m yükseklikindedir (Kolat, 1976 ; Metin, 2005). Ankara'nın 15 km batısında yer alan bu gölette herhangi bir önemli yer altı suyu kaynağı yoktur. Gölet ilkbahar yağışları ve çevredeki sızıntılarla beslenmektedir (Ünal, 1980). Beytepe Göleti, 1965-1966 tarihleri arasında inşa edilmiştir (Metin, 2005). 103 600 m² lik alana sahip olan gölet, 697 157 m³ hacminde, içerdiği maksimum net su 642 847 m³, minimum su 40 352 m³ dür (Atalay, 1984). Gölet'in en derin yeri 16 m dir. Gölet çevresinde tarım (özellikle buğday tarımı) yapılmaktadır. Gölet'e maslak deresinin karıştığı kısımda söğüt ağaçları ve sazlar bulunmaktadır (Ünal, 1980). Beytepe göletinin bulanıklık değerleri 0-60 FTU arasında değişmektedir (Atalay, 1984).

Kızıroğlu (1992)'ye göre, Beytepe Göletinde su sıcaklığı; Haziran ve Temmuz aylarında 24,5°C ile en yüksek, Ocak ayında ise 2,5 °C ile en düşük değerlerini gösterir (Kızıroğlu, 1992). Metin'e göre ise en yüksek su sıcaklığı Haziran ayında 28°C iken, -3°C ile Şubat ayı en düşük su sıcaklığı değerini verir (Metin, 2005). Alkalik olan Beytepe Göleti, 7,2 (Temmuz) ile 9,1 (Haziran) arasında değişen pH değerlerine sahiptir (Atalay, 1984). Metin, Beytepe Gölet'inde zooplankton

örnekleme yaptığı süreçler içerisinde Gölet'in en yüksek pH değerini 8, en düşük pH değerini de 6 olarak ölçmüştür (Metin, 2005). Gölün tabanı kum, çakıl ve kilden oluşur. Göldeki çözülmüş oksijen miktarının yaz aylarında, kışa göre daha düşük değere sahip olduğu gözlenmiştir (Kiziroğlu, 1992). Beytepe göletinin toplam sertliği 230-360 mg/l arasında, toplam alkalinite ise 50-230 mg/l arasında değişiklik gösterdiği ortaya konmuştur (Atalay, 1984). Gölet'in tuzluluk değeri %1,5 olarak ortaya konmuştur (Metin, 2005).

Bölgede yazların sıcak ve kurak, kışların soğuk ve sert geçtiği karasal iklim görülür (Kiziroğlu, 1992). İç Anadolu bölgesine ait olan bu karakteristik iklim, yüksekliğin 1070m'ye kadar ulaştığı Beytepe'de kendisini daha güçlü gösterir. Çalışma Alanı ile şehir merkezi arasındaki yükseklik farkından doğan bu şekildeki sıcaklık dalgalanmaları oldukça belirgindir. Yazın sıcaklık +38 °C ye kadar çıkmakta, kışın ise -20 °C ye kadar düşmektedir. Yıllık ortalama yağış 330 mm kadardır. Kışın belli zamanlarda don olayı gözlenebilmektedir.

Beytepe ve çevresinde son yıllarda bazı floristik ve faunistik araştırmalar da yapılmıştır. Beytepe ve çevresi için daha önce yapılan araştırmalar sonucu kültür formları hariç 398 bitki türü tanımlanmıştır (Kiziroğlu, 1992). Beytepe ve civarındaki baskın bitki türleri ve bulunduğu alanlar aşağıda belirtilmiştir; *Salix sp.*, *Populus sp.*, *Corex sp.*, *Juncus sp.* (özellikle yeşil vadi ve maslak deresi boyunca); *Pinus sp.*, *Abies sp.*, *Taxus sp.*, *Cedrus sp.*, *Picea sp.*, *Juniperus sp.* (kültür formu olarak); *Crataegus sp.*, *Quercus sp.* (doğal olarak yetişen açık tohumlular); *Berberis sp.*, *Jasminum Sp.*, *Elaeagnus sp.*, *Colutea sp.*, *Rosa sp.* (dominant çalı formları); *Acer sp.*, *Betula sp.*, *Sophora sp.*, *Pyracantha sp.*, *Lonicera sp.*, *Ligustrum sp.*, *Platanus sp.*, *Fraxinus sp.* (tek tek bulunan açık tohumlu ağaç türleri); *Bifora sp.*, *Anchusa sp.*, *Alyssum sp.*, *Scabiosa sp.*, *Genista sp.*, *Echium sp.*, *Astradaucus sp.*, *Cardaria sp.*, *Silene sp.*, *Salvia sp.*, *Turgenia sp.*, *Moltkia sp.*, *Crambe sp.*, *Astragalus sp.*, *Reseda sp.*, *Cruciata sp.*, *Verbascum sp.*, *Cynodon sp.*, *Dactylus sp.*, *Carlina sp.*, *Centaurea sp.*, *Cichorium sp.*, *Circium sp.*, *Onopordium sp.* (diğer önemli dominant bitkiler) (Kiziroğlu, 1992).

Beytepe Göletinin fitoplanktonları olarak; *Bacillariophyta*, *Chlorophyta*, *Chrysophyta*, *Cyanophyta* ve *Euglenophyta* filumlarına ait pek çok tür

bulunmaktadır (Kiziroğlu, 1992). Metin, yaptığı incelemeler sonunda, Rotifera şubesine ait 13 cinste 22 tür, Cladocera takımına ait 8 cinste 9 tür ve Copepoda sınıfına ait 2 familyada 2 tür tespit etmiş, toplam 23 cinste 33 tür zooplankton kaydetmiştir (Metin, 2005).

Kiziroğlu (1992), 1977-1991 yılları arasında yapmış olduğu Beytepe ve çevresindeki çalışmalarda, tespit edilen kuş türlerinin statüleri ile ilgili bilgiler detaylı olarak ortaya koymuştur. Ancak bu tarihten sonra Beytepe ornitofaunası ile ilgili bilimsel yöntemlere dayalı gözlemler ve kayıtlar yapılmamış olup, bu süre içerisinde mevcut habitatlarla ilgili değişiklikler de meydana gelmiştir.

Beytepe ve çevresi faunistik unsurlarca da oldukça çeşitlilik göstermektedir. Faunaya ait unsurların bulunduğu hayvan grupları ve temsil edildikleri türler aşağıda belirtilmiştir (Kiziroğlu, 1992);

Memelilerden, *Erinaceus concolor* (kirpi; özellikle gölet mevki ve çevresinde gözlenebilir) ve *Crocidura leucodon* (tarla sivri faresi), yarasalar (*Myotis sp.*), *Lepus (capensis) europaeus L.* (tarla tavşanı), kemirgen takımından *Sciurus vulgaris* (sincap; fundalık bölgelerde sürekli gözlenebilir), *Citellus citellus* (gelengi; özellikle yol ve su kenarlarında gözlenebilir), *Dryomys nitedula* (ağaç yeduiyuru, kavak ve söğüt ağaçlarının bol bulunduğu vadilerde gözlenir) *Muscardinus avellanarius* (fındıkfaresi; maslak vadisinde gözlendiği bildirilmektedir), *Spalax leucodon* (küçük kör fare; bölgede avcısıyla, köstebek, birlikte yoğun olarak bulunur) *Rattus rattus* (ev sıçanı), *Mus musculus* (ev faresi), *Apodemus sylvaticus* (orman faresi), *Microtis arvalis* (tarla faresi), *Microtis agrestis* (toprak faresi) sayılabilir (Kiziroğlu, 1992).

Büyük yırtıcı memelilerden ise, *Canis lupus* (kurt; eski kayıtlarda mevcut ancak günümüzde yerleşke alanının artması sonucu bu tür artık gözlenememektedir), *Vulpes vulpes* (tilki; daha önceki kaynaklara ve elde edilen verilere göre de çalışma alanında en sık rastlanan yırtıcı memeli türüdür), *Mustela nivalis* (gelincik; bu türe de çalışma alanının her bölgesinde sık rastlanmıştır) bulunmaktadır (Kiziroğlu, 1992).

Sürüngenlerden, *Testudo graeca* (kara kaplumbağası; çalışma alanında çok gözlenen bir türdür), *kertenkelelerden Lacerta muralis* (duvar kertenkelesi), *Lacerta viridis* (yeşil kertenkele), *Lacerta agilis* (çit kertenkelesi) özellikle yırtıcı kuşların diyetinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bunun yanısıra suya yakın alanlarda *Natrix natrix* (su yılanı) ve *Elaphe spp.* (sarı yılan) de gözlenen türler arasındadır (Kiziroğlu, 1992).

Çift Yaşamlılardan ise, kurbağa türlerinden *Bufo bufo* (siğilli kurbağa), *Bufo viridis* (gece kurbağası), *Hyla arborea* (yaprak kurbağası), *Rana ridibunda* (göl kurbağası) bulunmaktadır (Kiziroğlu, 1992).

Balıklardan, *Cyprinus carpio* türü Beytepe Göletinde çok yoğun bir populasyon oluşturarak bu sınıfı temsil etmektedir. Ayrıca önceleri *Esox lucius* ve *Stizostedion (Lucioperca) lucioperca* nın gölde yaşadığı ancak bu iki türün daha sonradan elemine olduğu bildirilmektedir (Atalay , 1984).

Alan kuşlar açısından ele alındığında oldukça küçük olmasına rağmen, Beytepe ve çevresinde yapılan gözlemlerde kuş türü sayısı açısından oldukça yüksek rakamlarla temsil edilmektedir. Günümüze kadar, 155 kuş türünün varlığı tespit edilmiştir (Kiziroğlu, 1992). Bu durum Beytepe'nin farklı habitatlara sahip olması ve kuş göç yolu üzerinde olmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye kuş faunasının 1/3'ünden fazlasına denk gelen bu kuş türü sayısı, Beytepe'nin kuşlar için uygun barınma, beslenme, yuvalanma ve göç sırasında uygun konaklama alanlarına sahip olması ile açıklanabilir. Bu nedenle Beytepe, özellikle üreme ve göç döneminde ötücü kuşların populasyon dinamizmi ve dalgalanmalarının çalışılması açısından oldukça uygun bir model alandır.

Daha önce Beytepe ve çevresindeki kuş türleri ile ilgili bazı çalışmalar da yapılmıştır. Turan (1988) Beytepe'deki saksığan (*Pica pica*) populasyonlarının biyo-ekolojileri ile ilgili yaptığı tez çalışmasında ve Erdoğan (1989) ise ev serçeleri (*Passer domesticus*) ile ilgili olarak yaptığı tez çalışmasında, alanın kuşlar açısından önemini değerlendirmişler, Beytepe ve çevresinin, kuşlar açısından önemli yaşam alanlarına sahip olduğunu vurgulamışlar ve ayrıca kuş göçleri açısından önemini belirtmişlerdir (Turan, 1988 ; Erdoğan, 1989).

Beytepe'nin yakınında bulunan Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Yerleşkesi'nde de, göç döneminde gözlenen göçmen ötücü kuş türleri araştırılmıştır. Araştırmacılar ODTÜ Yerleşkesi'ndeki yabancı alanlarda çok sayıda ötücü kuş türünün varlığını saptamış ve yılın belirli dönemlerinde, özellikle kuş göçünün olduğu eylül, ekim, kasım ve üremenin yoğun olduğu nisan, mayıs dönemlerinde ötücü kuş türü sayısının ve populasyon yoğunluğunun oldukça arttığını saptamışlardır. Bu araştırmada ODTÜ ve yakın çevresinin (Beytepe), ötücü kuş göçü yolu üzerinde olduğunu, halkalama çalışmaları ve göç izleme araştırmaları için bu bölgenin ideal bir gözlem istasyonu olabileceğini de belirtmişlerdir (Keşaplı, 2003).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Gözlemler Sırasında Kullanılan Gereçler

Kuş türlerinin belirlenmesi için, oldukça gelişmiş optik donanımlar (gelişmiş teleskop ve dürbünler) kullanılmıştır. Saha çalışmaları sırasında, monooküler teleskop (Nikon 20-60 x 80), binoküler dürbün (Pentax 16x24 ve Nikon 12x50), haritalar ve harita ölçüm aletleri, GPS (Magellan ve Garmin), sayaç, tür teşhis rehberi ve rehber kitaplar kullanılmıştır.

3.2. Gözlemlerin Kayıt Edilmesi

Saha çalışmaları sırasında gözlenen ve teşhis edilen kuşlar ve sayıları daha önce hazırladığımız “Kuş Gözlem Form”larına kayıt edilmiştir.

Saha çalışmalarından elde edilen bu veriler daha sonra her kuş türü için hazırlanan “Ornitolojik Bulgu ve Değerlendirme Formları”na geçirilerek ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bu formlarda, alanda tespit edilen kuş türlerinin sistematik bilgileri (Takım, Familya, Tür adı, Türkçe ve İngilizce adları), Türkiye geneli ve proje alanı için statüleri (Yerli, göçmen, gezgin v.b.), ulusal ve uluslararası kriterlere göre tehlike kategorileri, gözlendiği alanlar, yoğunlukları, alanı kullanma amaçları (üreme, dolaşma ve beslenme) ve tercih ettiği habitatlar bulunmaktadır.

3.3. Gözlem Tarihleri ve Sıklığı

Yapılan saha çalışmaları ve gözlem kayıt tarihleri ve mevsimlere göre sayıları Çizelge 1’de gösterilmiştir. Gözlemler Eylül 2003 ve 2004 yıllarını kapsayan 12 aylık süre içerisinde, göç dönemi (Eylül-Kasım) ve üreme dönemi (Mart-Mayıs) süresince her on günde bir; bu dönemler dışında ise her yirmi günde bir defa yapılmıştır.

Çizelge 1. Alan Çalışmalarının Mevsimlere Göre Sayıları ve Tarihleri

Saha Çalışma No	SONBAHAR	KIŞ	İLKBAHAR	YAZ
1	06.09.2003			
2	13.09.2003			
3	22.09.2003			
4	29.09.2003			
5	15.10.2003			
6	29.10.2003			
7	12.11.2003			
8	19.11.2003			
9	30.11.2003			
10		10.12.2003		
11		07.01.2004		
12		22.01.2004		
13		05.02.2004		
14		24.02.2004		
15			09.03.2004	
16			16.03.2004	
17			23.03.2004	
18			06.04.2004	
19			13.04.2004	
20			20.04.2004	
21			04.05.2004	
22			21.05.2004	
23			27.05.2004	
24				14.06.2004
25				30.06.2004
26				13.07.2004
27				26.07.2004
28				18.08.2004
29				30.08.2004
30	07.09.2004			
31	14.09.2004			
32	20.09.2004			
Toplam	12	5	9	6

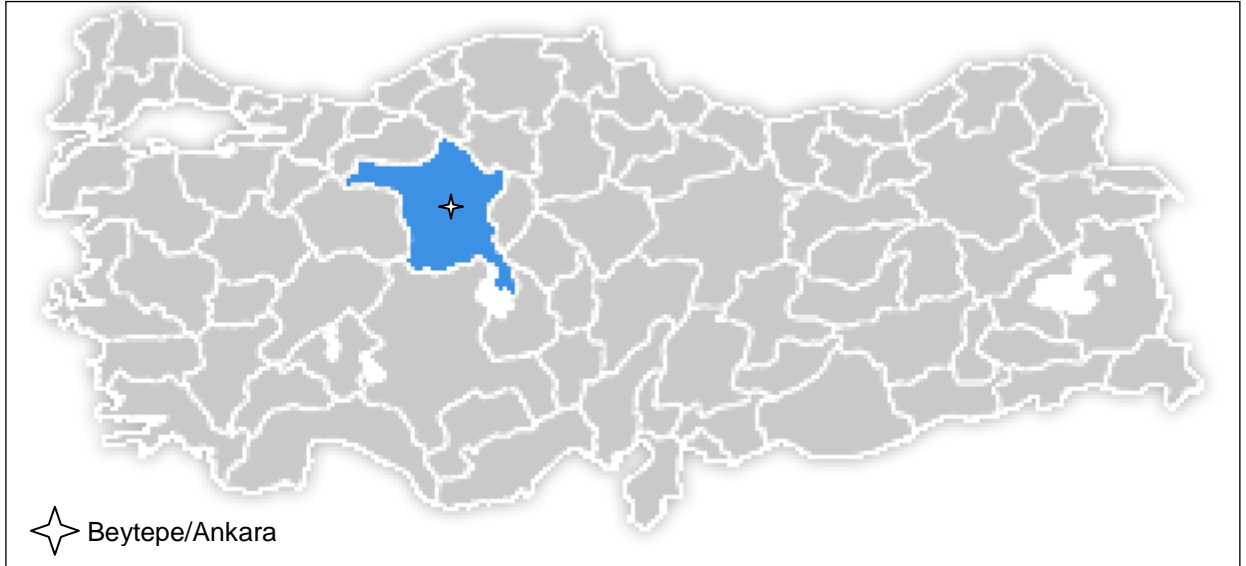
3.4. Gözlem Yapılan Alanlar, Yollar ve Noktalar

Beytepe (Şekil 1)'deki kuş türlerinin belirlenmesi için farklı habitat özelliklerine sahip altı gözlem alanı belirlenmiş ve bu alanlarda saha gözlemleri ve kayıtları yapılmıştır. Bu alanlar ve habitat çeşitleri Çizelge 2'de, gözlem yolları ve noktaları ise Şekil 2,3,4,5,6 ve 7'de gösterilmiştir.

Gözlem alanlarının özellikle ötücü kuşlar açısından önemli olan noktalarında 15'er dakikalık beklemler yapılarak türler gözlenmiş ve kayıt edilmiştir.

Gözlem yolları ve noktalarının seçiminde şehir (urban) ve şehirleşme etkisindeki alanlar için uygulanan kuş gözlem ve sayım yöntemlerinden yararlanılmıştır (Bibby et al. 1991).

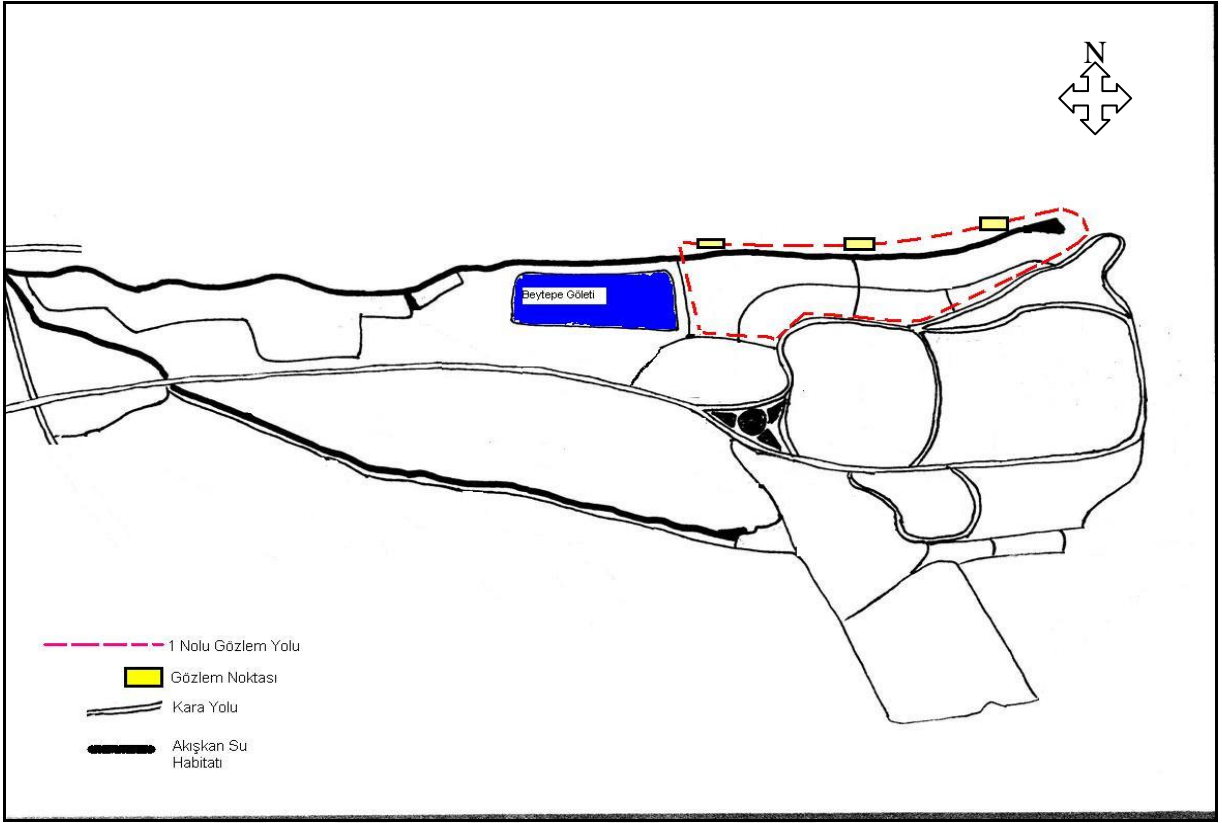
Gözlemler sabahın çok erken saatlerinden (gün doğumu,) karanlığa (gün batımı) kadar devam etmiştir.

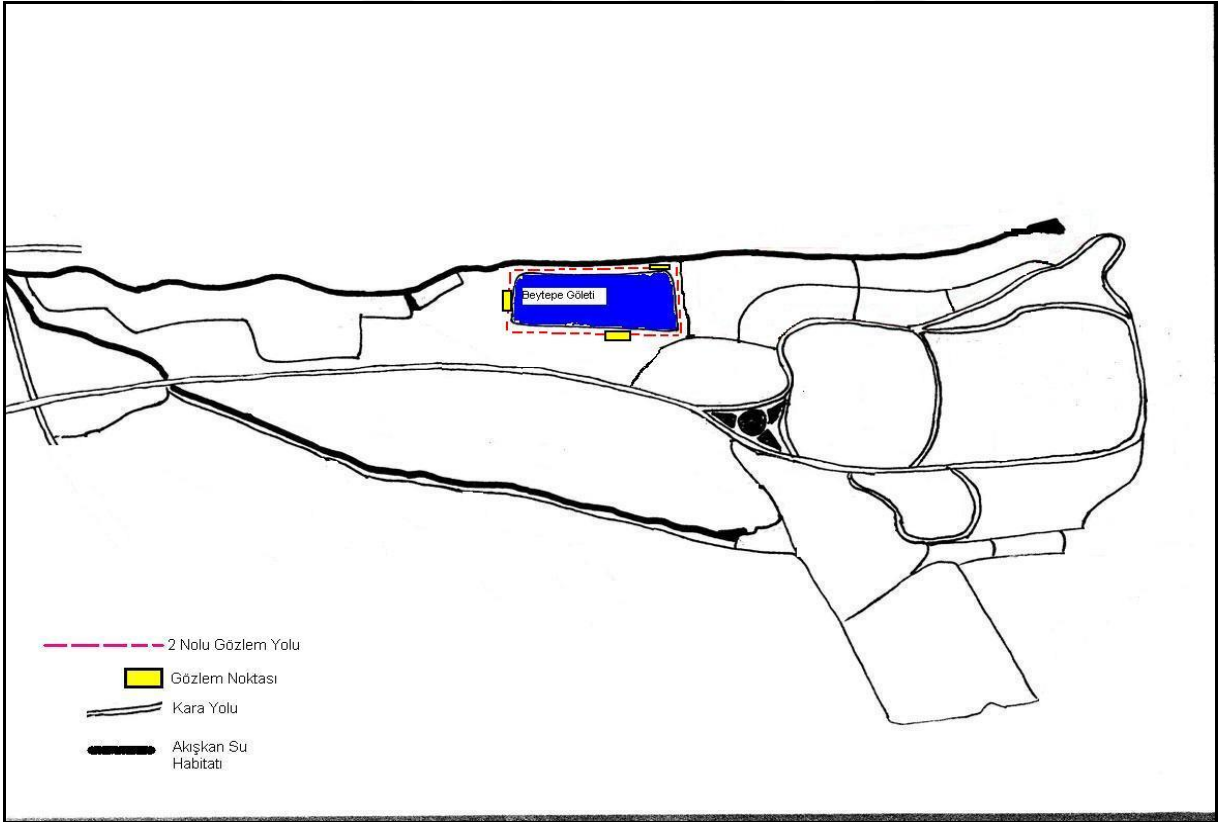
Şekil 1. Çalışma alanı olan Beytepe ve çevresinin coğrafik konumu

Çizelge 2. Saha Çalışmalarındaki Gözlem Alanları ve Habitat Çeşitleri

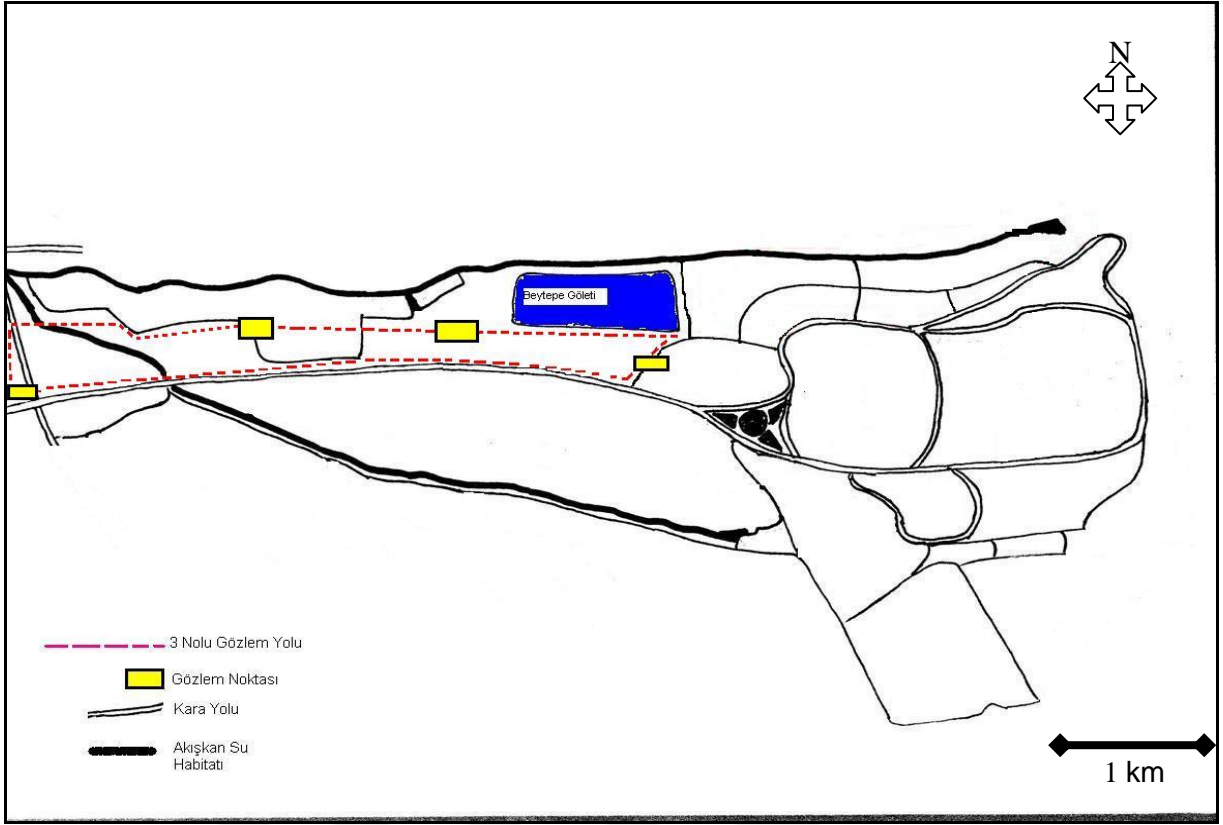
Alan No	Açıklamalar	Habitat Çeşitleri								
		Ağaçlık	Akarsu	Durgun Su	Sazlık	Çalılık	Step	Vadi	Tarım Alanı	Yerleşke
1	Maslak Vadisi	X	X		X	X		X		
2	Beytepe Göleti ve Çevresi	X	X	X	X	X				
3	Tarım (Kültür) Alanları					X	X		X	
4	Yerleşke A Giriş Kapısı ve Batısındaki Akarsu Habitatı, Vadi ve Yükselteler	X	X		X	X	X	X		
5	Yerleşke Güney-batısındaki Ağaçlık Alanlar ve Akarsu Habitatı	X	X			X	X	X		
6	Yerleşke İçi	X				X	X			X

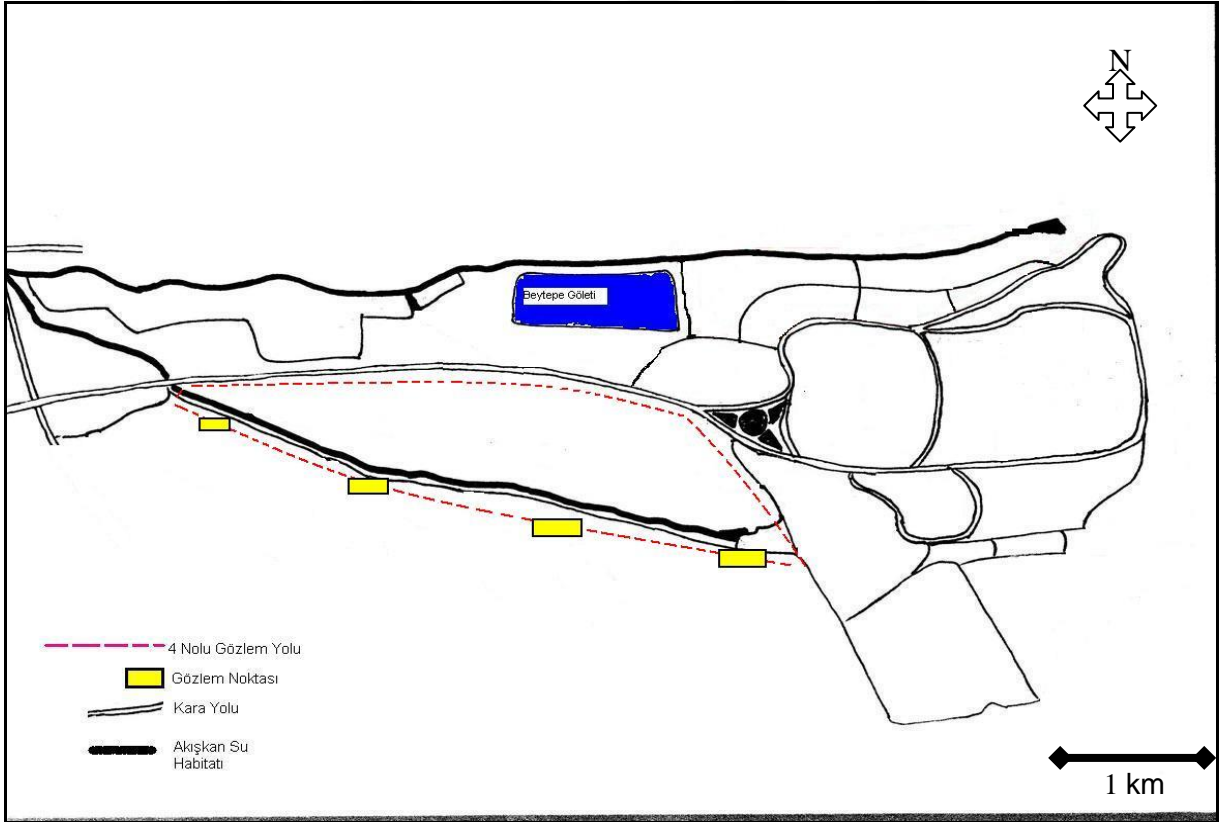
Şekil 2. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 1 no'lu (Maslak Vadisi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

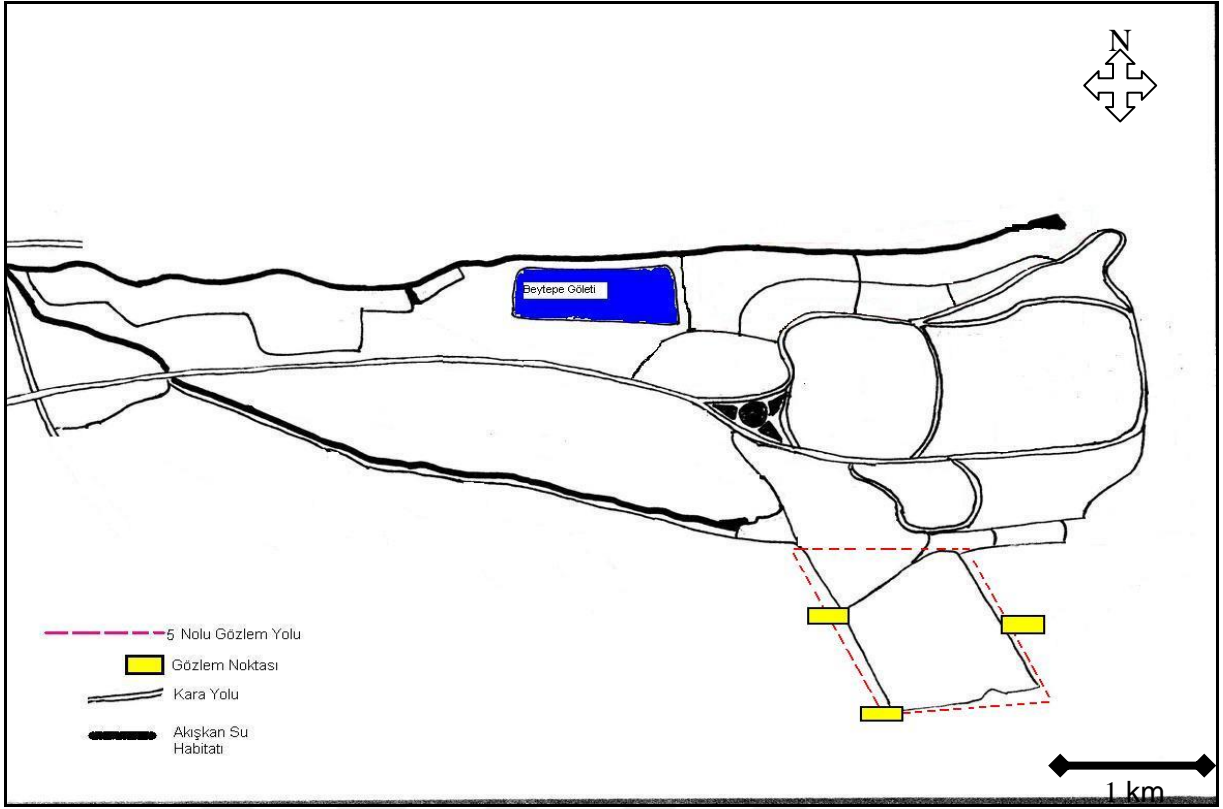
Şekil 3. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 2 no'lu (Beytepe Göleti ve Çevresi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

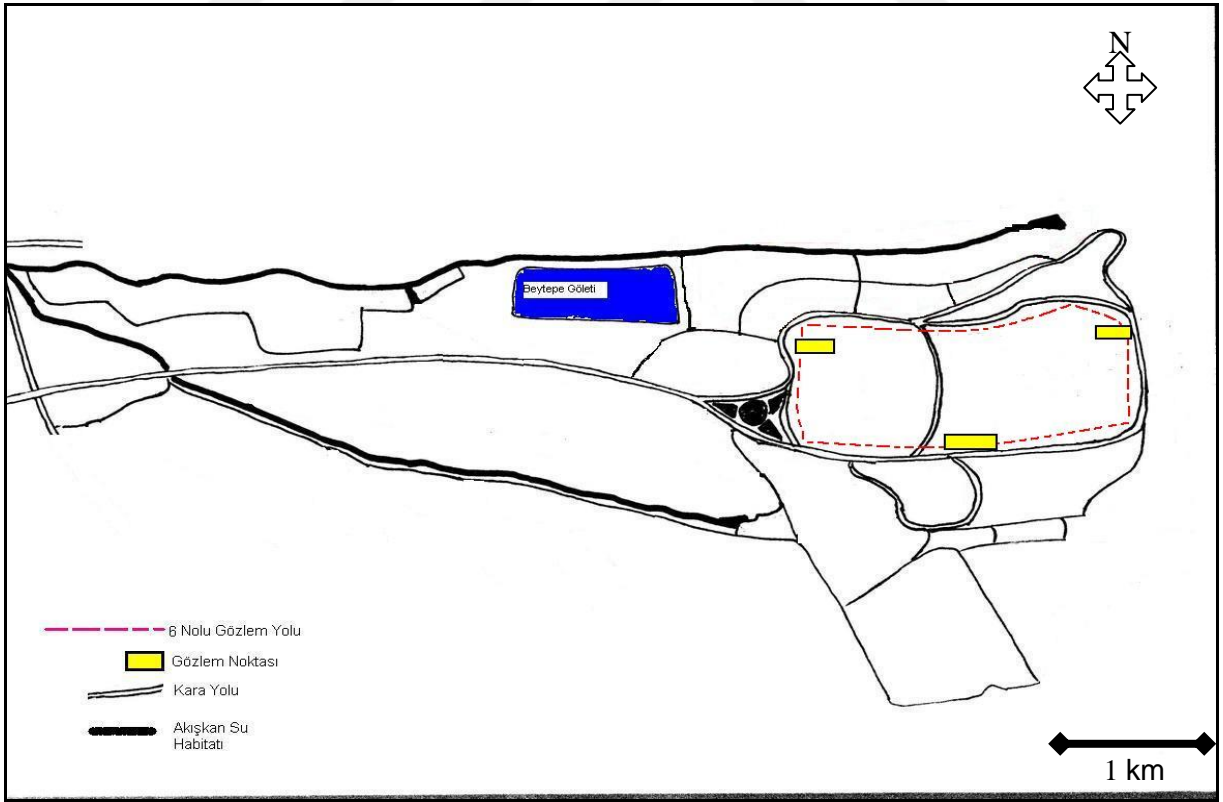
Şekil 4. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 3 no'lu (Tarlalık Alanlar) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

Şekil 5. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 4 no'lu (Yerleşke A Girişi, Batısındaki Akarsu Habitati, Vadi ve Yükselteler) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

Şekil 6. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 5 no'lu (Yerleşke Güney-batısındaki ağaçlık Alanlar ve Akarsu Habitati) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

Şekil 7. Saha çalışmalarında kuş gözlem ve kayıtların yapıldığı 6 no'lu (Yerleşke İçi) gözlem alanı, gözlem yolları ve gözlem noktaları

3.5. Üreyen; Yerli, Göçmen Ötücü Kuş Kategorilerinin Değerlendirilmesi

Çalışma alanında gözlenen kuş türlerinin üreme mevsimindeki (ilkbahar, yaz) üreme davranışları gösteren kuş türleri (eş çağırma ötüşleri ile yuva ve besin materyali taşıması, saldırgan davranışlarla alan koruma davranışı gibi) ve doğrudan yuva ve yavru gözlemlerinin yapıldığı türler “**üreyen kuşlar**” olarak değerlendirilmiştir.

Ötücü kuşlara ait gözlemlerden elde edilen verilere göre, ötücü kuş türlerinin alandaki statülerine (yerli, göçmen) ait kriterler ise Çizelge 3’te gösterilmiştir.

Çizelge 3. Alanda Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Kategorileri

KATEGORİ		Açıklamalar
YERLİ		Yıl boyunca alanı beslenme, barınma ve üreme alanı olarak kullanan ötücü kuş türleri
GÖÇMEN	<i>Kış Ziyaretçisi</i>	Alanda kış döneminde gözlenen ötücü kuş türleri
	<i>Yaz Ziyaretçisi</i>	Alanda yaz döneminde gözlenen ötücü kuş türleri
	<i>Sonbahar Ziyaretçisi</i>	Alanda sonbahar döneminde gözlenen ötücü kuş türleri
	<i>Gezgin ve/veya Transit Göçmen</i>	Alanda çoğu zaman 1 kez ve çok düşük birey sayısında gözlenen ötücü kuş türleri

Ayrıca kuş türlerinin korunma ve tehlike kategorileri ve Türkiye bölgelerine göre dağılımları ile ilgili bilgileri Kızıroğlu, 1993’ e göre her tür için hazırlanan çizelgeler (Çizelge 9-64) şeklinde gösterilmiştir.

Bunlara ek olarak kuş türlerinin avlanma statülerine ait bilgiler Turan ve Göktaş (2000)’a göre sunulmuştur.

4. BULGULAR

4.1. Çalışma Alanında Saptanan Kuş Türleri ve Yoğun Olarak Gözlendiği Alanlar

Saha çalışmalarından elde edilen gözlem ve kayıtlar sonucunda alanda gözlenen kuş türlerinin tümü (ötücü olmayanlar=nonpasseres ve ötücü kuşlar = passeres) Çizelge 4’de gösterilmiştir. Çalışmada ele alınan ötücü kuşlar ve gözlendiği alanlar ise her ötücü kuş türü için ayrı ayrı Çizelge 5’de gösterilmiştir.

Buna göre çalışma dönemi süresince, alanda 29 kuş familyasına ait toplam 82 kuş türü farklı habitatlarda kayıt edilmiştir. Alanda saptanan 13 familyaya ait 26 kuş türü ötücü olmayan (nonpasseres), 16 familyaya ait 56 kuş türü ise ötücü kuşlar (passeres) kategorisindedir. Bu çalışma kapsamında sadece ötücü kuşlar ele alındığından ötücü kuşlar ile ilgili bulgular değerlendirilecektir.

Çalışma alanında ötücü kuşların en yoğun gözlendiği alanlar ise, Maslak Vadisi, Beytepe Göleti ve Çevresi ve yerleşke A Girişi ve batısındaki akarsu, vadi ve yükseltiler olarak kayıt edilmiştir.

4.2. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Bulunduğu Dönemler ve Birey Sayıları

Çalışma alanında gözlenen ötücü kuş türlerinin bulunduğu dönemler ve birey sayıları Çizelge 6’ da gösterilmiştir. Buna göre çalışma dönemi süresince gözlenen toplam 56 ötücü kuş türünün, özellikle üreme ve göç dönemlerini kapsayan, **ilkbahar** ve **sonbahar** dönemlerinde daha fazla tür ve bireyle temsil edildiği belirlenmiştir.

Ayrıca yıl boyunca alanda devamlı gözlenen ve alanı üreme alanı olarak tercih eden “**yerli**” statüsündeki ötücü kuş türlerinin daha fazla bireyle temsil edildikleri de saptanmıştır.

Çizelge 4. Alanda Gözlenen Kuş Türleri (Nonpasseres-Passeres) (Kızıroğlu, 1989)

Takım			
	Familya		
		Tür	Türkçe Adı
CICONIIFORMES			LEYLEKSİLER
1	CICONIIDAE		LEYLEKLER
	1	<i>Ciconia ciconia</i>	Akleylek
ANSERIFORMES			ÖRDEKLER
2	ANATIDAE		ÖRDEKGİLLER
	2	<i>Anser albifrons</i>	ak alınlı kaz
	3	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt
	4	<i>Anas platyrhynchos</i>	yeşilbaş ördek
	5	<i>Anas strepera</i>	boz ördek
ACCIPITRIFORMES			YIRTICI KUŞLAR
3	ACCIPITRIDAE		ATMACAGİLLER; KARTALLAR
	6	<i>Milvus migrans</i>	Karaçaylak
	7	<i>Circus cyaneus</i>	gök delice
	8	<i>Aquila chrysaetos</i>	kaya kartalı
	9	<i>Buteo rufinus</i>	kızıl şahin
FALCONIFORMES			DOĞANLAR
4	FALCONIDAE		DOĞANGİLLER
	10	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez
GALLIFORMES			TAVUKLAR
5	PHASIANIDAE		TAVUKSULAR
	11	<i>Alectoris chukar</i>	kınlı keklik
	12	<i>Coturnix coturnix</i>	bıldırcın
GRUIFORMES			TURNAMSILAR
6	RALLIDAE		YELVEGİLLER
	13	<i>Gallinula chloropus</i>	yeşilayak su tavuğu
	14	<i>Fulica atra</i>	sakarmeke
7	GRUIDAE		TURNAGİLLER
	15	<i>Grus grus</i>	turna
CHARADRIIFORMES			YAĞMURKUŞLARI
8	GLAREOLIDAE		BATAKLIKKIRLANGICIGİLLER
	16	<i>Glareola pranticola</i>	bataklıkırlangıcı
9	LARIDAE		MARTIGİLLER
	17	<i>Larus ridibundus</i>	karabaş martı
COLUMBIFORMES			GÜVERCİNLER
10	COLUMBIDAE		GÜVERCİNGİLLER
	18	<i>Columba livia</i>	kaya güvercini
	19	<i>Streptopelia decaocto</i>	kumru
STRIGIFORMES			GECE YIRTICILARI
11	STRIGIDAE		BAYKUŞGİLLER
	20	<i>Asio otus</i>	kulaklı orman baykuşu
APODIFORMES			SAĞANLAR
12	APODIDAE		EBABİLGİLLER
	21	<i>Apus apus</i>	ebabil, karasağan
	22	<i>Apus melba</i>	akkarınlı ebabil
PICIIFORMES			AĞAÇKAKANLAR
13	PICIDAE		AĞAÇKAKANGİLLER
	23	<i>Picus canus</i>	Gri ağaçkakan
	24	<i>Dendrocopus major</i>	büyük alaca ağaçkakan
	25	<i>Dendrocopus syriacus</i>	alaca ağaçkakan
	26	<i>Dendrocopus minor</i>	küçük ağaçkakan

Çizelge 4. Alanda Gözlenen Kuş Türleri (Nonpasseres-Passeres) (devam)

	Takım			
		Familya		
		Tür	Türkçe Adı	
12	PASSERIFORMES		ÖTÜCÜ KUŞLAR	
	14	ALAUDIDAE	TARLAKUŞUGİLLER	
		27	<i>Galerida cristata</i>	tepeli toygır
		28	<i>Alauda arvensis</i>	tarla kuşu
	15	HIRUNDINIDAE	KIRLANGIÇGİLLER	
		29	<i>Hirundo rustica</i>	is kırlangıcı
		30	<i>Riparia riparia</i>	kum kırlangıcı
		31	<i>Delichon urbica</i>	pencere kırlangıcı
	16	MOTACILLIDAE	KUYRUKSALLAYANGİLLER	
		32	<i>Anthus campestris</i>	kır incirkuşu
		33	<i>Motacilla flava spp</i>	sarı kuyruksallayan
		34	<i>Motacilla cinerea</i>	dağ kuyruksallayanı
		35	<i>Motacilla alba</i>	Akkuyruksallayan
	17	TROGLODYTIDAE	ÇİT KUŞLARI	
		36	<i>Troglodytes troglodytes</i>	çit kuşu
	18	TURDIDAE	ARDIÇGİLLER	
		37	<i>Erithacus rubecula</i>	kızılgerdan
		38	<i>Luscinia megarinchos</i>	bülbül
		39	<i>Luscinia svecica</i>	buğdaycıl, mavi gerdan
		40	<i>Irania gutturalis</i>	akgerdan
		41	<i>Phoenicurus ochruros</i>	ev kızılkuşu
		42	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	bahçe kızılkuşu
		43	<i>Oenanthe oenanthe</i>	kuyrukkakan
		44	<i>Oenanthe hispanica</i>	karakulak kuyrukkakan
		45	<i>Oenanthe isabellina</i>	toprak renkli kuyrukkakan
		46	<i>Turdus torquatus</i>	kolyeli ardıç
		47	<i>Turdus merula</i>	karatavuk
		48	<i>Turdus pilaris</i>	ardıç
	19	SYLVIIDAE	ÖTLEĞENGİLLER	
		49	<i>Locustella luscinoides</i>	dere ardıçkuşu
		50	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	çit ardıçkuşu
		51	<i>Sylvia borin</i>	bahçe ötleğen
		52	<i>Phylloscopus collybita</i>	cif çaf
		53	<i>Phylloscopus trochilus</i>	söğütbülbülü
		54	<i>Regulus regulus</i>	altıntavukçuk
		55	<i>Regulus ignicapillus</i>	sürekli altıntavukçuk
	20	MUSCICAPIDAE	SİNEKKAPANGİLLER	
		56	<i>Muscicapa striata</i>	benekli sinekkapan
		57	<i>Ficedula parva</i>	cüce sinekkapan
		58	<i>Ficedula hypoleuca</i>	kara sinekkapan
	21	PARIDAE	BAŞTANKARAGİLLER	
		59	<i>Parus ater</i>	çam baştankara
		60	<i>Parus caeruleus</i>	mavi baştankara
		61	<i>Parus major</i>	büyük baştankara
		62	<i>Parus lugubris</i>	mahzun baştankara
	22	CERTHIDAE	AĞAÇTIRMAŞIKLARI	
		63	<i>Certhia familiaris</i>	orman tırmaşığı
	23	REMIZIDAE	ÇULHA KUŞLARI	
		64	<i>Remiz pendulinus</i>	çulhakuşu

Çizelge 4. Alanda Gözlenen Kuş Türleri (Nonpasseres-Passeres) (son)

	Takım		
	Familya		
		Tür	Türkçe Adı
24	LANIIDAE		ÇEKİRGEKUŞLARI
	65	<i>Lanius collurio</i>	kızılsırtlı çekirgekuşu
	66	<i>Lanius minor</i>	küçük çekirgekuşu
25	CORVIDAE		KARGAGİLLER
	67	<i>Garrulus glandarius</i>	kestane kargası
	68	<i>Pica pica</i>	saksağan
	69	<i>Corvus monedula</i>	cüce karga
	70	<i>Corvus frugilegus</i>	ekinkargası
	71	<i>Corvus corone cornix</i>	leşkargası
	72	<i>Corvus corax</i>	Karakarga (kuzgun)
26	STURNIDAE		SİĞİRCIKGİLLER
	73	<i>Sturnus vulgaris</i>	sığırcık
27	PASSERIDAE		SERÇEGİLLER
	74	<i>Passer domesticus</i>	ev serçesi
	75	<i>Passer montanus</i>	dağ serçesi
28	FRINGILLIDAE		İSPİNOZGİLLER
	76	<i>Fringilla coelebs</i>	ispinoz
	77	<i>Carduelis chloris</i>	florya
	78	<i>Carduelis carduelis</i>	saka
	79	<i>Carduelis spinus</i>	karabaş iskete
	80	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	şakrak
29	EMBERIZIDAE		KIRAZKUŞUGİLLER
	81	<i>Emberiza melanocephala</i>	karabaş kirazkuşu
	82	<i>Emberiza calandra</i>	tarla kirazkuşu

Çizelge 5. Alanda Saptanan Ötücü Kuşlar ve Gözleendiği Alanlar

No	Tür	Maslak Vadisi	Beytepe Göleti ve Çevresi	Tarım (kültür) alanları	Yerleşke A Giriş Kapısı, Batısındaki Akarsu Habitatu, Vadi ve Yükseltiler	Yerleşke Güney-batısındaki Ağaçlık Alanlar ve Akarsu Habitatu	Yerleşke İçi
1	<i>Galerida cristata</i>		x	x	x	x	x
2	<i>Alauda arvensis</i>			x			
3	<i>Hirundo rustica</i>		x	x	x	x	x
4	<i>Riparia riparia</i>		x				
5	<i>Delichon urbica</i>	x	x	x			x
6	<i>Anthus campestris</i>				x		
7	<i>Motacilla flava</i>	x	x		x	x	
8	<i>Motacilla cinerea</i>		x				
9	<i>Motacilla alba</i>	x	x		x	x	
10	<i>Troglodytes troglodytes</i>	x	x				
11	<i>Erithacus rubecula</i>	x	x		x		x
12	<i>Luscinia megarhynchos</i>	x			x		
13	<i>Luscinia svecica</i>			x			
14	<i>Irania gutturalis</i>	x			x		
15	<i>Phoenicurus ochruros</i>	x					x
16	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	x					x
17	<i>Oenanthe oenanthe</i>			x	x		
18	<i>Oenanthe hispanica</i>				x		
19	<i>Oenanthe isabellina</i>		x	x	x		
20	<i>Turdus torquatus</i>			x			
21	<i>Turdus merula</i>	x			x	x	x
22	<i>Turdus pilaris</i>		x		x	x	
23	<i>Locustella luscinioides</i>				x		
24	<i>Acrocephalus scheonobaenus</i>		x				
25	<i>Sylvia borin</i>	x	x				
26	<i>Phylloscopus collybita</i>	x	x		x	x	x
27	<i>Phylloscopus trochilus</i>	x	x		x		
28	<i>Regulus regulus</i>	x			x		

Çizelge 5. Alanda Saptanan Ötücü Kuşlar ve Gözlendiği Alanlar (devam)

No	Tür	Maslak Vadisi	Beytepe Göleti ve Çevresi	Tarım (kültür) alanları	Yerleşke A Giriş Kapısı, Batısındaki Akarsu Habitatu, Vadi ve Yükselti	Yerleşke Güney-batısındaki Ağaçlık Alanlar ve Akarsu Habitatu	Yerleşke İçi
29	<i>Regulus ignicapillus</i>				x		
30	<i>Muscicapa striata</i>	x			x		
31	<i>Ficedula parva</i>				x		
32	<i>Ficedula hypoleuca</i>	x			x		
33	<i>Parus ater</i>	x			x	x	x
34	<i>Parus caeruleus</i>	x					x
35	<i>Parus major</i>	x			x	x	x
36	<i>Parus lugubris</i>				x		
37	<i>Certhia familiaris</i>						x
38	<i>Remiz pendulinus</i>				x		
39	<i>Lanius collurio</i>			x			x
40	<i>Lanius minor</i>			x			
41	<i>Garrulus glandarius</i>	x			x		x
42	<i>Pica pica</i>	x	x	x	x	x	x
43	<i>Corvus monedula</i>			x			x
44	<i>Corvus frugilegus</i>			x			
45	<i>Corvus corax</i>	x					
46	<i>Corvus corone cornix</i>						x
47	<i>Sturnus vulgaris</i>			x			x
48	<i>Passer domesticus</i>	x	x	x	x	x	x
49	<i>Passer montanus</i>	x			x	x	
50	<i>Fringilla coelebs</i>	x			x	x	x
51	<i>Carduelis chloris</i>				x	x	
52	<i>Carduelis carduelis</i>	x			x	x	x
53	<i>Carduelis spinus</i>	x			x		
54	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	x			x		
55	<i>Emberiza melanocephala</i>			x	x		
56	<i>Emberiza calandra</i>			x			

Çizelge 6. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Bulunduğu Dönemler ve Birey Sayıları

YIL	2003												2004																						
	SONBAHAR						KIŞ						İLKBAHAR						YAZ						SONBAHAR										
MEVSİM	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Ay	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
Saha Çalışması No	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
1 <i>Galerida cristata</i>		8		6	8	10	10	6	2	5	6	6	4	2			5	5	8	5	9	5	7	5	3	5	4	6	9	7	6	8			
2 <i>Alauda arvensis</i>							2					8							3																
3 <i>Hirundo rustica</i>	36	20	12																	3		30	12	8	34	43	39	52	27	45	74				
4 <i>Riparia riparia</i>			5																																
5 <i>Delichon urbica</i>	8	34	8																						12	33	42	56	28	66	57				
6 <i>Anthus campestris</i>																																		1	
7 <i>Motacilla flava</i>										2	1	1	1	1	2	1																			
8 <i>Motacilla cinerea</i>				1																															
9 <i>Motacilla alba</i>					1	1											1		1	1	1	2	1	1	1										
10 <i>Troglodytes troglodytes</i>					1						1		2	1	1	1	4																		
11 <i>Erithacus rubecula</i>				4			1			1		4	4	2	1	2																			
12 <i>Luscinia megarhynchos</i>																		3	1	4	8	11	15	13	2										
13 <i>Luscinia svecica</i>																												1							
14 <i>Irania gutturalis</i>																						1	3	1	2										
15 <i>Phoenicurus ochruros</i>	1	2	3	2	2																							2	10	4	3	6			
16 <i>Phoenicurus phoenicurus</i>																		2	2	2							1								
17 <i>Oenanthe oenanthe</i>							13																												
18 <i>Oenanthe hispanica</i>																				1															
19 <i>Oenanthe isabellina</i>																2		3	1	2	1				1	2									
20 <i>Turdus torquatus</i>															1																				
21 <i>Turdus merula</i>		1		1	1	1	3	4	6	3	5	3	5	4	2	4	2	3	1	1	2	5	1	1	1			3	1	1	2	1			
22 <i>Turdus pilaris</i>												1	1	3																					
23 <i>Locustella luscinioides</i>																				2															
24 <i>Acrocephalus scheonobaenus</i>																	4	2									1								
25 <i>Sylvia borin</i>																			1	1							1			1					
26 <i>Phylloscopus collybita</i>	4	11	8	5	6	2	4	2							19	38	25	12	3	18	5	2		3	4			8	15	9	16	5			
27 <i>Phylloscopus trochilus</i>															7	8					4	1					2								

Çizelge 6. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Bulunduğu Dönemler ve Birey Sayıları (devam)

YIL	2003										2004																						
	SONBAHAR					KIŞ					İLKBAHAR					YAZ					SONBAHAR												
MEVSİM	Eylül		Ekim		Kasım			Aralık		Ocak		Şubat			Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos			Eylül		
Ay	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
Saha Çalışması No	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
28 <i>Regulus regulus</i>							1	3	5	4	2	7	8	6	5		14																
29 <i>Regulus ignicapillus</i>											1	4	8	3																			
30 <i>Muscicapa striata</i>	6	16	9	4																						11	17	20	33	34			
31 <i>Ficedula parva</i>					4	1																											
32 <i>Ficedula hypoleuca</i>																															3		
33 <i>Parus ater</i>	2	10	6	12		1	2		5		1	3	2	2			3	2	1	2	6	2	15	3				3	1	2			
34 <i>Parus caeruleus</i>		1	4	5	3	2	2	4																					3	2	2		
35 <i>Parus major</i>	9	6	4	4	22	2	6	4	8	4	14	11	8	20	20	28	24	19	18	40	12	8	10	10	7	12	22	31	34	30	22	21	
36 <i>Parus lugubris</i>																															2		
37 <i>Certhia familiaris</i>																																	
38 <i>Remiz pendulinus</i>																																	
39 <i>Lanius collurio</i>																																	
40 <i>Lanius minor</i>																																	
41 <i>Garrulus glandarius</i>				1		3					3	3		5		2	4			15	2		3	8	6	3	2	1	4	5	3		
42 <i>Pica pica</i>	106	78	32	32	43	74	28	24	46	36	22	88	59	50	46	62	85	73	40	38	44	44	37	43	54	42	38	24	46	71	60	64	
43 <i>Corvus monedula</i>											17	13	5	15	9		9	7	30	9	9	9	4	4									
44 <i>Corvus frugilegus</i>											26	13	11	1																			
45 <i>Corvus corax</i>													14			3																	
46 <i>Corvus corone cornix</i>																										2	1						
47 <i>Sturnus vulgaris</i>																					17	17	3	23	14	18	12	12					
48 <i>Passer domesticus</i>	29	30	51	19	25	51	39	64	7	37	26	72	13	26	52	33	52	35	47	107	76	67	96	84	77	71	83	102	51	62	60		
49 <i>Passer montanus</i>	47	7	47	23	24	11	55	16	12		5	11	5	26	26	19	14	19			25	11	8	14	16	15	14	11	8	13	15	21	
50 <i>Fringilla coelebs</i>										4	12	7	6	6	15	51	51																
51 <i>Carduelis chloris</i>			1			1				1		2																			3		
52 <i>Carduelis carduelis</i>	4	2	4	2			4					2	3			57	69	15	33	21	12	18	2	13	23	20	20	26			10		
53 <i>Carduelis spinus</i>			3				4		3		4	4		3			16							3									
54 <i>Pyrrhula pyrrhula</i>			1				10	3			3	8	6	10	8	14																	
55 <i>Emberiza melanocephala</i>	1	1																						1	1					1			
56 <i>Emberiza calandra</i>		3																								1		3					

4.3. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri

4.3.1. Üreyen kuş türleri

Çalışma alanında gözlenen ötücü kuş türlerinden alanda üreyenler, yerli ve göçmen kategorisinde değerlendirilenler Çizelge 7’de gösterilmiştir.

Buna göre **24 ötücü kuş türünün** çalışma alanını “**üreme**” alanı olarak tercih ettiği ve alanda ürediği gözlenmiştir. Bu türler, *Galerida cristata*, *Alauda arvensis*, *Hirundo rustica*, *Motacilla alba*, *Troglodytes troglodytes*, *Luscinia megarhynchos*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Oenanthe isabellina*, *Turdus merula*, *Acrocephalus scheinobaenus*, *Phylloscopus collybita*, *Phylloscopus trochilus*, *Parus ater*, *Parus major*, *Remiz pendulinus*, *Garrulus glandarius*, *Pica pica*, *Corvus monedula*, *Sturnus vulgaris*, *Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Carduelis carduelis*, *Carduelis spinus*, *Pyrrhula pyrrhula*’dır.

4.3.2. Yerli ötücü kuş türleri

Çalışma alanında gözlenen türlerden, *yıl boyunca alanda bulunan ve alanı terk etmeyen (beslenen, barınan ve yuvalanan)* **9 ötücü kuş türü** *Galerida cristata*, *Turdus merula*, *Parus ater*, *Parus major*, *Garrulus glandarius*, *Pica pica*, *Passer domesticus*, *Passer montanus* ve *Carduelis carduelis* “**yerli**” kategorisinde değerlendirilmiştir (Çizelge 7).

Çizelge 7. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri

No	Tür	Üreme Durumu	Alandaki Kategorisi				
			yerli	Göçmen			
				kış ziyaretçisi	yaz ziyaretçisi	sonbahar ziyaretçisi	transit göçmen-gezgin
1	<i>Galerida cristata</i>	x	x				
2	<i>Alauda arvensis</i>	x				x	
3	<i>Hirundo rustica</i>	x			x	x	
4	<i>Riparia riparia</i>						x
5	<i>Delichon urbica</i>				x	x	
6	<i>Anthus campestris</i>						x
7	<i>Motacilla flava spp</i>			x			
8	<i>Motacilla cinerea</i>						x
9	<i>Motacilla alba</i>	x			x	x	
10	<i>Troglodytes troglodytes</i>	x				x	
11	<i>Erithacus rubecula</i>			x		x	
12	<i>Luscinia megarhynchos</i>	x			x		
13	<i>Luscinia svecica</i>						x
14	<i>Irania gutturalis</i>				x	x	
15	<i>Phoenicurus ochruros</i>				x	x	
16	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	x			x		
17	<i>Oenanthe oenanthe</i>						x
18	<i>Oenanthe hispanica</i>						x
19	<i>Oenanthe isabellina</i>	x			x		
20	<i>Turdus torquatus</i>						x
21	<i>Turdus merula</i>	x	x				
22	<i>Turdus pilaris</i>			x			
23	<i>Locustella luscinioides</i>						x
24	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	x			x		

Çizelge 7.Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri (devam)

No	Tür	Üreme Durumu	Alandaki Kategorisi				
			yerli	Göçmen			
				kış ziyaretçisi	yaz ziyaretçisi	sonbahar ziyaretçisi	transit göçmen-gezin
25	<i>Sylvia borin</i>						X
26	<i>Phylloscopus collybita</i>	X			X	X	
27	<i>Phylloscopus trochilus</i>	X			X		
28	<i>Regulus regulus</i>			X		X	
29	<i>Regulus ignicapillus</i>			X			
30	<i>Muscicapa striata</i>				X	X	
31	<i>Ficedula parva</i>						X
32	<i>Ficedula hypoleuca</i>						X
33	<i>Parus ater</i>	X	X				
34	<i>Parus caeruleus</i>					X	
35	<i>Parus major</i>	X	X				
36	<i>Parus lugubris</i>						X
37	<i>Certhia familiaris</i>						X
38	<i>Remiz pendulinus</i>	X			X		
39	<i>Lanius collurio</i>				X		
40	<i>Lanius minor</i>				X		
41	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X				
42	<i>Pica pica</i>	X	X				
43	<i>Corvus monedula</i>	X			X		
44	<i>Corvus frugilegus</i>			X			
45	<i>Corvus corax</i>			X			
46	<i>Corvus corone cornix</i>						X
47	<i>Sturnus vulgaris</i>	X			X		
48	<i>Passer domesticus</i>	X	X				

Çizelge 7. Çalışma Alanında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Üreme Durumları ve Alanda Bulunma Kategorileri (son)

No	Tür	Üreme Durumu	Alandaki Kategorisi				
			yerli	Göçmen			
				kış ziyaretçisi	yaz ziyaretçisi	sonbahar ziyaretçisi	transit göçmen-gezgin
49	<i>Passer montanus</i>	x	x				
50	<i>Fringilla coelebs</i>			x		x	
51	<i>Carduelis chloris</i>			x		x	
52	<i>Carduelis carduelis</i>	x	x				
53	<i>Carduelis spinus</i>	x		x	x	x	
54	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	x					
55	<i>Emberiza melanocephala</i>					x	
56	<i>Emberiza calandra</i>				x	x	

4.3.3. Göçmen kuş türleri

Çalışma alanında gözlenen türlerden, alanda ilkbahar döneminde üreyen daha sonra alanı terk eden kuşlar türleri ile alanda üremeksizin yaz, sonbahar ve kış dönemlerinde alanda belirli bir popülasyonla temsil edilen ve alanı terk eden **47 ötücü kuş türü** ise “**göçmen**” kategorisinde değerlendirilmiştir (Çizelge 7). Bu göçmen ötücü kuş türleri; *Alauda arvensis*, *Hirundo rustica*, *Riparia riparia*, *Delichon urbica*, *Anthus campestris*, *Motacilla flava* spp, *Motacilla cinerea*, *Motacilla alba*, *Troglodytes troglodytes*, *Erithacus rubecula*, *Luscinia megarhynchos*, *Luscinia svecica*, *Irania gutturalis*, *Phoenicurus ochruros*, *Phoenicurus phoenicurus* , *Oenanthe oenanthe*, *Oenanthe hispanica*, *Oenanthe isabellina*, *Turdus torquatus*, *Turdus pilaris*, *Locustella luscinioides*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Sylvia borin*, *Phylloscopus collybita*, *Phylloscopus trochilus*, *Regulus regulus*, *Regulus ignicapillus*, *Muscicapa striata*, *Ficedula parva*, *Ficedula hypoleuca*, *Parus caeruleus*, *Parus lugubris*, *Certhia familiaris*, *Remiz pendulinus*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Corvus monedula*, *Corvus frugilegus*, *Corvus corax*, *Corvus corone cornix*, *Sturnus vulgaris*, *Fringilla coelebs*, *Carduelis chloris*, *Carduelis spinus*, *Pyrrhula pyrrhula*, *Emberiza melanocephala*, *Emberiza calandra*'dır (Çizelge 7).

4.3.3.1. Göçmen (Üreme sonrası alanı terk eden ötücü kuş türleri)

Üreme dönemi (ilkbahar) alanda üreyen, üreme faaliyeti sonrası yaz ve sonbahar dönemlerini alanda geçiren ve daha sonra alanı terk eden **15 ötücü kuş türü** gözlenmiştir. Bu türler *Alauda arvensis*, *Hirundo rustica*, *Motacilla alba*, *Troglodytes troglodytes*, *Luscinia megarhynchos*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Oenanthe isabellina*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Phylloscopus collybita*, *Phylloscopus trochilus*, *Remiz pendulinus*, *Corvus monedula*, *Sturnus vulgaris* *Carduelis spinus* ve *Pyrrhula pyrrhula*'dır (Çizelge 7).

4.3.3.2. Yaz ve sonbahar ziyaretçileri (Alanda üremeyen, alanda belirli dönem(ler) bulunduktan sonra alanı terk eden ötücü kuş türleri)

Alanda üreme faaliyeti göstermeyen ve üreme dönemi (ilkbahar) alanda gözlenmemesine rağmen diğer dönemlerde (yaz-sonbahar) alanda belirli bir birey sayısı ile temsil edilen ve daha sonra çoğunlukla kış dönemi alanı terk eden göçmen ötücü kuşlar (**10 tür**); *Delichon urbica*, *Irania gutturalis*, *Phoenicurus ochruros*, *Muscicapa striata*, *Parus caeruleus*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Carduelis chloris*, *Emberiza melanocephala* ve *Emberiza calandra*'dır (Çizelge 7).

4.3.3.3. Kış ziyaretçileri (Alanda kış döneminde gözlenen göçmen ötücü kuş türleri)

Bazı ötücü kuş türleri (**8 tür**) çalışma alanında kış dönemini geçirmekte ve daha sonra alanı terk ederek üreyebilecekleri diğer alanlara göç etmektedirler. Bu ötücü kuş türleri **Kış Ziyaretçileri** kategorisinde değerlendirilmiştir. Bu türler; *Motacilla flava*, *Erithacus rubecula*, *Turdus pilaris*, *Regulus regulus*, *Regulus ignicapillus*, *Corvus frugilegus*, *Corvus corax*, ve *Fringilla coelebs*'tir (Çizelge 7).

4.3.3.4. Gezgin = transit göçmen türler (Alanda sadece bir dönem ve çok az sayıda gözlenen göçmen ötücü kuş türleri)

Alanda sadece bir dönem (çoğu zaman bir kez), çok az bireyi gözlenmiş bazı ötücü kuş türleri (**14 tür**) **gezgin** (başıboş) ve göç döneminde alandan **transit geçiş yapan türler** olarak değerlendirilmiştir. Bu ötücü kuş türleri; *Riparia riparia*, *Anthus campestris*, *Motacilla cinerea*, *Luscinia svecica*, *Oenanthe oenanthe*, *Oenanthe hispanica*, *Turdus torquatus*, *Locustella luscinioides*, *Sylvia borin*, *Ficedula parva*, *Ficedula hypoleuca*, *Parus lugubris*, *Certhia familiaris* ve *Corvus corene cornix*'dir (Çizelge 7).

4.4. Çalışma Alanında 2003-2004 Yıllarında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Mevsimsel ve Toplam Birey Sayıları

Çalışma sahasında yıl boyunca gözlenen ötücü kuşlara ait birey sayılarının mevsimlere göre ve yıllık toplam sayıları Çizelge 8'de gösterilmiştir. Buna göre alanda *Galerida cristata*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Phylloscopus collybita*, *Parus major*, *Pica pica*, *Corvus monedula*, *Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Sturnus vulgaris*, *Fringilla coelebs*, *Carduelis carduelis* diğer ötücü kuş türlerine oranla daha fazla bireyle temsil edilmektedir.

Çizelge 8. Çalışma Alanında 2003-2004 Tarihleri Arasında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Sayıları

No	Tür	gözlenen birey sayısı					
		2003	2004				ortalama
		sonbahar	kış	ilkbahar	yaz		
1	<i>Galerida cristata</i>	50	23	44	32	37,25	149
2	<i>Alauda arvensis</i>	2	8	3	0	3,25	13
3	<i>Hirundo rustica</i>	68	0	45	203	79	316
4	<i>Riparia riparia</i>	5	0	0	0	1,25	5
5	<i>Delichon urbica</i>	50	0	0	171	55,25	221
6	<i>Anthus campestris</i>	1	0	0	0	0,25	1
7	<i>Motacilla flava</i>	0	6	3	0	2,25	9
8	<i>Motacilla cinerea</i>	1	0	0	0	0,25	1
9	<i>Motacilla alba</i>	2	0	6	3	2,75	11
10	<i>Troglodytes troglodytes</i>	1	3	7	0	2,75	11
11	<i>Erithacus rubecula</i>	5	9	5	0	4,75	19
12	<i>Luscinia megarhynchos</i>	0	0	27	30	14,25	57
13	<i>Luscinia svecica</i>	0	0	0	1	0,25	1
14	<i>Irania gutturalis</i>	0	0	0	7	1,75	7
15	<i>Phoenicurus ochruros</i>	10	0	0	12	5,5	22
16	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	0	0	6	1	1,75	7
17	<i>Oenanthe oenanthe</i>	13	0	0	0	3,25	13
18	<i>Oenanthe hispanica</i>	0	0	1	0	0,25	1
19	<i>Oenanthe isabellina</i>	0	0	9	3	3	12
20	<i>Turdus torquatus</i>	0	0	1	0	0,25	1
21	<i>Turdus merula</i>	17	20	21	6	16	64
22	<i>Turdus pilaris</i>	0	5	0	0	1,25	5
23	<i>Locustella luscinioides</i>	0	0	2	0	0,5	2
24	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	0	0	6	1	1,75	7
25	<i>Sylvia borin</i>	0	0	2	2	1	4
26	<i>Phylloscopus collybita</i>	42	0	122	30	48,5	194
27	<i>Phylloscopus trochilus</i>	0	0	20	2	5,5	22
28	<i>Regulus regulus</i>	9	27	19	0	13,75	55
29	<i>Regulus ignicapillus</i>	0	16	0	0	4	16
30	<i>Muscicapa striata</i>	35	0	0	28	15,75	63
31	<i>Ficedula parva</i>	5	0	0	0	1,25	5
32	<i>Ficedula hypoleuca</i>	3	0	0	0	0,75	3
33	<i>Parus ater</i>	38	8	31	6	20,75	83
34	<i>Parus caeruleus</i>	21	0	0	0	5,25	21
35	<i>Parus major</i>	65	57	179	116	104,25	417
36	<i>Parus lugubris</i>	2	0	0	0	0,5	2
37	<i>Certhia familiaris</i>	0	0	0	1	0,25	1

Çizelge 8. Çalışma Alanında 2003-2004 Tarihleri Arasında Gözlenen Ötücü Kuş Türlerinin Sayıları (devam)

No	Tür	gözlenen birey sayısı					
		2003	2004				ortalama
		sonbahar	kış	ilkbahar	yaz		
38	<i>Remiz pendulinus</i>	0	0	5	1	1,5	6
39	<i>Lanius collurio</i>	0	0	2	11	3,25	13
40	<i>Lanius minor</i>	0	0	1	2	0,75	3
41	<i>Garrulus glandarius</i>	4	11	26	24	16,25	65
42	<i>Pica pica</i>	463	255	469	247	358,5	1434
43	<i>Corvus monedula</i>	0	50	86	4	35	140
44	<i>Corvus frugilegus</i>	0	51	0	0	12,75	51
45	<i>Corvus corax</i>	0	14	3	0	4,25	17
46	<i>Corvus corone cornix</i>	0	0	0	3	0,75	3
47	<i>Sturnus vulgaris</i>	0	0	92	24	29	116
48	<i>Passer domesticus</i>	315	174	504	513	376,5	1506
49	<i>Passer montanus</i>	242	47	122	78	122,25	489
50	<i>Fringilla coelebs</i>	4	46	102	0	38	152
51	<i>Carduelis chloris</i>	3	2	0	0	1,25	5
52	<i>Carduelis carduelis</i>	16	5	227	102	87,5	350
53	<i>Carduelis spinus</i>	10	11	16	3	10	40
54	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	14	27	22	0	15,75	63
55	<i>Emberiza melanocephala</i>	2	0	2	0	1	4
56	<i>Emberiza calandra</i>	3	0	0	4	1,75	7

4.5. Çalışma Alanında 2003-2004 Yıllarında Gözlenen Her Ötücü Kuş Türüne Ait Bulgular

Çalışma alanında gözlenen her ötücü kuş türüne ait mevsimsel populasyon büyüklükleri ve dalgalanmaları, üreme durumları, kategorileri (yerli, göçmen), yayılımları ve koruma statüleri ile ilgili bulgular ayrı ayrı çizelgeler halinde özetlenmiştir (Çizelge 9 – 64).

Familiya	ALAUDIDAE (TARLAKUŞUGİLLER)																															
Tür	<i>Galerida cristata</i> (Tepeli Toygar)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda bulunan (bkz. Çizelge 8) yaygın bir türdür.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen tepeli toygar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Yerli (Y) ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı da gözlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen tepeli toygarların (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle tarım arazilerinin bulunduğu habitatları içeren 3 no’lu alanda daha yoğun olduğu belirlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Tepeli toygarların, böcek, tohum ve yabancı otlarla beslenmeleri (Turan ve Gökteş 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan tepeli toygarların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003														2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz						Eyl.04									
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül	
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Galerida cristata</i>		8		6	8	10	10	6	2	5	6	6	4	2			5	5	8	5	9	5	7	5	3	5	4	6	9	7	6	8

<i>Galerida cristata</i>	
Birey Sayısı	Gözlem Dönemi
50	Sonbahar
25	Kış
45	İlkbahar
35	Yaz
20	Eyl.04

Çizelge 9. *Galerida cristata* (Tepeli toygar)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

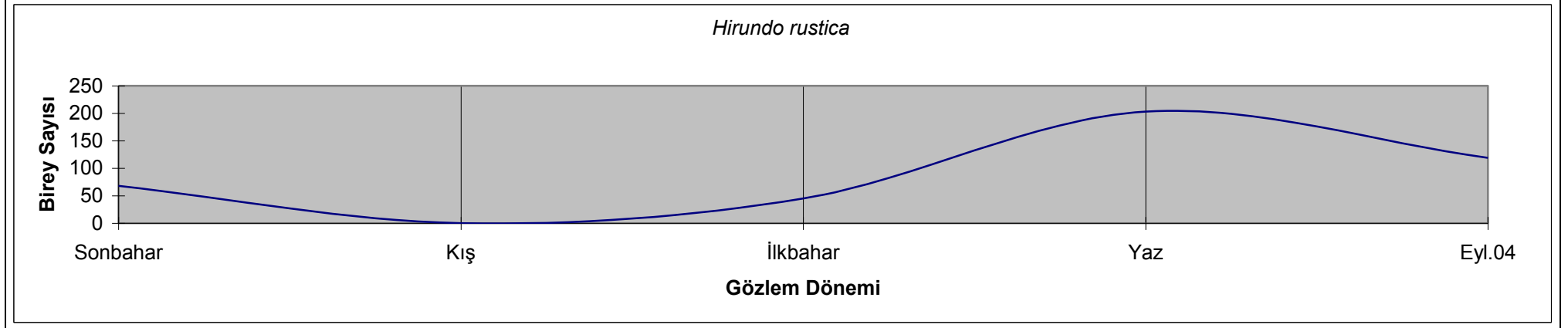
Familiya	ALAUDIDAE (TARLAKUŞUGİLLER)																												
Tür	<i>Alauda arvensis</i> (Tarla Kuşu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar, kış ve ilkbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) nadiren izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen tarla kuşu (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı düşünülmektedir.																												
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, “ Marmara, Karadeniz, Ege, İç Anadolu, Akdeniz, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, İ, A, Da) ” olarak belirtilen tarla kuşlarının (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle tarım arazilerinin bulunduğu habitatları içeren 3 no'lu alanda gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Tarla kuşlarının yeşil bitki, küçük tohum, böcek ve örümceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktepe; 2000) nedeni ile bu alanları beslemek için ziyaret ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan Tarla kuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Alauda arvensis</i>						2					8							3											

Alauda arvensis

Gözlem Dönemi	Birey Sayısı
Sonbahar	2
Kış	8
İlkbahar	3
Yaz	0
Eyl.04	-

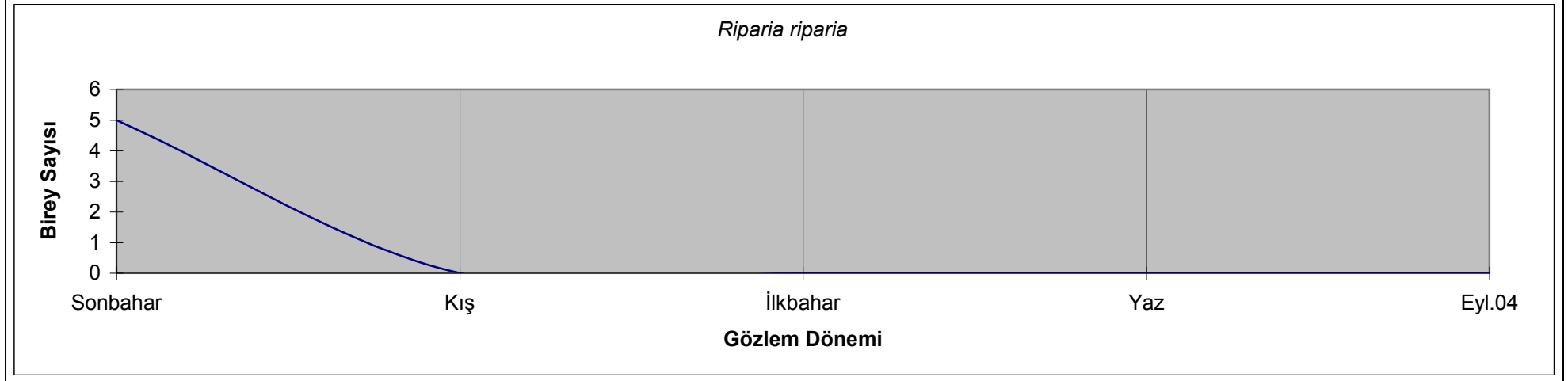
Çizelge 10. *Alauda arvensis* (Tarla Kuşu)'in gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	HIRUNDINIDAE (KIRLANGIÇGİLLER)																																				
Tür	<i>Hirundo rustica</i> (İs Kırlangıcı)																																				
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış ayları haricinde yılın her döneminde izlenen bu türün yaz aylarında daha büyük bir populasyon oluşturduğu (bkz. Çizelge 8) gözlenmiştir.																																				
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında " Göçmen (G) " statüsünde gösterilen is kırlangıçları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de " Göçmen " kategorisinde değerlendirilmiştir.																																				
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını " üreme alanı " olarak kullandığı da gözlenmiştir.																																				
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, " Bütün Bölgeler (BB) " olarak belirtilen is kırlangıçlarının (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında Beytepe Gölet'inin ve sazlıkların bulunduğu 2 no'lu alanda daha yoğun olduğu, ayrıca yerleşim alanlarını (6 no'lu gözlem alanı) ve açık tarım arazilerini barındıran (3 no'lu gözlem alanı) alanlarda da yaygın olduğu belirlenmiştir.																																				
Beslenme Durumu	İs kırlangıçlarının böceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																																				
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strickly Protected Fauna Species = SPFS)" kategorisinde yer alan is kırlangıçlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																				
GÖZLEM YILI	2003													2004																							
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar								Kış					İlkbahar						Yaz						Eyl.04											
GÖZLEM AYLARI	Eylül				Ekim				Kasım			Aralık		Ocak			Şubat			Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Hirundo rustica</i>	36	20	12							1	1	2	1	2	1	2	3	3							30	12	8	34	43	39	52	27	45	74			

Çizelge 11. *Hirundo rustica* (İs Kırlangıcı)'nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	HIRUNDINIDAE (KIRLANGIÇGİLLER)																																	
Tür	<i>Riparia riparia</i> (Kum Kırlangıcı)																																	
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar döneminde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																																	
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen kum kırlangıçları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																																	
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																																	
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen kum kırlangıçları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanı için Beytepe Gölet’inin ve sazlıkların bulunduğu 2 no’lu alanda kayıt edilmiştir.																																	
Beslenme Durumu	Kum kırlangıçlarının su üzerinde yakalanan böceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																																	
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan kum kırlangıçlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																	
GÖZLEM YILI	2003												2004																					
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış			İlkbahar						Yaz				Eyl.04											
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık			Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Riparia riparia</i>			5																															

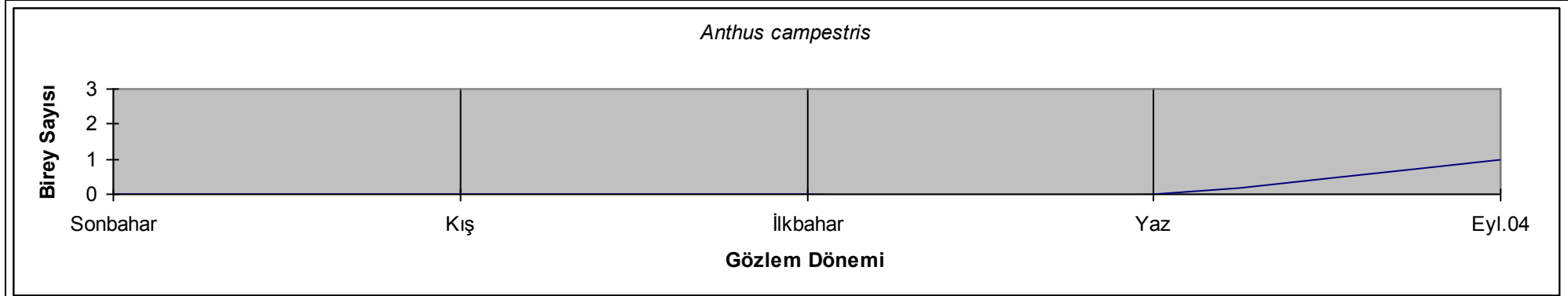
Çizelge 12. *Riparia riparia* (Kum Kırlangıcı)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	HIRUNDINIDAE (KIRLANGIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Delichon urbica</i> (Pencere Kırlangıcı)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz ayları daha yoğun olmak üzere yaz ve sonbahar döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen pencere kırlangıçları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Yaz ve Sonbahar ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Pencere kırlangıçlarının Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “ A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered) ”dür..																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen pencere kırlangıçlarının (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında Beytepe Gölet’inin ve sazlıkların bulunduğu 2 no’lu alanda daha yoğun olduğu, ayrıca yerleşim alanlarını (6 no’lu gözlem alanı) ve açık tarım arazilerini barındıran (3 no’lu gözlem alanı) alanlarda da yaygın olduğu belirlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Pencere kırlangıçlarının uçuş esnasında yakalanan böceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan pencere kırlangıçlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04				
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Delichon urbica</i>	8	34	8																		12	33	42	56	28	66	57		

Birey Sayısı		<i>Delichon urbica</i>																									
		Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04	
		Gözlem Dönemi																									
200																											
100																											
0																											

Çizelge 13. *Delichon urbica* (Pencere Kırlangıcı)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

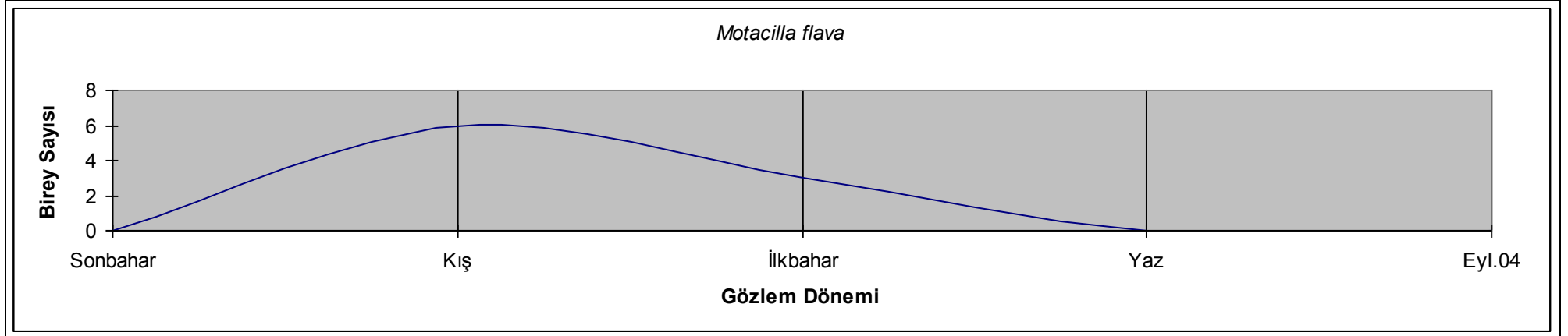
Familiya	MOTACILLIDAE (KUYRUKSALLAYANGILLER)
Tür	<i>Anthus campestris</i> (Kır İncirkuşu)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sadece eylül (2004) ayı içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) bir defa izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen kır incirkuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Kır İncirkuşlarının Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste'deki statüsü “ A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable) ”dür..
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen kır incirkuşlarının (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında aydınlık çam ormanlarının bulunduğu habitatları içeren 4 no'lu alanda gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Kır incirkuşlarının tohum ve böceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan kır incirkuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).
GÖZLEM YILI	2003 2004
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar Kış İlkbahar Yaz Eyl.04
GÖZLEM AYLARI	Eylül Ekim Kasım Aralık Ocak Şubat Mart Nisan Mayıs Haziran Temmuz Ağustos Eylül
Saha Çalışması No (Aylık)	1 2 3 4 1 2 1 2 3 1 1 2 1 2 1 2 3 1 2 3 1 2 1 2 1 2 1 2 3
<i>Anthus campestris</i>	1

Çizelge 14. *Anthus campestris* (Kır İncirkuşu)'in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	MOTACILLIDAE (KUYRUKSALLAYANGILLER)
Tür	<i>Motacilla flava</i> spp (Sarı Kuyruksallayan)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında mart ayının ilk iki saha çalışması da dahil olmak üzere kış dönemi içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) sürekli olarak izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen sarı kuyruksallayanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Kış Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen sarı kuyruksallayanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akarsuyun ve sazlıkların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Sarı kuyruksallayanların tohum ve özellikle böceklerle beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanı tercih sebeplerinden bir tanesidir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan sarı kuyruksallayanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																				
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04										
GÖZLEM DÖNEMİ	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
GÖZLEM AYLARI	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Motacilla flava</i>										2	1	1	1	1	2	1																	

Çizelge 15. *Motacilla flava* (Sarı Kuyruksallayan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	MOTACILLIDAE (KUYRUKSALLAYANGILLER)																															
Tür	<i>Motacilla cinerea</i> (Dağ Kuyruksallayanı)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar dönemi içerisinde birey bazında bir defa (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen dağ kuyruksallayanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Dağ kuyruksallayanların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “ A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered) ”dür..																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiş, alandan eylül ayının son haftası içerisinde geçtiği kayıt edilmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen dağ kuyruksallayanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında Beytepe Gölet’inin ve sazlıkların bulunduğu 2 no’lu alanda gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Dağ kuyruksallayanların böcekler ve tatlı su omurgasızları ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenmelerini açıklar.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan dağ kuyruksallayanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003												2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim		Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Motacilla cinerea</i>				1																												

Birey Sayısı		<i>Motacilla cinerea</i>																								
3	2																									
1	0																									
		Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04	
		Gözlem Dönemi																								

Çizelge 16. *Motacilla cinerea* (Dağ Kuyruksallayan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	MOTACILLIDAE (KUYRUKSALLAYANGILLER)																													
Tür	<i>Motacilla alba</i> (Akkuyruksallayan)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında üreme ve göç dönemlerinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																													
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen Akkuyruksallayanlar (Kiziroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Akkuyruksallayanların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü ise “ A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered) ”dür.																													
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı da gözlenmiştir.																													
Yayılmı	Coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen Akkuyruksallayanlar (Kiziroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akarsuyun ve sazlıkların bulunduğu habitatları içeren 1 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Akkuyruksallayanların böcekler ve tohumlar ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan akkuyruksallayanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003														2004															
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04					
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül					
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Motacilla alba</i>					1	1									1	1	1	1		2	1	1	1							
<i>Motacilla alba</i>																														

Çizelge 17. *Motacilla alba* (Akkuyruksallayan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TROGLODYTIDAE (ÇİT KUŞLARI)																												
Tür	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Çit Kuşu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar, kış ve daha yoğun olmak üzere ilkbahar aylarında düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen çit kuşlarının (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Çit kuşlarının Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “ A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable) ”dür..																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullandığı belirlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu (Kd, E, A, İ, Da) ” olarak belirtilen çit kuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında Beytepe Göleti’nin bulunduğu 2 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Çit kuşlarının böcekler, örümcekler ve solucanlar ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan çit kuşları avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003							2004																					
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar					Kış			İlkbahar					Yaz		Eyl.04													
GÖZLEM AYLARI	Eylül				Ekim	Kasım		Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan		Mayıs		Haziran	Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Troglodytes troglodytes</i>					1						1		2	1	1	1	4												

Troglodytes troglodytes

Birey Sayısı

Gözlem Dönemi

Çizelge 18. *Troglodytes troglodytes* (Çit Kuşu)’in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																															
Tür	<i>Erithacus rubecula</i> (Kızılgardan)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz aylarında gözlenmeyen bu türün kış aylarında daha büyük bir populasyon oluşturduğu (bkz. Çizelge 8) belirlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen kızılgerdan (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Kış Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Kızılgardanların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “ A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered) ”dür..																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen kızılgerdanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında akarsuların, çam ve karışık ormanların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Kızılgardanların böcekler, solucanlar, tohumlar ve yabancı meyveler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan kızılgerdanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003												2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim		Kasım		Aralık			Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Erithacus rubecula</i>				4					1		1		4		4	2	1	2														

<i>Erithacus rubecula</i>	
Birey Sayısı	Gözlem Dönemi
0	Sonbahar
2	
4	
6	
8	
10	
	Kış
	İlkbahar
	Yaz
	Eyl.04

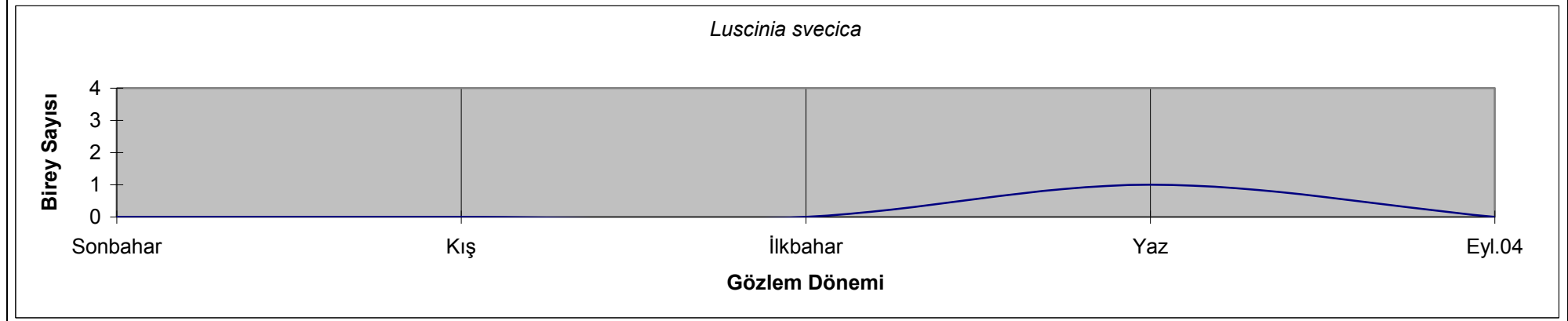
Çizelge 19. *Erithacus rubecula* (Kızılgardan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Luscinia megarhynchos</i> (Bülbül)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz dönemi içerisinde belirli bir populasyon yoğunluğunda izlenen (bkz. Çizelge 8) yaygın bir türdür.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen bülbül (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Bülbülün Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste'deki statüsü “ A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable) ”dür..																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı da belirlenmiştir																												
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen bülbül (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında akarsuların ve karışık ormanların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no'lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve yabancı meyveler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan bülbülün avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Luscinia megarhynchos</i>																	3	1	4	8	11	15	13	2					

<i>Luscinia megarhynchos</i>	
Birey Sayısı	Gözlem Dönemi
40	Sonbahar
32	Kış
24	İlkbahar
16	Yaz
8	Eyl.04
0	

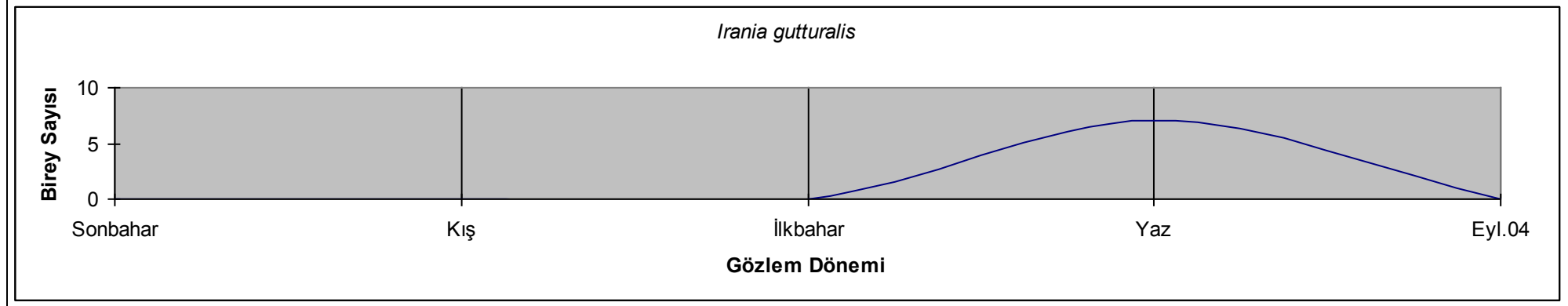
Çizelge 20. *Luscinia megarhynchos* (Bülbül)'un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																															
Tür	<i>Luscinia svecica</i> (Buğdaycıl, Mavigerdan)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz dönemi içerisinde birey bazında bir defa (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen buğdaycıl (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Karadeniz, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu (Kd, A, İ, Da, GDa) ” olarak belirtilen buğdaycıl (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tarım arazilerinin bulunduğu 3 no’lu alanda gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ve yabancı meyveler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenme sebeplerinden olabilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan buğdaycılın avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003						2004																									
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar					Kış				İlkbahar			Yaz		Eyl.04																	
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan		Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Luscinia svecica</i>																																

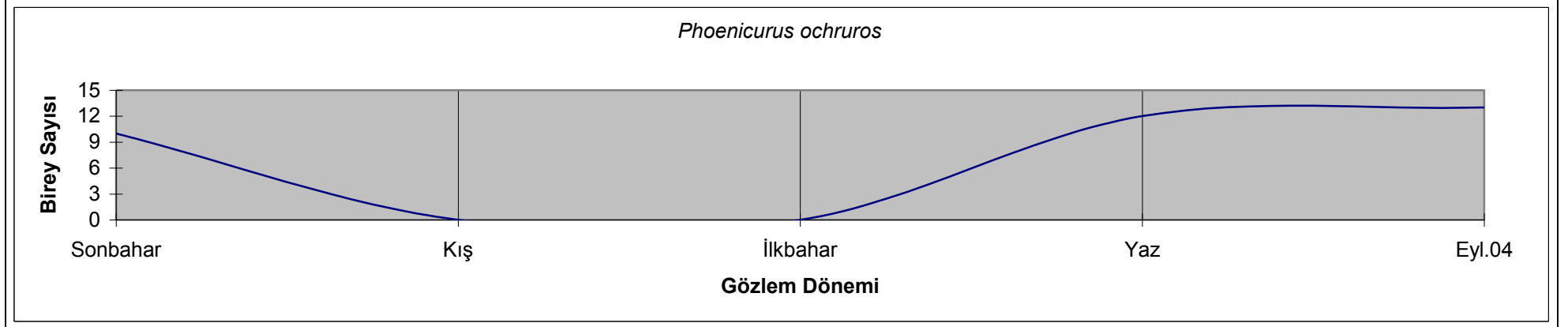
Çizelge 21. *Luscinia svecica* (Buğdaycıl)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																											
Tür	<i>Irania gutturalis</i> (Akgerdan)																											
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																											
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen akgerdan (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Yaz Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																											
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı düşünülmektedir.																											
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu (Kd, E, A, İ, Da, GDa) ” olarak belirtilen akgerdan (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tek tek ağaç ve çalıkların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																											
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ve onların larvaları ve tohumlar ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																											
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan akgerdanın avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																											
GÖZLEM YILI	2003							2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar				Kış				İlkbahar				Yaz				Eyl.04											
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Irania gutturalis</i>																				1	3	1	2					

Çizelge 22. *Irania gutturalis* (akgerdan)’in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Phoenicurus ochruros</i> (Ev Kızılkuynuğu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz ve sonbahar ayları içerisinde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Gömen (G) ” statüsünde gösterilen ev kızılkuynukları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Yaz ve Sonbahar Ziyaretcisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																												
Yayıımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen ev kızılkuynukları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle tek tek yerleşke binaların bulunduğu 1 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ve yabancı meyveler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan ev kızılkuynukların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül	
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Phoenicurus ochruros</i>	1	2	3	2	2																								

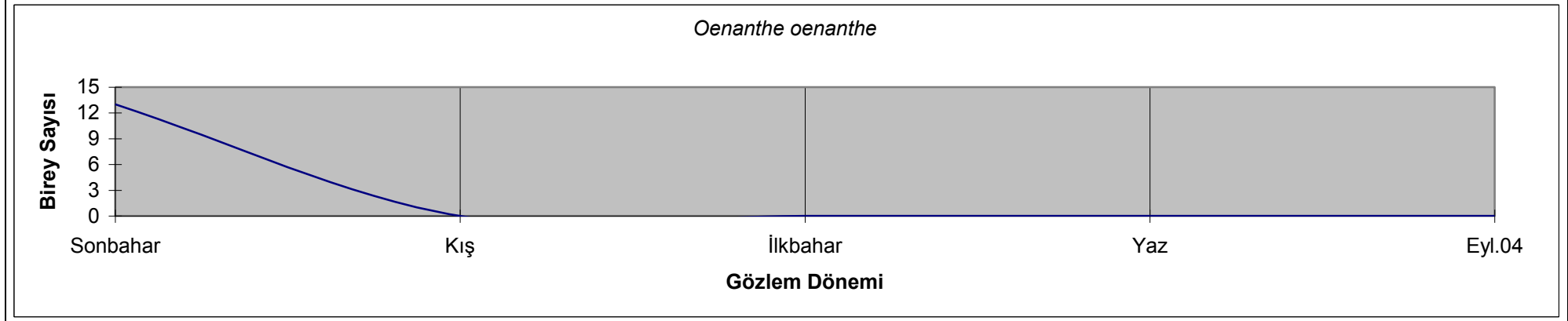
Çizelge 23. *Phoenicurus ochruros* (Ev Kızılkuynuğu)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> (Bahçe Kızılkuyruğu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen bahçe kızılkuyrukları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullandığı düşünülmektedir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen bahçe kızılkuyrukları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında çeşitli ağaçların bulunduğu bahçe tarzı habitatları içeren 1 no’lu alanda gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler, örümcekler ve yabancı meyveler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenme sebeplerinden olabilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan bahçe kızılkuyruklarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003										2004																		
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar					Kış					İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>																													

<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	
Birey Sayısı	Gözlem Dönemi
5	Sonbahar
4	Sonbahar
3	Sonbahar
2	Sonbahar
1	Sonbahar
0	Sonbahar
0	Kış
0	Kış
0	Kış
0	Kış
0	Kış
0	Kış
0	İlkbahar
0	İlkbahar
0	İlkbahar
0	İlkbahar
0	İlkbahar
0	İlkbahar
0	Yaz
0	Yaz
0	Yaz
0	Yaz
0	Yaz
0	Eyl.04
0	Eyl.04
0	Eyl.04
0	Eyl.04
0	Eyl.04

Çizelge 24. *Phoenicurus phoenicurus* (Bahçe Kızılkuyruğu)’un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Famlyla	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																													
Tür	<i>Oenanthe oenanthe</i> (Kuyrukkakan)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar dönemi içerisinde bir defa izlenmiştir.																													
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir. Kuyrukkakanların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “ A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable) ”dür..																													
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																													
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tek tek ağaç ve çalılıarın bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ile beslenmeleri (Turan ve Gökteş; 2000) alanda gözlenme sebeplerinden bir tanesi olabilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan kuyrukkakanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003												2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3
<i>Oenanthe oenanthe</i>							13																							

Çizelge 25. *Oenanthe oenanthe* (Kuyrukkakan)’nin gözlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Oenanthe hispanica</i> (Karakulak Kuyrukkakan)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar döneminde birey bazında bir defa (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ve Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen karakulak kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” statüsünde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen karakulak kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tek tek ağaç ve çalıkların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ile beslenmeleri (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan karakulak kuyrukkakanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04				
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Oenanthe hispanica</i>																													

<i>Oenanthe hispanica</i>																											
Birey Sayısı	Gözlem Dönemi																								Eyl.04		
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						1	2	3
0	[Line graph showing a peak in the spring season (İlkbahar) and zero counts in winter (Kış) and summer (Yaz).]																										

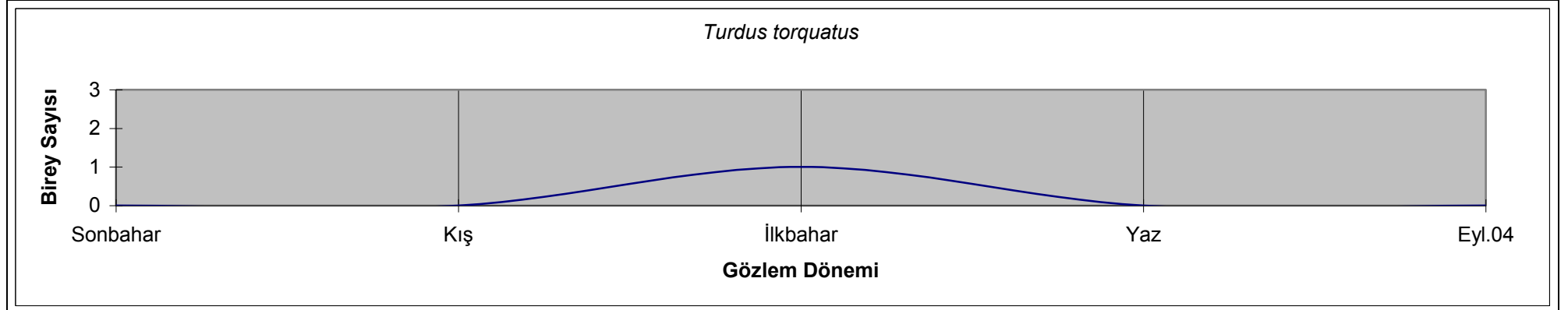
Çizelge 26. *Oenanthe hispanica* (Karakulak Kuyrukkakan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																												
Tür	<i>Oenanthe isabellina</i> (Toprak Renkli Kuyrukkakan)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen toprak renkli kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullandığı belirlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen toprak renkli kuyrukkakanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tek tek ağaç ve çalılıarın bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ile beslenmeleri (Turan ve Gökteş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettikleri söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan toprak renkli kuyrukkakanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04				
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Oenanthe isabellina</i>														2				3	1	2	1								

<i>Oenanthe isabellina</i>																												
Birey Sayısı																												
	Gözlem Dönemi																											

Çizelge 27. *Oenanthe isabellina* (Toprak Renkli Kuyrukkakan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																															
Tür	<i>Turdus torquatus</i> (Kolyeli Ardıç)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar dönemi içerisinde bireysel bazda bir defa (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ve Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen kolyeli ardıç kuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, A, İ, Da) ” olarak belirtilen kolyeli ardıç kuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında tarım arazilerinin bulunduğu 3 no’lu alanda gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün, omurgasızlardan yabancı meyvelere kadar çok çeşitli bir mönüye sahip olması (Turan ve Göktaş; 2000) alanda gözlenme sebeplerindedir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species = SPFS)” kategorisinde yer alan kolyeli ardıç kuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003							2004																								
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar					Kış				İlkbahar						Yaz	Eyl.04															
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Turdus torquatus</i>																																

Çizelge 28. *Turdus torquatus* (Kolyeli Ardıç)’un gözlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																																
Tür	<i>Turdus merula</i> (Karataavuk)																																
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																																
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen karataavuk (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “ Yerli (Y) ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																																
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı da belirlenmiştir.																																
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen karataavuk (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akışkan kaynakların bulunduğu habitatları içeren 1 ve 4 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																																
Beslenme Durumu	Bu türün toprak solucanları, yabancı meyveler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettiği söylenebilir.																																
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan karataavuk avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																
GÖZLEM YILI	2003													2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04									
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim		Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül							
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3						
<i>Turdus merula</i>		1			1	1	1	3	4	6	3	5	3	5	4	2	4	2	3	1	1	2	5	1	1	1			3	1	1	2	1

Turdus merula

Birey Sayısı

Gözlem Dönemi

Çizelge 29. *Turdus merula* (Karataavuk)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Famlyia	TURDIDAE (ARDIÇGİLLER)																													
Tür	<i>Turdus pilaris</i> (Ardıç)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalıřma alanında kiř ayları içerisinde dūřuk populasyon yoęunluęunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiřtir.																													
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Kiş Ziyaretçisi (KZ) ” statüsünde gösterilen ardıç (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “ Kiş Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																													
Üreme Durumu	Ülkemizi “ üreme alanı ” olarak kullanmayan bu türün çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																													
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımlı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen ardıç (Kızıroğlu; 1993), alışma alanında dere ve ağaçlıkların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Bu türün toprak solucanları, yabancı meyveler ve özellikle böcekler ile beslenmesi (Turan ve Gökaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan ardıç kuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003												2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kiş						İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül					
Saha alışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Turdus pilaris</i>											1	1	3																	

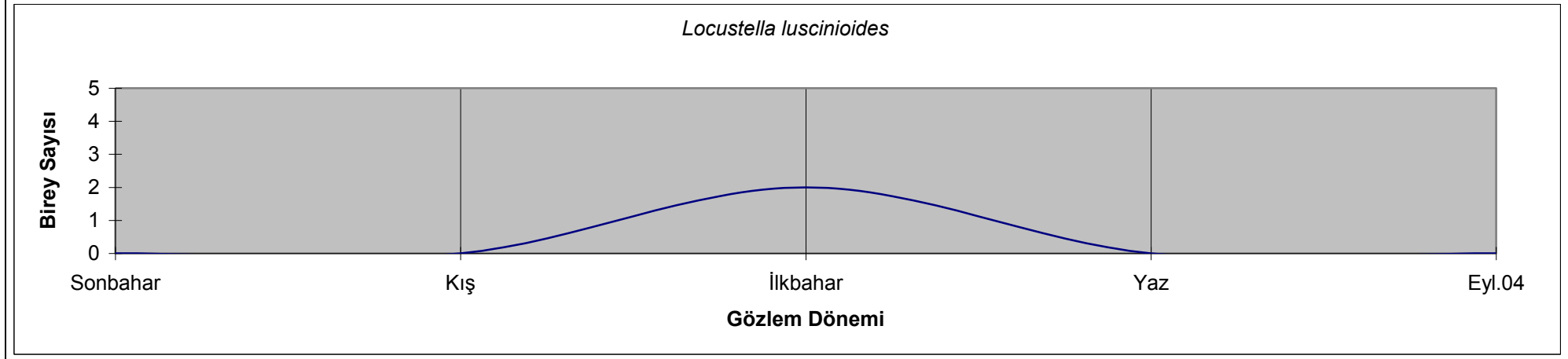
Turdus pilaris

Birey Sayısı

Gözlem Dönemi

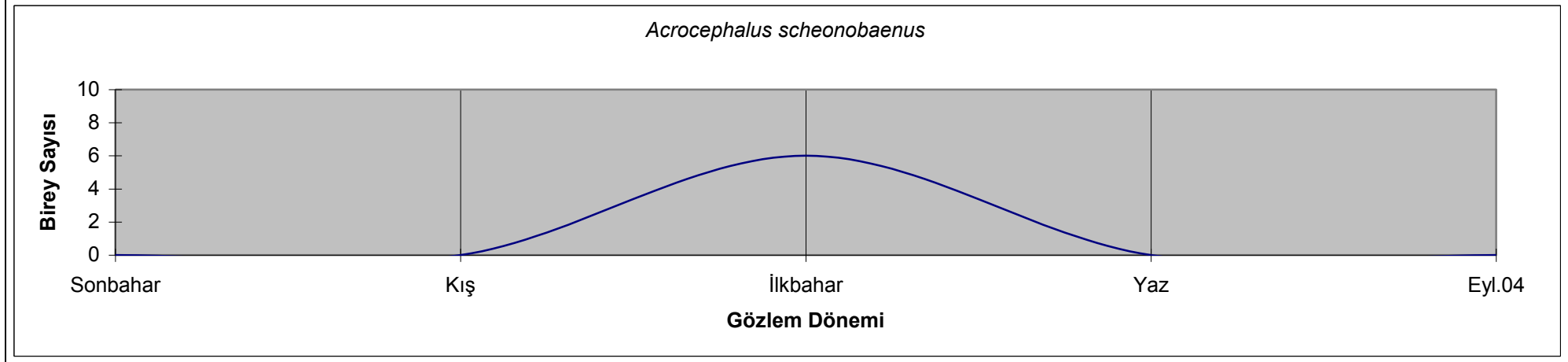
Çizelge 30. *Turdus pilaris* (Ardıç)’in gözlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)																												
Tür	<i>Locustella luscinioides</i> (Dere Ardıçkuşu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar dönemi içerisinde bireysel bazda nadiren (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen dere ardıçkuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı gözlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen dere ardıçkuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında dere ve sazlıkların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ve örümcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenme sebeplerinden olduğu söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan dere ardıçkuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Locustella luscinioides</i>																													

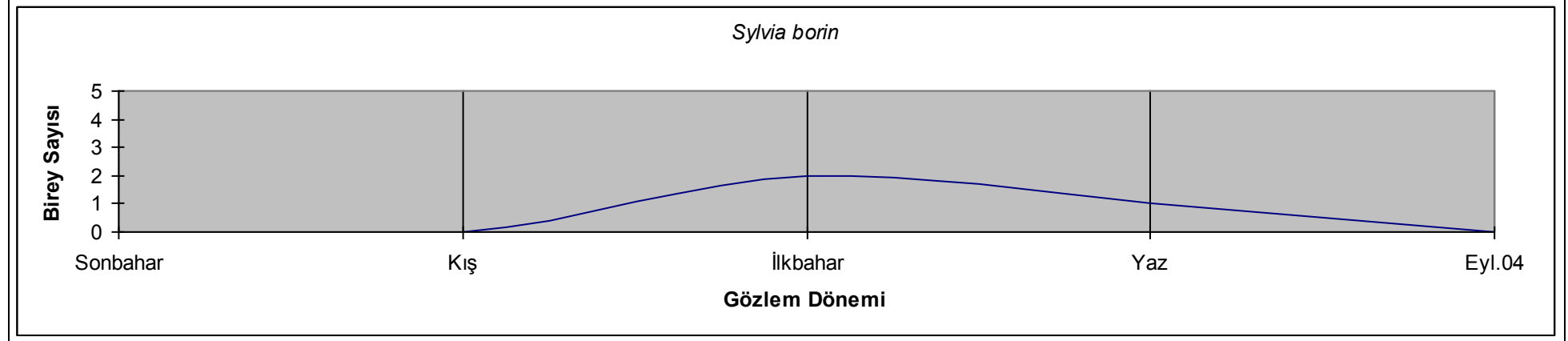
Çizelge 31. *Locustella luscinioides* (Dere Ardıçkuşu)’in gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)																																	
Tür	<i>Acrocephalus scheonobaenus</i> (Çit Ardıçkuşu)																																	
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																																	
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ” statüsünde gösterilen çit ardıçkuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																																	
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı da gözlenmiştir.																																	
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen çit ardıçkuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle Beytepe Gölet’inin kamışlık ve sazlıkların bulunduğu 2 no’lu alanda daha yoğun gözlenmiştir.																																	
Beslenme Durumu	Bu türün öncelikle böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanı habitat olarak kullanmasını açıklayabilir.																																	
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan çit ardıçkuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																	
GÖZLEM YILI	2003												2004																					
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04									
GÖZLEM AYLARI	Eylül				Ekim		Kasım			Aralık			Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Acrocephalus scheonobaenus</i>																																		

Çizelge 32. *Acrocephalus scheonobaenus* (Çit Ardıçkuşu)’un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

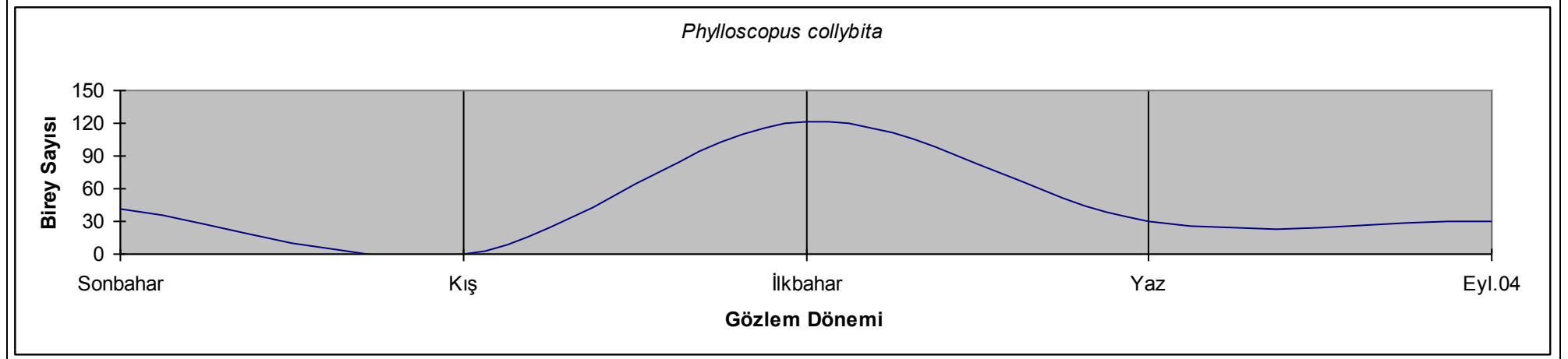
Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENİLLER)
Tür	<i>Sylvia borin</i> (Bahçe Ötleğeni)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz ayları içerisinde bireysel bazda nadiren (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen bahçe ötleğeni (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizi “ üreme alanı ” olarak kullanmayan bu türün çalışma alanında da üremediği belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen bahçe ötleğeni (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle dere ve çalılık alanların bulunduğu 1 no’lu alanda gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve yabancı meyveler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenmesini açıklayabilir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan bahçe ötleğeni avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).
GÖZLEM YILI	2003 2004
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar Kış İlkbahar Yaz Eyl.04
GÖZLEM AYLARI	Eylül Ekim Kasım Aralık Ocak Şubat Mart Nisan Mayıs Haziran Temmuz Ağustos Eylül
Saha Çalışması No (Aylık)	1 2 3 4 1 2 1 2 3 1 1 2 1 2 3 1 2 3 1 2 3 1 2 1 2 1 2 3
<i>Sylvia borin</i>	1 1 1

Çizelge 33. *Sylvia borin* (Bahçe Ötleğeni)’in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)
Tür	<i>Phylloscopus collybita</i> (Cif Caf)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış ayları haricinde yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen ve yaygın olan bu türün ilkbahar aylarında üreme sebebiyle daha yoğun bir populasyon oluşturduğu gözlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y), Göçmen (G) ve Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen cif caf (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullandığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen cif caf (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akarsuların bulunduğu habitatları içeren 1 ve 4 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettiği söylenebilir
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan cifcafların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																			
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Phylloscopus collybita</i>	4	11	8	5	6	2	4	2							19	38	25	12	3	18	5	2		3	4			8	15	9	16	5

Çizelge 34. *Phylloscopus collybita* (Cifcaf)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)																													
Tür	<i>Phylloscopus trochilus</i> (Söğütbülbülü)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz dönemi içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) nadiren izlenmiştir.																													
Statusü	Türkiye ornitofaunasında “ Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen söğütbülbülleri (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Göçmen ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																													
Üreme Durumu	Ülkemizi “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirtilmesine rağmen bu türün çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullandığı düşünülmektedir.																													
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen söğütbülbülleri (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle çeşitli ağaçların bulunduğu aydınlık habitatları içeren 4 ve 1 no’lu alanlarda gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) bu alanda gözlenmesini açıklayabilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan söğütbülbüllerinin avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003									2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04									
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Phylloscopus trochilus</i>													7	8				4	1							2				

Birey Sayısı		Phylloscopus trochilus																					
24																							
21																							
18																							
15																							
12																							
9																							
6																							
3																							
0																							
		Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04	
		Gözlem Dönemi																					

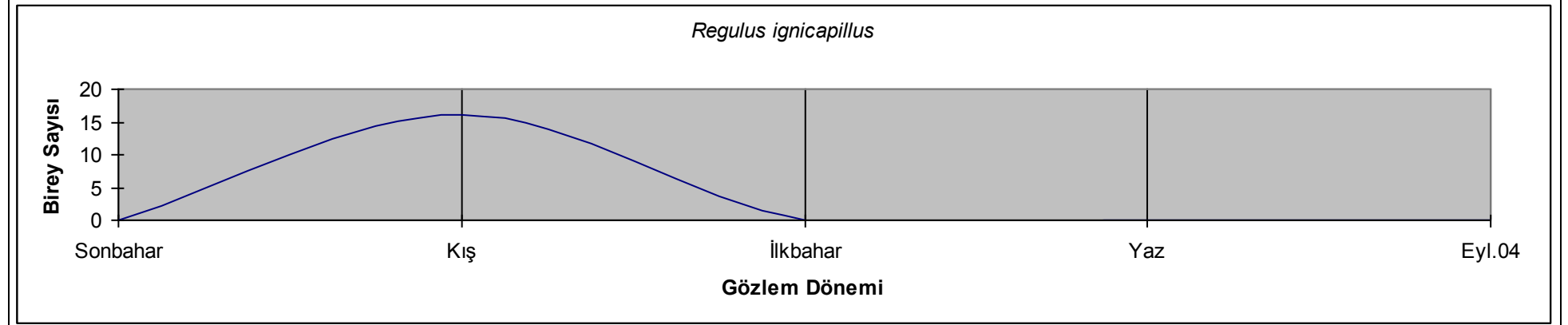
Çizelge 35. *Phylloscopus trochilus* (Söğütbülbülü)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)																													
Tür	<i>Regulus regulus</i> (Altıntavukçuk)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kasım ve mart ayları dahil olmak üzere kış aylarında belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																													
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında " Yerli (Y) ve Kış Ziyaretçisi (KZ) " statüsünde gösterilen altıntavukçuk (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için " Kış Ziyaretçisi " kategorisinde değerlendirilmiştir.																													
Üreme Durumu	Ülkemizi " üreme alanı " olarak kullanmasına karşılık alanı üreme için kullanmadığı gözlenmiştir.																													
Yayılımı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, " Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, A, İ, Da) " olarak belirtilen altıntavukçuk (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında dere ve ağaçlıkların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no'lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Bu türün küçük böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer alan altıntavukçukların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003												2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Regulus regulus</i>							1	3	5	4		2	7	8	6	5														

Birey Sayısı		Regulus regulus																							
30																									
25																									
20																									
15																									
10																									
5																									
0																									
		Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04	
		Gözlem Dönemi																							

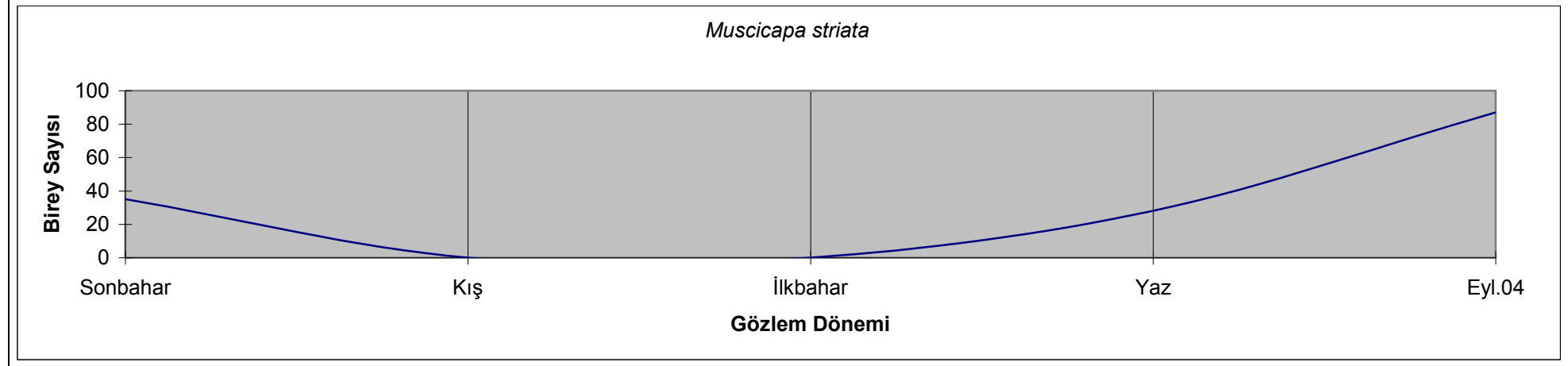
Çizelge 36. *Regulus regulus* (Altıntavukçuk)'un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	SYLVIDAE (ÖTLEĞENGİLLER)																															
Tür	<i>Regulus ignicapillus</i> (Sürmeli Altıntavukçuk)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış dönemi içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Yerli (Y) ve Kış Ziyaretçisi (KZ) ” statüsünde gösterilen sürmeli altıntavukçuk (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Kış Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizi “ üreme alanı ” olarak kullanmasına karşılık alanı üreme için kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, A, İ, Da) ” olarak belirtilen sürmeli altıntavukçuk (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında dere ve ağaçlıkların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün küçük böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan sürmeli altıntavukçukların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003											2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Regulus ignicapillus</i>											1	4	8	3																		

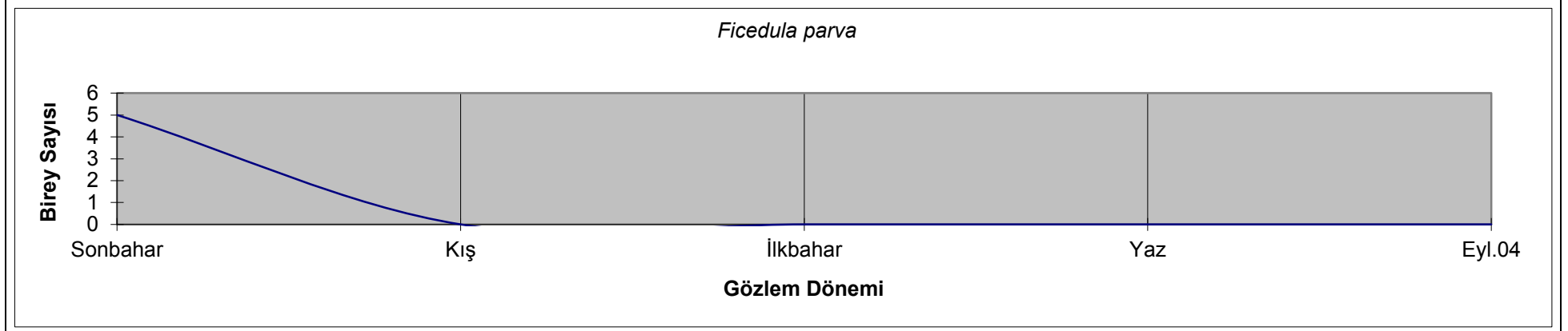
Çizelge 37. *Regulus ignicapillus* (Sürmeli Altıntavukçuk)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familya	MUSCICAPIDAE (SİNEKKAPANGİLLER)																											
Tür	<i>Muscicapa striata</i> (Çizgili Sinekkapan)																											
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar ve yaz ayları içerisinde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																											
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Göçmen (G) ” statüsünde gösterilen çizgili sinekkapan (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “ Yaz ve Sonbahar Ziyaretçisi ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																											
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																											
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen çizgili sinekkapan (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akışkan kaynakların bulunduğu habitatları içeren 1 ve 4 no’lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																											
Beslenme Durumu	Bu türün uçan böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettiği söylenebilir.																											
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan çizgili sinekkapanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																											
GÖZLEM YILI	2003												2004															
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1				1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Muscicapa striata</i>	6	16	9	4																				11	17	20	33	34

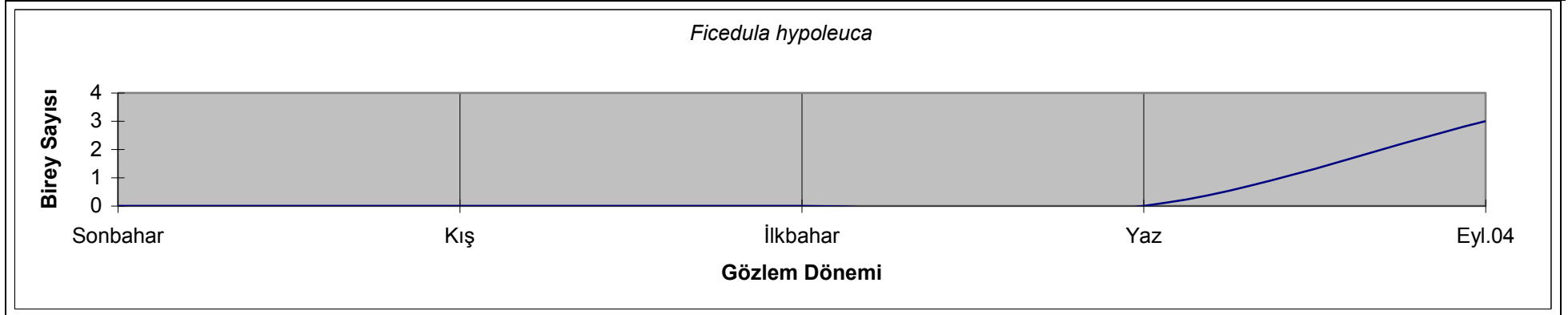
Çizelge 38. *Muscicapa striata* (Çizgili Sinekkapan)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	MUSCICAPIDAE (SİNEKKAPANGİLLER)																															
Tür	<i>Ficedula parva</i> (Cüce Sinekkapan)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında göç dönemi içerisinde nadiren izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “ Transit Göçer (T) ” statüsünde gösterilen cüce sinekkapanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “ Gezgin=Transit Göçer ” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizi “ üreme alanı ” olarak kullanmayan bu türün çalışma alanını da “ üreme alanı ” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “ Bütün Bölgeler (BB) ” olarak belirtilen cüce sinekkapanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında yapraklı ve karışık ormanların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) bu alanda gözlenmesini açıklayabilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan cüce sinekkapanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003												2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04									
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Ficedula parva</i>					4	1																										

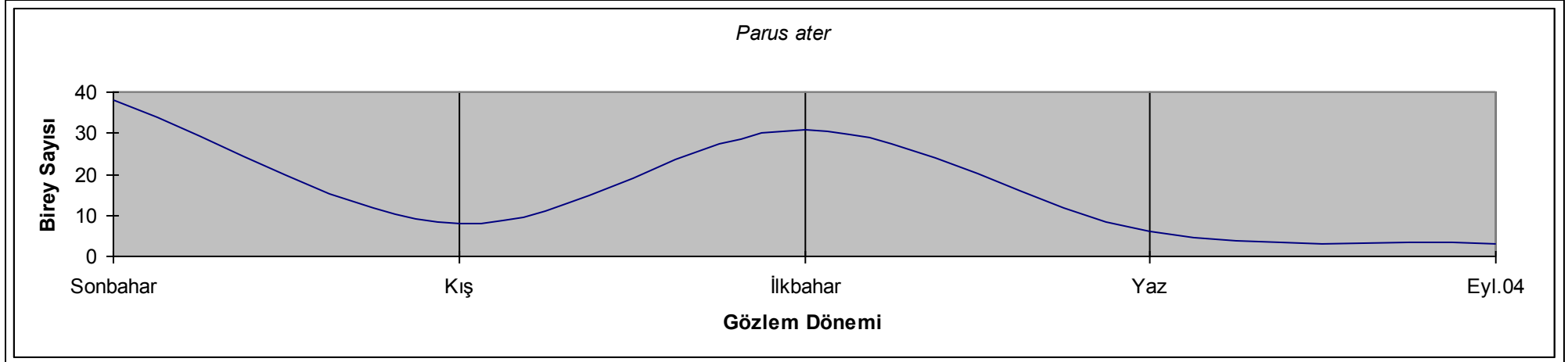
Çizelge 39. *Ficedula parva* (Cüce Sinekkapan)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	MUSCICAPIDAE (SİNEKKAPANGİLLER)																												
Tür	<i>Ficedula hypoleuca</i> (Kara Sinekkapan)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sadece Eylül (2004) ayı içerisinde bir defa izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Göçmen (G) ve Transit Göçer (T)” statüsünde gösterilen kara sinekkapanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “Gezgin=Transit Göçer” kategorisinde değerlendirilmiştir.																												
Üreme Durumu	Ülkemizi “üreme alanı” olarak kullanmayan bu türün çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullanmadığı açıktır.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu (Ma, Kd, E, A, İ, GDa)” olarak belirtilen kara sinekkapanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında yapraklı ve bahçelik tarzı alanların bulunduğu habitatları içeren 1 no’lu alanda gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün sonbahar döneminde yabancı meyveler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenmesini açıklayabilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan kara sinekkapanların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Ficedula hypoleuca</i>																											3		

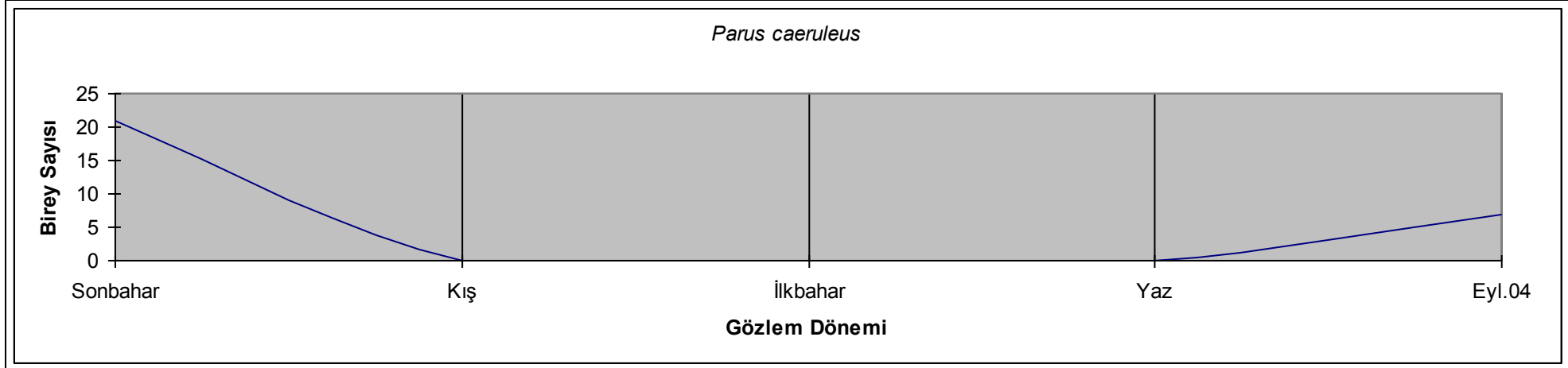
Çizelge 40. *Ficedula hypoleuca* (Kara Sinekkapan)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	PARIDAE (BAŞTANKARAGİLLER)																																		
Tür	<i>Parus ater</i> (Çam Baştankarası)																																		
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen bu türün sonbahar ve ilk bahar dönemlerinde daha büyük bir populasyon oluşturduğu gözlenmiştir.																																		
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Yerli (Y)" statüsünde gösterilen çam baştankaraları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de "Yerli (Y)" kategorisinde değerlendirilmiştir.																																		
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullandığı belirlenmiştir.																																		
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, A, İ, Da)" olarak belirtilen çam baştankaraları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akarsuların bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no'lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																																		
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve tohumlar ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																																		
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer alan çam baştankaraların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																		
GÖZLEM YILI	2003												2004																						
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04														
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül							
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Parus ater</i>	2	10	6	12	1	2	5							1	3	2	2				3	2	1	2	6	2	15	3					3	1	2

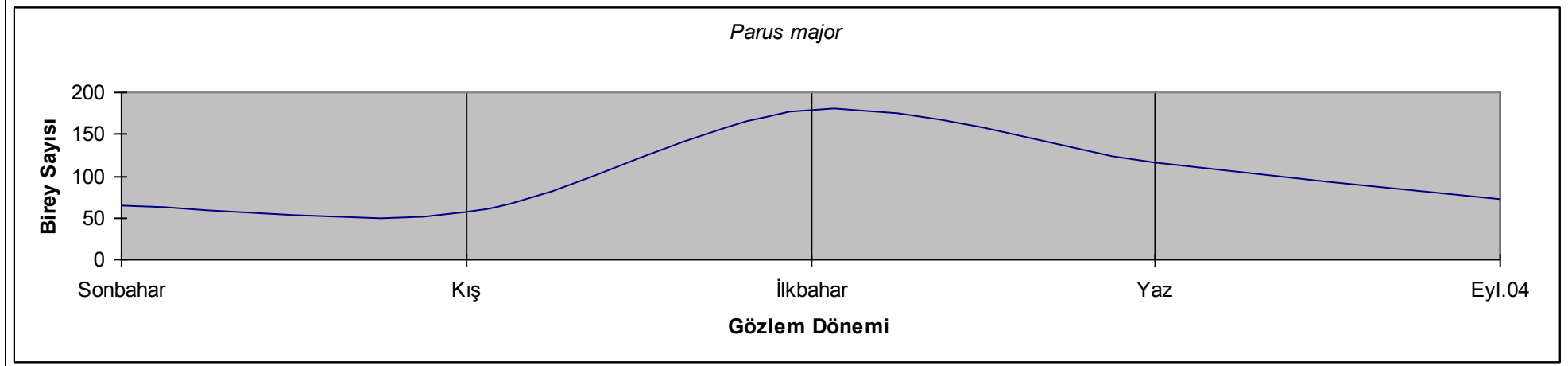
Çizelge 41. *Parus ater* (Çam Baştankarası)'in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	PARIDAE (BAŞTANKARAGİLLER)																													
Tür	<i>Parus caeruleus</i> (Mavi Baştankarası)																													
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar dönemi içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																													
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen mavi baştankaraları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Sonbahar Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.																													
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																													
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen mavi baştankaraları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında doğal akarsuların bulunduğu habitatları içeren 1 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																													
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ile onların larvaları, örümcekler ve tohumlar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																													
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan mavi baştankaraların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																													
GÖZLEM YILI	2003												2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül					
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Parus caeruleus</i>		1	4	5	3	2	2	4																				3	2	2

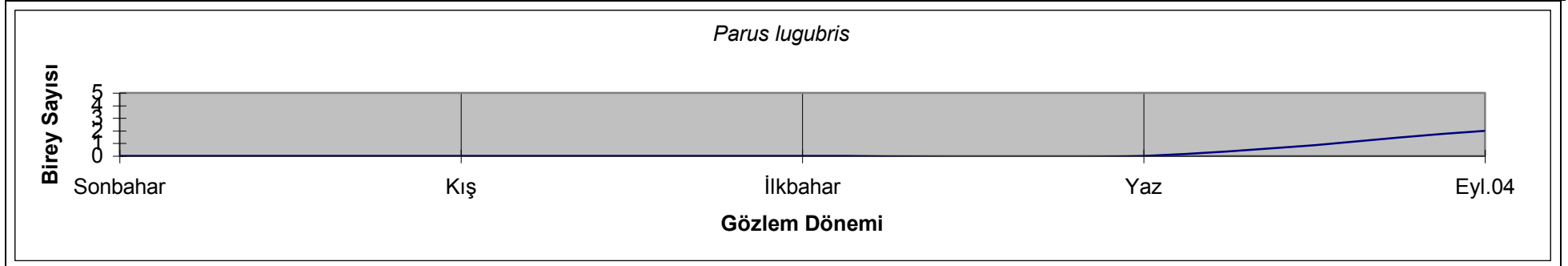
Çizelge 42. *Parus caeruleus* (Mavi Baştankarası)’un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	PARIDAE (BAŞTANKARAGİLLER)																																	
Tür	<i>Parus major</i> (Büyük Baştankarası)																																	
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiş, ilkbahar aylarında üreme sebebiyle daha büyük bir populasyon gözlemlendiği belirlenmiştir.																																	
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Yerli (Y)" statüsünde gösterilen büyük baştankaralar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de "Yerli (Y)" kategorisinde değerlendirilmiştir.																																	
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullandığı belirlenmiştir.																																	
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen büyük baştankaralar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle doğal akarsuların bulunduğu habitatları içeren 1 ve 4 no'lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																																	
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve tohumlar ile beslenmesi (Turan ve Göktepe; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettiği söylenebilir.																																	
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer alan büyük baştankaraların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																	
GÖZLEM YILI	2003														2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar							Kış							İlkbahar							Yaz							Eyl.04					
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık			Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Parus major</i>	9	6	4	4	22	2	6	4	8	4	14	11	8	20	20	28	24	19	18	40	12	8	10	10	7	12	22	31	34	30	22	21		

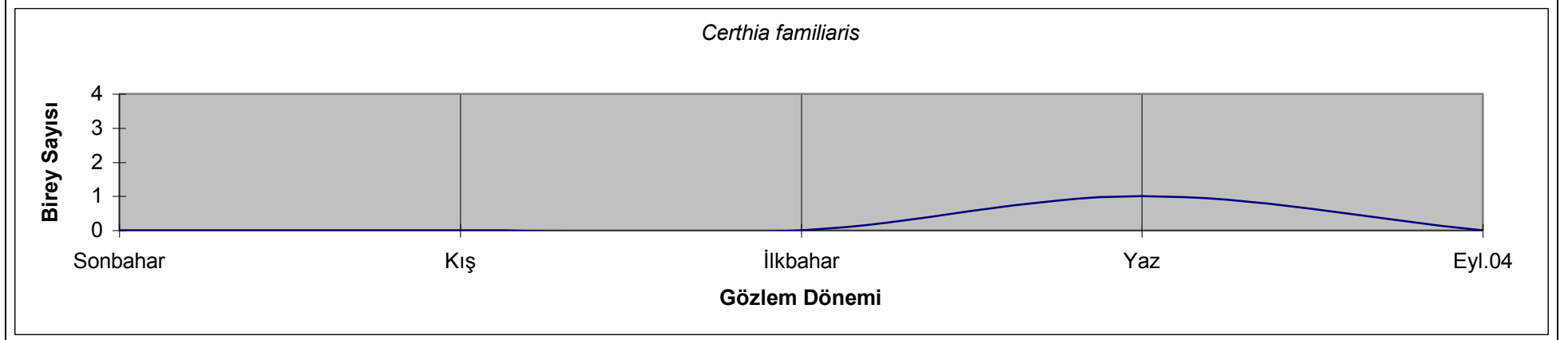
Çizelge 43. *Parus major* (Büyükbaştankara)'un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familya	PARIDAE (BAŞTANKARAGİLLER)																																		
Tür	<i>Parus lugubris</i> (Mahzun Baştankarası)																																		
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sadece Eylül (2004) ayında bir defa izlenmiştir.																																		
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen mahzun baştankaralar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Gezgin=Transit Göçer” kategorisinde değerlendirilmiştir. Mahzun baştankaraların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered)”dür..																																		
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı gözlenmiştir.																																		
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen mahzun baştankaralar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında dere ve geniş yapraklı ağaçların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda gözlenmiştir.																																		
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler ve tohumlar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu alanda gözlenme sebeplerinden olduğu söylenebilir.																																		
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)”Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Stricktly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan mahzun baştankaraların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																		
GÖZLEM YILI	2003												2004																						
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04														
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül							
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Parus lugubris</i>																																			2

Çizelge 44. *Parus lugubris* (Mahzun Baştankarası)’in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	CERTHIIDAE (AĞAÇTIRMAŞIKLARI)																																		
Tür	<i>Certhia familiaris</i> (Orman Tırmaşığı)																																		
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz dönemi içerisinde bir defa izlenmiştir.																																		
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen orman tırmaşıkları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Gezgin=Transit Göçer” kategorisinde değerlendirilmiştir.																																		
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı gözlenmiştir.																																		
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Marmara, Karadeniz, Ege, Doğu Anadolu (Ma, Kd, E, Da)” olarak belirtilen orman tırmaşıkları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında ibrelili ağaçların bulunduğu bahçe tarzı habitatları içeren 6 no’lu alanda gözlenmiştir.																																		
Beslenme Durumu	Bu türün özellikle böcekler, örümcekler ve tohumlar ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) bu alanda gözlenme sebeplerinden olduğu söylenebilir.																																		
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Kesin Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan orman tırmaşıklarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																		
GÖZLEM YILI	2003											2004																							
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04											
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık				Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Certhia familiaris</i>																																			

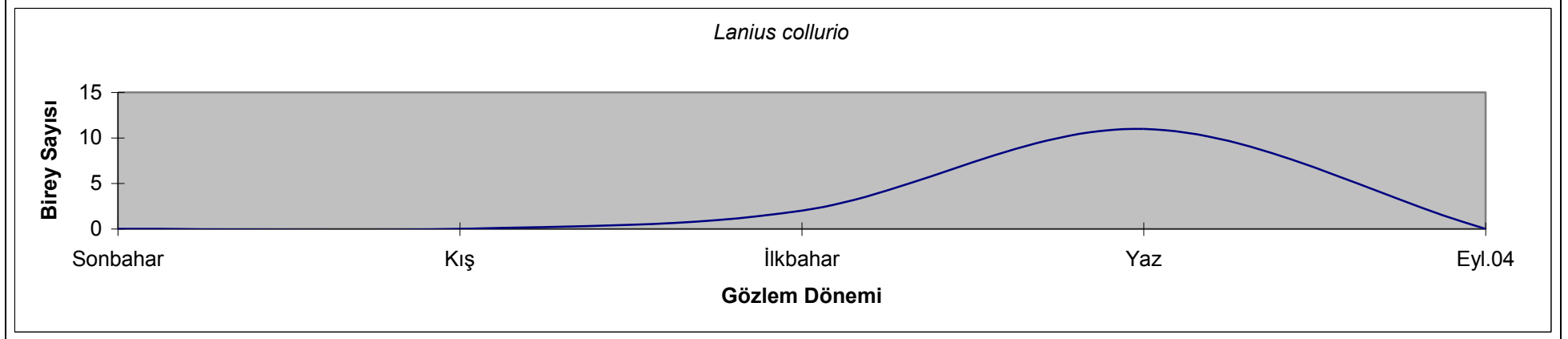
Çizelge 45. *Certhia familiaris* (Orman Tırmaşığı)’ in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	REMIZIDAE (ÇULHA KUŞLARI)																												
Tür	<i>Remiz pendulinus</i> (Çulhakuşu)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında üreme dönemi içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen çulhakuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Göçmen” kategorisinde değerlendirilmiştir. Çulhakuşlarının Türkiye için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.2(26-50 çift; populasyon yoğunlukları sınırlı olan ve sayıları gün geçtikçe gerileyen yada şu anda bölgesel dahi olsa bazı yörelerde artık rastlanmayan türler =severely endangered)”dir..																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı düşünülmektedir.																												
Yayılımı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen çulhakuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle doğal akışkan kaynakların bulunduğu habitatları içeren 4 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün küçük böcekler ve örümcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan çulhakuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül				
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Remiz pendulinus</i>																													

<i>Remiz pendulinus</i>																								
Birey Sayısı																								
	Gözlem Dönemi																							

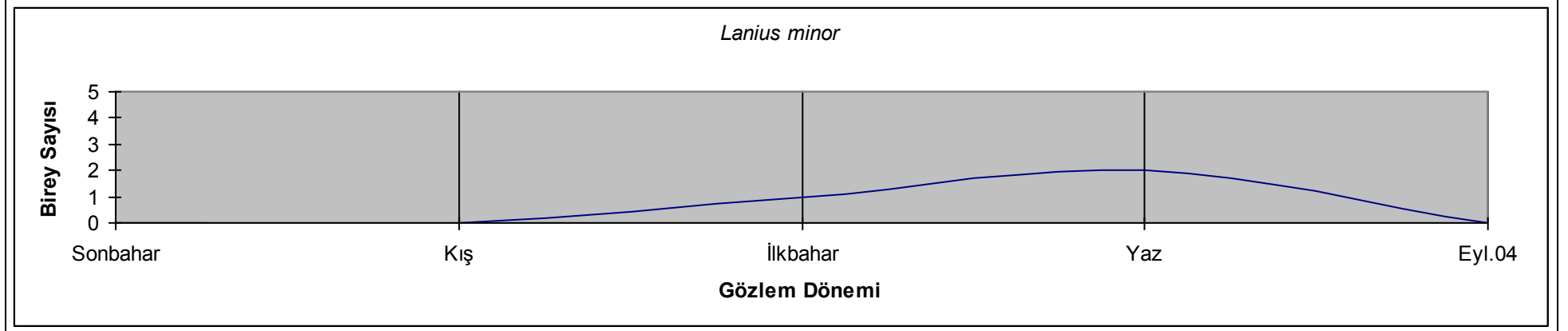
Çizelge 46. *Remiz pendulinus* (Çulhakuşu)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	LANIIDAE (ÇEKİRGEKUŞLARI)																															
Tür	<i>Lanius collurio</i> (Çekirgekuşu)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve daha yoğun olmak üzere yaz aylarında belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Göçmen (G)" statüsünde gösterilen çekirgekuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için "Yaz Ziyaretçisi" kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını "üreme alanı" olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen çekirgekuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle kenarlarında çit ve elektrik tellerinin bulunduğu tarım arazilerini içeren 3 no'lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün büyük böcekler, kertenkeleler, yavru kuşlar ve fareler ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer alan çekirgekuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003											2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Lanius collurio</i>																																

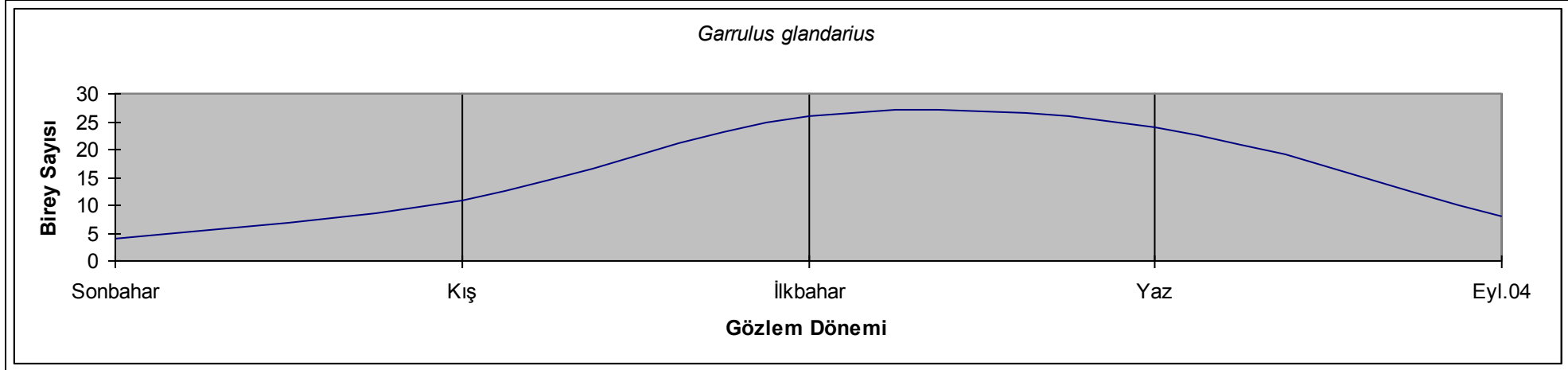
Çizelge 47. *Lanius collurio* (Çekirgekuşu)'nun gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	LANIIDAE (ÇEKİRGEKUŞLARI)																																		
Tür	<i>Lanius minor</i> (Küçük Çekirgekuşu)																																		
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) nadiren izlenmiştir.																																		
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Transit Göçer (T) ve Göçmen (G)” statüsünde gösterilen küçük çekirgekuşları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Yaz Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.																																		
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyebilen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																																		
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen küçük çekirgekuşları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle kenarlarında çit ve elektrik tellerinin bulunduğu tarım arazilerini içeren 3 no’lu alanda gözlenmiştir.																																		
Beslenme Durumu	Bu türün büyük böcekler ve küçük omurgalılar ile beslenmesi (Turan ve Göktepe; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir																																		
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan çekirgekuşlarının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																		
GÖZLEM YILI	2003											2004																							
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04											
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık				Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1				1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Lanius minor</i>																																			

Çizelge 48. *Lanius minor* (Küçük Çekirgekuşu)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

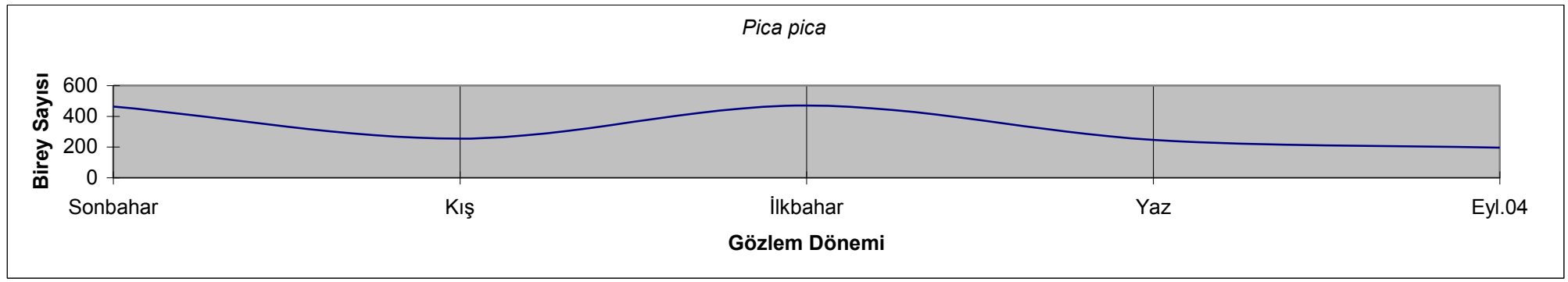
Familiya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)																																	
Tür	<i>Garrulus glandarius</i> (Kestane Kargası)																																	
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde izlenen bu türün ilkbahar ve yaz aylarında üreme sebebiyle daha büyük bir populasyon oluşturduğu (bkz. Çizelge 8) gözlenmiştir.																																	
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Yerli (Y)" statüsünde gösterilen kestane kargaları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de "Yerli(Y)" kategorisinde değerlendirilmiştir.																																	
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullandığı belirlenmiştir.																																	
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen kestane kargaları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle geniş yapraklı ağaç kümelerinin bulunduğu habitatları içeren 4 ve 1 no'lu alanlarda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																																	
Beslenme Durumu	Bu türün beslenme için çok yönlü bir mönüye sahip olması (Turan ve Gökteş; 2000) bu alanı tercih sebeplerindedir.																																	
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer almayan kestane kargalarının her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																																	
GÖZLEM YILI	2003												2004																					
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04													
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül						
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3					
<i>Garrulus glandarius</i>			1		3								3	3		5		2	4			15	2			3	8	6	3	2	1	4	5	3

Çizelge 49. *Garrulus glandarius* (Kestane Kargası)'un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

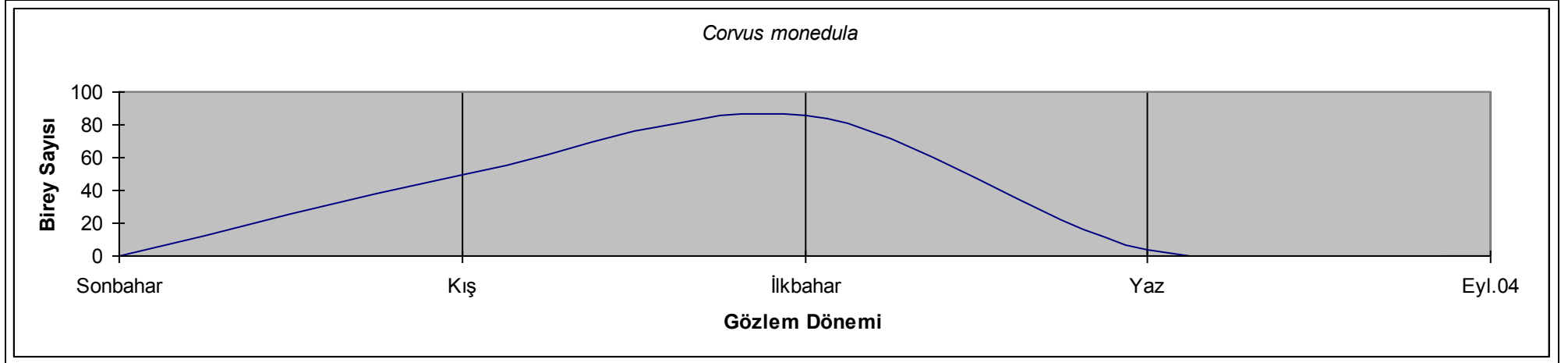
Familya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)
Tür	<i>Pica pica</i> (Saksağan)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde yüksek populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen saksağanlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “Yerli(Y)” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen saksağanlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında farklı özelliklere sahip habitatları kullanabilen bir yayılım göstermiştir. Özellikle yerleşke alanlarını içeren 6 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün beslenme için çok yönlü bir mönüye sahip olması, neredeyse her türlü besin ile beslenebilmesi (Turan ve Göktaş; 2000) ve çoğalma alanı açısından müşkülpesent olmayıp her tür biyotopta çoğalabilmeleri her alanda gözlenebilme sebeplerindedir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer almayan saksağanların her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																			
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04							
GÖZLEM DÖNEMİ	Eylül				Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
GÖZLEM AYLARI																																
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Pica pica</i>	106	78	32	32	43	74	28	24	46	36	22	88	59	50	46	62	85	73	40	38	44	44	37	43	54	42	38	24	46	71	60	64

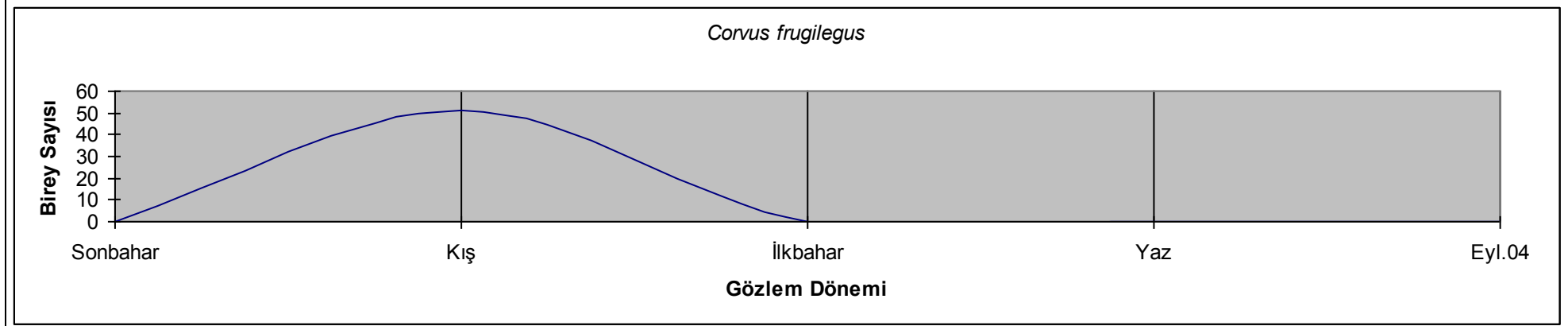
Çizelge 50. *Pica pica* (Saksağan)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)																															
Tür	<i>Corvus monedula</i> (Cüce Karga)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış ve ilkbahar aylarında belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen bu türün ilkbahar döneminde üreme sebebiyle daha büyük bir populasyon oluşturduğu gözlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Yerli (Y)" statüsünde gösterilen cüce kargalar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için "Göçmen" kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullandığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen cüce kargaları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle bahçe tarzı ağaçlıkların bulunduğu yerleşke alanlarını içeren 6 no'lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, solucanlar, salyangozlar, tohumlar ve küçük omurgalılar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer almayan cüce kargalarının her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003													2004																		
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Corvus monedula</i>											17	13	5	15	9				9	7	30	9	9	9	4	4						

Çizelge 51. *Corvus monedula* (Cüce Karga)'nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

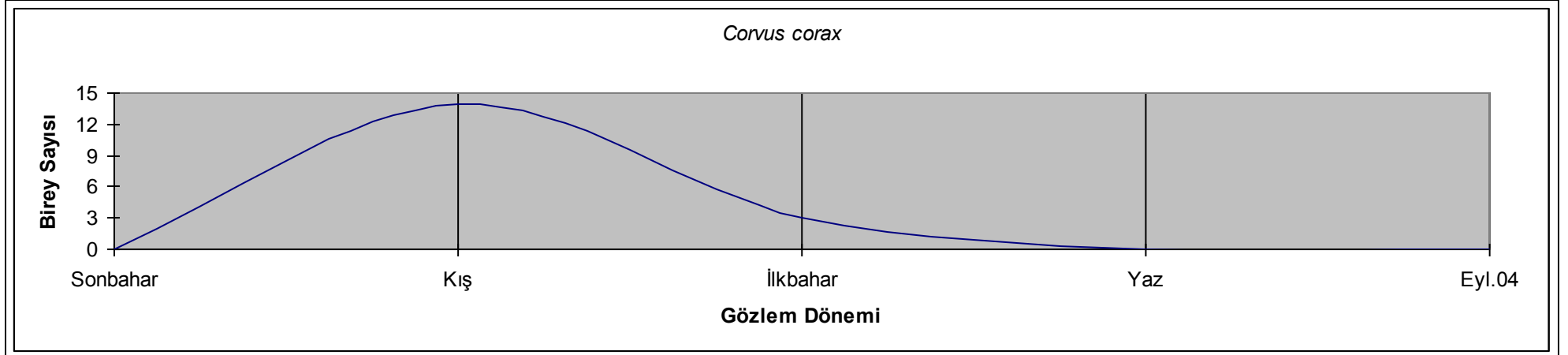
Familiya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)																															
Tür	<i>Corvus frugilegus</i> (Ekin Kargası)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış ayları içerisinde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y) ve Kış Ziyaretçisi (KZ)” statüsünde gösterilen ekin kargalar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Kış Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen ekin kargaları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle tek tek ağaçların bulunduğu açık tarım alanlarını içeren 3 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve larvaları, salyangozlar, tohumlar ve küçük omurgalılar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer almayan ekin kargalarının her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003											2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar									Yaz		Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Corvus frugilegus</i>											26	13	11	1																		

Çizelge 52. *Corvus frugilegus* (Ekin Kargası)’un gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

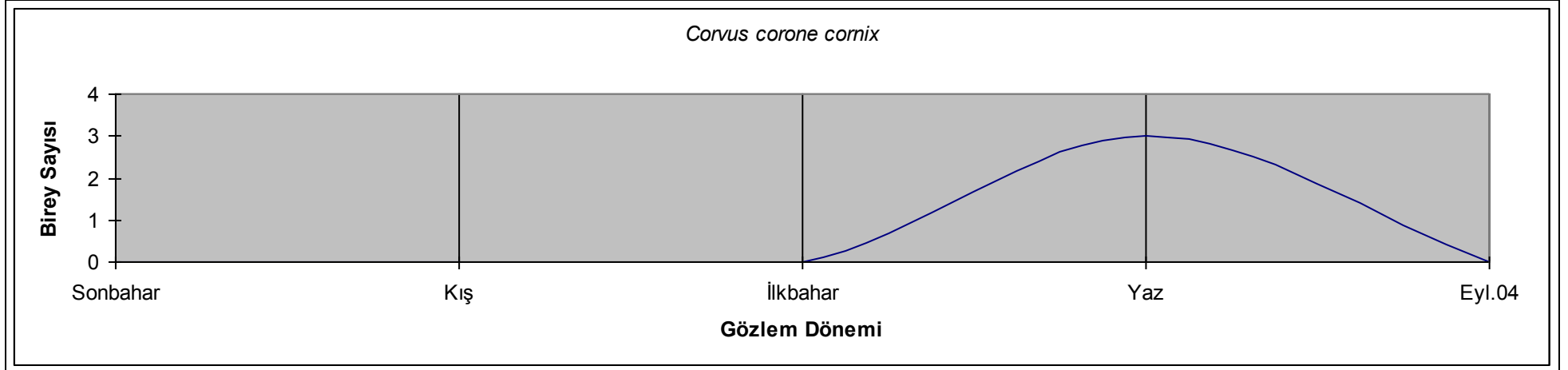
Familya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)
Tür	<i>Corvus corax</i> (Karakarga)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış dönemi daha yoğun olmak üzere kış ve ilkbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen karakargalar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Kış Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen karakargalar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle yaşlı ağaçların bulunduğu habitatları içeren 1 no’lu alanda gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, tohumlar, meyveler, leşler ve küçük omurgalılar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer almayan karakargaların her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																							
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04											
GÖZLEM DÖNEMİ	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık			Ocak			Şubat			Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
GÖZLEM AYLARI	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Corvus corax</i>													14					3																		

Çizelge 53. *Corvus corax* (Karakarga)’ın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmalarına

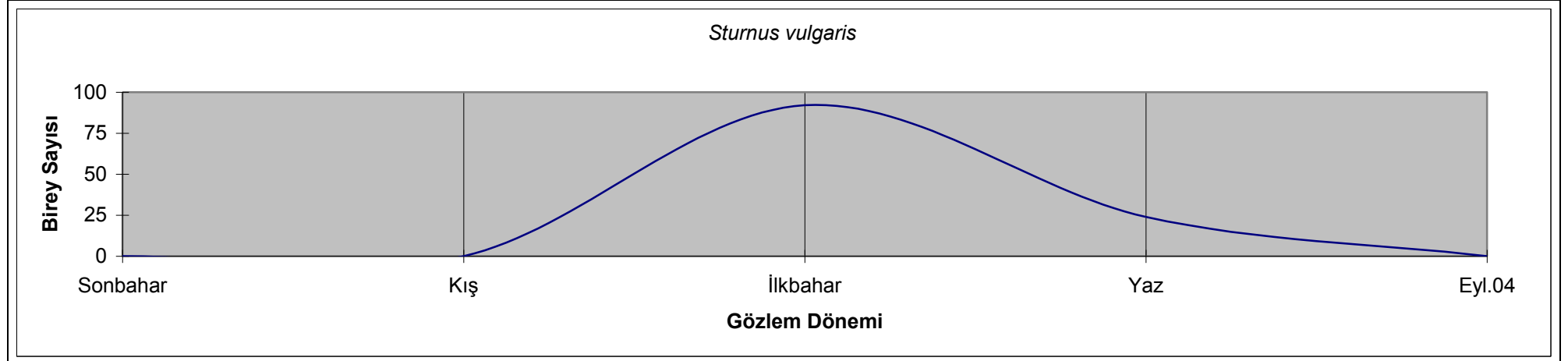
Familiya	CORVIDAE (KARGAGİLLER)																															
Tür	<i>Corvus corone cornix</i> (Leş kargası)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz dönemi içerisinde nadiren izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen leş kargaları (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Gezgin=Transit Göçer” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen leş kargaları (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ibrelili ağaçların bulunduğu kampus sınırlarını içeren 6 no’lu alanda gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, tohumlar, meyveler, leşler ve küçük omurgalılar ile beslenmesi (Turan ve Gökteş; 2000) bu habitatta gözlenme sebeplerindedir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer almayan leş kargalarının her zaman avlanılabileceği belirtilmiştir (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003									2004																						
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar					Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04												
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım			Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Corvus corone cornix</i>																										2	1					

Çizelge 54. *Corvus corone cornix* (Leş kargası)’in gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

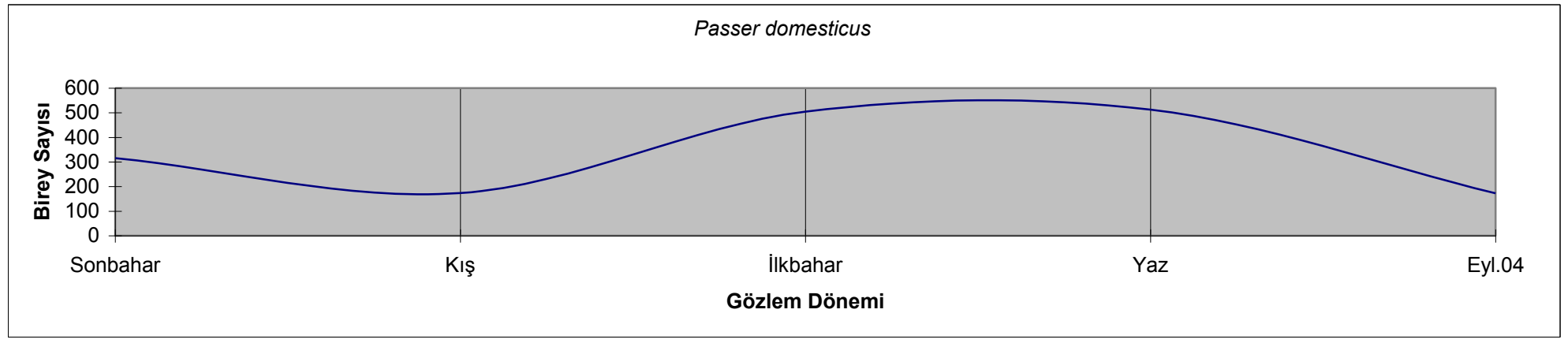
Familya	STURNIDAE (SIĞIRCIKGİLLER)
Tür	<i>Sturnus vulgaris</i> (Sığırıcık)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve yaz döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür. İlkbahar döneminde bu türün üreme sebebiyle daha yoğun bir populasyon oluşturduğu gözlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Yerli (Y)" statüsünde gösterilen sığırıcıklar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için "Göçmen" kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullandığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen sığırıcıklar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ibrelî ağaçların ve yerleşke binalarının bulunduğu 6 no'lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, salyangozlar, meyveler ve solucanlar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) bu habitatta gözlenme sebeplerindedir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)" kategorisinde yer alan sığırıcıkların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																							
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış			İlkbahar						Yaz				Eyl.04													
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül						
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Sturnus vulgaris</i>																		17	17	3	23	14	18	12	12											

Çizelge 55. *Sturnus vulgaris* (Sığırıcık)'in gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

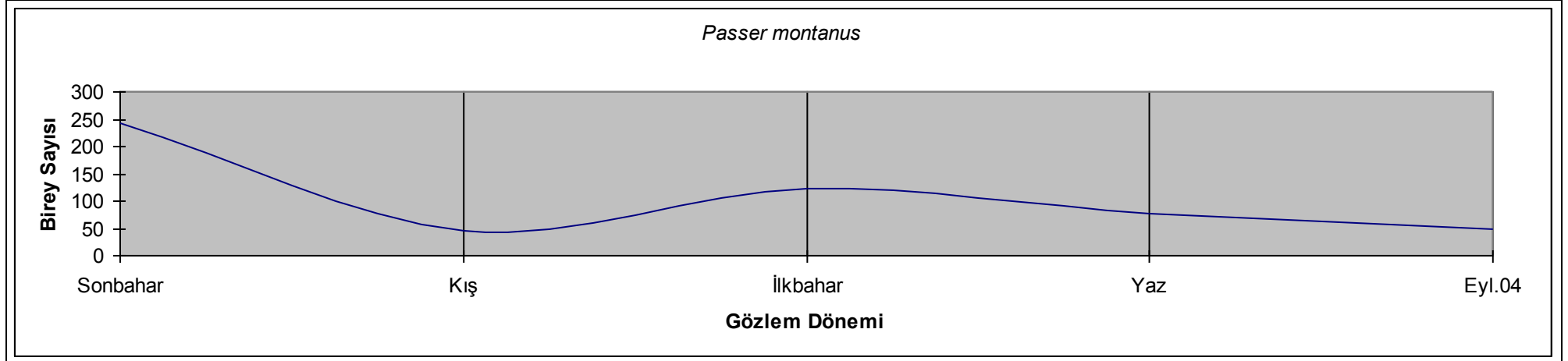
Familya	PASSERIDAE (SERÇEGİLLER)																															
Tür	<i>Passer domesticus</i> (Ev Serçesi)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde yüksek bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen ev serçeleri (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “Yerli (Y)” kategorisinde değerlendirilmiştir.																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen ev serçeleri (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle yerleşke binalarının bulunduğu 6 no’lu alanda daha yoğun olarak gözlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler ve larvaları ve çoğunlukla tohum ve tahıl ürünleri ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan ev serçelerinin avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003														2004																	
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış					İlkbahar						Yaz				Eyl.04							
GÖZLEM AYLARI	Eylül				Ekim		Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Passer domesticus</i>	29	30	51	19	25	51	39	64	7	37	26	72	13	26	52	35	33	52	35	47	107	76	67	96	84	77	71	83	102	51	62	60

Çizelge 56. *Passer domesticus* (Ev Serçesi)’un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

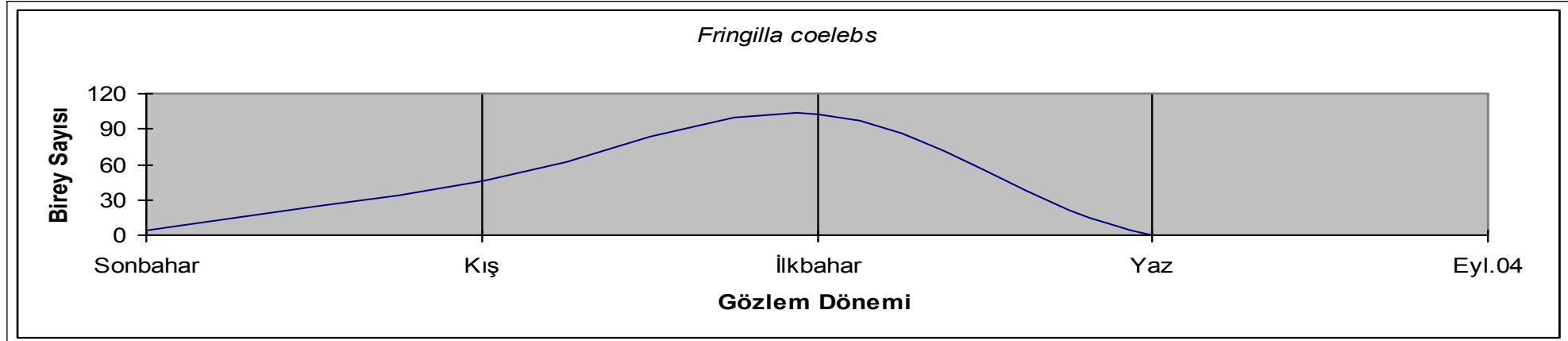
Familya	PASSERIDAE (SERÇEGİLLER)
Tür	<i>Passer montanus</i> (Dağ Serçesi)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen dağ serçeleri (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “Yerli (Y)” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen dağ serçeleri (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle bahçe tarzı ağaçlıkların bulunduğu habitatları içeren 1 no’lu gözlem yolunda daha yoğun olarak izlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, çöpler ve çoğunlukla tohum ve tahıl ürünleri ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan dağ serçelerinin avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																			
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış			İlkbahar						Yaz						Eyl.04										
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül					
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Passer montanus</i>	47	7	47	23	24	11	55	16	12		5	11	5	26	26	19	14	19			25	11	8	14	16	15	14	11	8	13	15	21

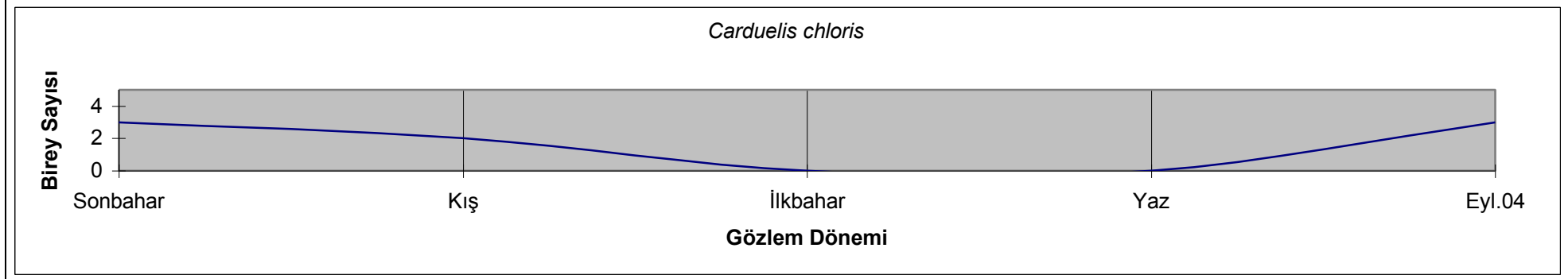
Çizelge 57. *Passer montanus* (Dağ Serçesi)'un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	FRINGILLIDAE (İSPINOZGİLLER)																														
Tür	<i>Fringilla coelebs</i> (İspinoz)																														
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında kış ve ilkbahar ayları içerisinde belirli bir populasyon yoğunluğunda izlenen (bkz. Çizelge 8) yaygın bir türdür.																														
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen ispinozlar (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Kış Ziyretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.																														
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																														
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen ispinozlar (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ibrelî ağaçların bulunduğu habitatları içeren 1 ve 5 no’lu gözlem alanlarında daha yoğun olarak izlenmiştir.																														
Beslenme Durumu	Bu türün böcekler, meyveler, tohumlar ve tahıl ürünleri ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanları tercih ettiği söylenebilir.																														
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species = PFS)” kategorisinde yer alan ispinozların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																														
GÖZLEM YILI	2003												2004																		
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04										
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül			
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3		
<i>Fringilla coelebs</i>									4	12	7	6	6	15	51	51															

Çizelge 58. *Fringilla coelebs* (İspinoz)'in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familya	FRINGILLIDAE (İSPINOZGİLLER)																															
Tür	<i>Carduelis chloris</i> (Florya)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında sonbahar ve kış aylarında düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) nadiren izlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen florya (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Sonbahar Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir. Floryaların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered)”dür..																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen florya (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ibrelili ağaçların bulunduğu aydınlık habitatları içeren 5 no’lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün tohumlar, tomurcuklar, çiçekler ve ayçiçeği çekirdekleri ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan floryaların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003											2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Carduelis chloris</i>			1			1			1		2																		3			

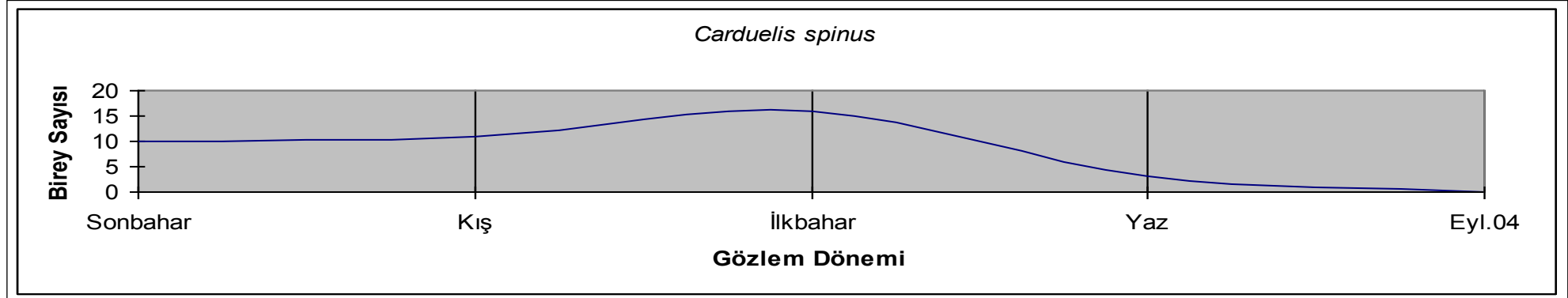

Çizelge 59. *Carduelis chloris* (Florya)’in gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	FRINGILLIDAE (İSPINOZGİLLER)																														
Tür	<i>Carduelis carduelis</i> (Saka)																														
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ayları daha yoğun olmak üzere kış karicinde yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenen yaygın bir türdür.																														
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen saka (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için de “Yerli (Y)” kategorisinde değerlendirilmiştir. Sakaların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered)”dür..																														
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.																														
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen saka (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle dikenli bitkilerin, çalıkların ve ibrelili ağaçların bulunduğu aydınlık habitatları içeren 1 no’lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.																														
Beslenme Durumu	Bu türün devedikeni, kara hindiba, tohumlar, böcekler, özellikle yaprak bitleri ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																														
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan sakaların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																														
GÖZLEM YILI	2003														2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül						
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3			
<i>Carduelis carduelis</i>	4	2	4	2			4					2	3		57	69	15	33	21	12	18	2	13	23	20	20	26				10

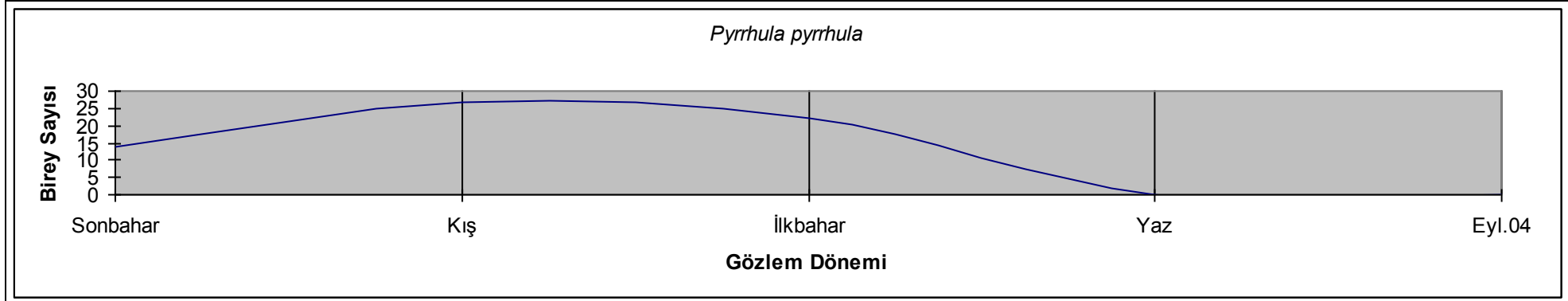
Çizelge 60. *Carduelis carduelis* (Saka)’in gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familya	FRINGILLIDAE (İSPINOZGİLLER)																												
Tür	<i>Carduelis spinus</i> (İskete)																												
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yılın her döneminde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir. İlkbahar döneminde üreme faaliyeti nedeniyle daha büyük bir populasyon oluşturmuştur.																												
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen iskete (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Göçmen” kategorisinde değerlendirilmiştir. İsketelerin Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.4(501-5000 çift yada yukarısı; yoğunlukları ancak belirli bölgelerde çok azalan, ama şu anda tükenme tehlikesi altında olmayan türler =potentially endangered)”dür..																												
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.																												
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen iskete (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle yapraklı ve ibrelili ağaçların bulunduğu 1 no’lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.																												
Beslenme Durumu	Bu türün ibrelili ağaç tohumları ve böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																												
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Kesin koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strictly Protected Fauna Species =SPFS)” kategorisinde yer alan isketelerin avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																												
GÖZLEM YILI	2003												2004																
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül	
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Carduelis spinus</i>			3				4	3		4	4		3			16							3						

Çizelge 61. *Carduelis spinus* (İskete)’un gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	FRINGILLIDAE (İSPINOZGİLLER)																															
Tür	<i>Pyrrhula pyrrhula</i> (Şakrak)																															
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz ayları haricinde yılın her döneminde belirli bir populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir. İlkbahar ve sonbahar dönemlerinde daha nadir gözlenmiştir.																															
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y) ve Kış Ziyaretçisi (KZ)” statüsünde gösterilen şakrak (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Göçmen” kategorisinde değerlendirilmiştir. Şakrakların Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste’deki statüsü “A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable)”dür..																															
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da “üreme alanı” olarak kullandığı belirlenmiştir.																															
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen şakrak (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ibreli ve karışık ormanları içeren habitaların bulunduğu 4 no’lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.																															
Beslenme Durumu	Bu türün ağaç tomurcukları ve böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																															
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)“Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species =PFS)” kategorisinde yer alan şakrakların avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																															
GÖZLEM YILI	2003											2004																				
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar									Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04								
GÖZLEM AYLARI	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık	Ocak		Şubat		Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>			1				10	3			3	8	6	10	8	14																

Çizelge 62. *Pyrrhula pyrrhula* (Şakrak)’nın gözleendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

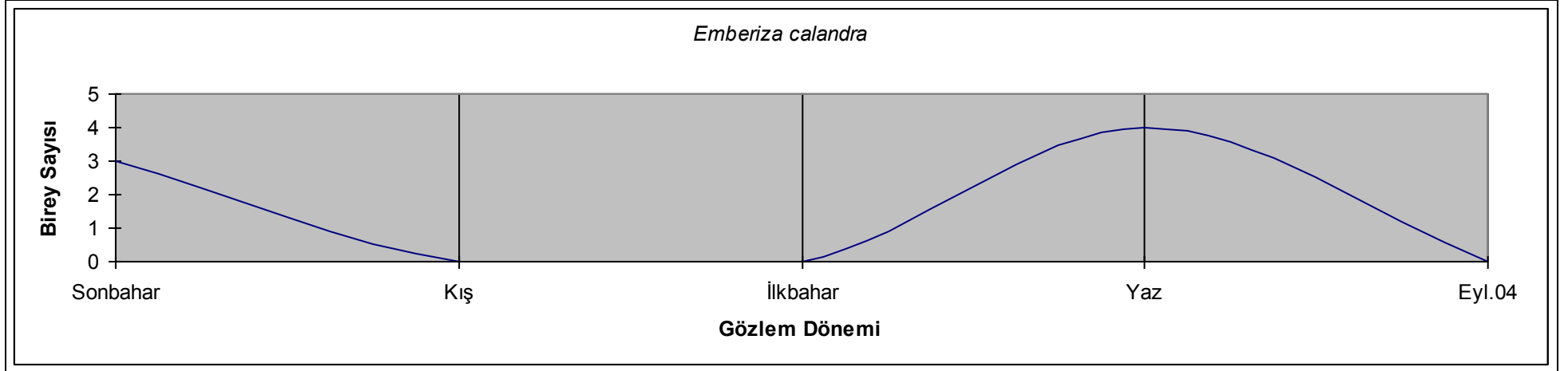
Familiya	EMBERIZIDAE (KIRAZKUŞUGİLLER)																										
Tür	<i>Emberiza melanocephala</i> (Karabaş Kirazkuşu)																										
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında ilkbahar ve sonbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) izlenmiştir.																										
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında "Göçmen (G)" statüsünde gösterilen karabaş kirazkuşu (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için "Yaz ve Sonbahar Ziyaretçisi" kategorisinde değerlendirilmiştir. Karabaş kirazkuşularının Türkiye kuşları için hazırlanan Kırmızı Liste'deki statüsü "A.3(51-500 çift; bazı bölgelerde çok seyrek olarak izlenen türler =vulnerable)"dür..																										
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını da "üreme alanı" olarak kullanmadığı belirlenmiştir.																										
Yayılımı	Türkiye'deki coğrafi yayılımı, "Bütün Bölgeler (BB)" olarak belirtilen karabaş kirazkuşu (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle tek tek çalı ve ağaçların bulunduğu açık tarım alanlarını içeren 3 no'lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.																										
Beslenme Durumu	Bu türün tohum ve böcekler ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.																										
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi'ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999)"Kesin koruma Altındaki Hayvan Türleri (Strickly Protected Fauna Species =SPFS)" kategorisinde yer alan karabaş kirazkuşularının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).																										
GÖZLEM YILI	2003												2004														
GÖZLEM DÖNEMİ	Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04						
GÖZLEM AYLARI	Eylül		Ekim		Kasım		Aralık		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Emberiza melanocephala</i>	1	1														1	1								1		

Birey Sayısı		<i>Emberiza melanocephala</i>																							
5	4																								
3	2																								
1	0																								
		Sonbahar						Kış				İlkbahar						Yaz				Eyl.04			
		Gözlem Dönemi																							

Çizelge 63. *Emberiza melanocephala* (Karabaş Kirazkuşu)'nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

Familiya	EMBERIZIDAE (KIRAZKUŞUGİLLER)
Tür	<i>Emberiza calandra</i> (Tarla Kirazkuşu)
Populasyon Dalgalanması	Çalışma alanında yaz ve sonbahar ayları içerisinde düşük populasyon yoğunluğunda (bkz. Çizelge 8) nadiren izlenmiştir.
Statüsü	Türkiye ornitofaunasında “Yerli (Y)” statüsünde gösterilen tarla kirazkuşu (Kızıroğlu; 1993), bu araştırma sırasında elde edilen gözlem ve kayıtlara göre çalışma alanı için “Yaz ve Sonbahar Ziyaretçisi” kategorisinde değerlendirilmiştir.
Üreme Durumu	Ülkemizde üreyen bu türün, çalışma alanını “üreme alanı” olarak kullanmadığı belirlenmiştir.
Yayılmı	Türkiye’deki coğrafi yayılımı, “Bütün Bölgeler (BB)” olarak belirtilen tarla kirazkuşu (Kızıroğlu; 1993), çalışma alanında özellikle ekili tarlaların bulunduğu açık tarım alanlarını içeren 3 no’lu gözlem alanında daha yoğun olarak izlenmiştir.
Beslenme Durumu	Bu türün tohum, bitkilerin yeşil kısımları ve küçük salyangozlar ile beslenmesi (Turan ve Göktaş; 2000) nedeni ile bu alanı tercih ettiği söylenebilir.
Koruma Durumu	Bern Sözleşmesi’ne göre (Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats; 1999) “Koruma Altındaki Hayvan Türleri (Protected Fauna Species =PFS)” kategorisinde yer alan tarla kirazkuşularının avlanması da bütün bir yıl yasaklanmıştır. (Merkez Av Komisyonu Kararları; 1999-2000).

GÖZLEM YILI	2003												2004																							
	Sonbahar						Kış						İlkbahar						Yaz						Eyl.04											
GÖZLEM DÖNEMİ	Eylül			Ekim			Kasım			Aralık			Ocak			Şubat			Mart			Nisan			Mayıs			Haziran		Temmuz		Ağustos		Eylül		
GÖZLEM AYLARI	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	
Saha Çalışması No (Aylık)	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3
<i>Emberiza calandra</i>	3																								1				3							

Çizelge 64. *Emberiza calandra* (Tarla Kirazkuşu)’nın gözlemlendiği dönemler, bu dönemlere ait toplam birey sayıları ve mevsimsel populasyon dalgalanmaları

5. TARTIŞMA

Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, şehirleşme etkisinde olmasına rağmen Beytepe ve çevresinin üreme ve göç dönemlerinde ornitolojik öneme sahip bir alan olabileceği söylenebilir. Artan olumsuz antropojenik etkilerin yanısıra çalışma alanının yabanıl yaşam açısından önemli beslenme, barınma ve üreme habitatları içermesi, özellikle yerleşke çevresindeki alanlarda yapılan ağaç implantasyonları ve doğa ile uyumlu peyzaj çalışmalarının yapılması, Beytepe'nin günümüzde de ornitolojik açıdan potansiyel bir yaşam ortamı olabileceği fikrini vermiştir.

Türkiye'de değişik bölgelerde yapılan ornitolojik çalışmalar dikkate alındığında çalışma alanının kuş türleri açısından zengin olduğu da görölür. Karşılaştırma örneği olarak; Ayvaz (1982, 1984, 1988 ve 1990) Elazığ Hazar Gölü için 64, Sultan Sazlığı için 53, Malatya Pınarbaşı Gölü için 64 ve ıldır Gölü için 82 kuş türü bildirmiştir (Ayvaz, 1982, 1984, 1988, 1990).

Anadolu'nun ortasında bulunan ve oldukça çeşitli yaşam alanlarını sınırlarında barındıran Ankara için Turan ve Göktaş (2000) 230 kuş türü bildirmiştir (Turan ve Göktaş, 2000). Bu sayılarla çalışma alanında saptanan 82 kuş türü sayısını karşılaştırdığımızda, Beytepe, kuş türleri için ekolojik açıdan uygun bir alan olarak yorumlanabilir..

Beytepe ve çevresi için daha geniş bir alanda, 14 yıllık (1977-1991) bir süreçte gerçekleştirilen bio-envanter çalışmasında 43 familyaya ait toplam 155 kuş türü tespit edilmiştir. Kiziroğlu'nun (1992) sunduğu verilere göre, 24 familyaya ait 62 kuş türü ötücü olmayan (nonpasseres), 19 familyaya ait 93 kuş türü ise ötücü kuşlar (passeres) kategorisindedir (Kiziroğlu, 1992).

Bu araştırma (Eylöl 2003 – Eylöl 2004) süresince gerçekleştirilen saha çalışmaları sonucu elde edilen veriler ile 1992'de ortaya konan yukarıda bahsedilen 14 yıllık veriler karşılaştırıldığında ise Beytepe'nin gözardı edilemeyecek kadar önemli bir yabanıl yaşama sahip olduğu gözlenir. Kiziroğlu (1992)'nun da belirtmiş olduğu

gibi bu bölgenin korunması ve bakımı kuş türleri için, daha doğrusu yabanıl hayat için son derece önemli olduğu söylenebilir.

Saha çalışmalarından elde edilen bulgulara göre çalışma alanında toplam 29 familyaya ait 82 kuş türünün varlığı, alanın kuşlar tarafından beslenme, üreme, barınma ve göç faaliyetleri için tercih edildiğini göstermektedir.

Saptanan bu 82 kuş türünün 56 tanesi (yaklaşık % 70) ötücü kuşlar (passeres) kategorisindedir ve bu durum Beytepe ve çevresindeki habitatların ötücü kuşlar tarafından daha fazla tercih edildiği şeklinde değerlendirilmiştir. Çalışma alanında akışkan (Maslak Deresi ve mevsimsel pınarlar) ve durgun su (Beytepe Göleti) habitatlarının diğer karasal ortamlara göre daha az oranda olması, karasal ortamların alan olarak daha fazla olması nedeniyle alan ötücü kuşlar için daha uygun bir habitat konumundadır.

Ötücü kuş türlerinin çoğunun tercih ettikleri beslenme, barınma ve üreme alanları, antropojenik etkilerden daha uzak ağaçlıklar ile akarsu habitatları ve çevresidir. Bu alanlar ötücü kuşların, şehirleşme ve onun getirdiği olumsuz etkileşimlere rağmen terk etmedikleri alanlardır (Bolger, 2001; Jones, 1991). Alanda ötücü kuşların tür ve birey sayıları açısından daha yüksek oranda olması, *Maslak Vadisi ve deresi*, *Beytepe Göleti ve çevresi* ve *yerleşke A Girişi batısındaki akarsu, vadi ve yükselti*ler gibi ötücü kuşlar için tercih edilen habitatların varlığı ile açıklanabilir.

Gözlem alanlarındaki tür çeşitliliği vejetasyona bağlı olarak değişmektedir. Özellikle Maslak Vadisi ve Yerleşke A girişi batısındaki tür çeşitliliği ve populasyon büyüklüğü diğer alanlara göre daha fazladır. Bunun nedeni büyük bir olasılıkla bu bölgelerdeki derelerin varlığı, ağaç ve ağaçsı formların baskın olması ile açıklanabilir. Yerleşke içinde ise daha çok kozmopolit ve insanlarla yakın ilişkide bulunabilen kuş türlerinin varlığı doğal olarak göze çarpmaktadır.

Çalışma dönemi süresince gözlenen toplam 56 ötücü kuş türünün, özellikle üreme ve göç dönemlerini kapsayan, **ilkbahar** ve **sonbahar** dönemlerinde daha fazla tür ve bireyle temsil edildiği belirlenmiştir. Bu durum Beytepe ve çevresinin ornitolojik açıdan önemini de ortaya koymaktadır. Çünkü şehirleşme ve antropojenik

etkilere yakın konumdaki bir alanın kuşlar açısından uygun üreme alanlarına sahip olmasının yanısıra, göç faaliyetinin olduğu sonbahar döneminde de tercih edilen bir alan olması abiyotik ve biyotik unsurlar arasındaki ekolojik ilişkilerin dengeli olduğunu gösterir (Alberti et al., 2001).

Ornitolojik çalışmalarda, özellikle popülasyon takibi çalışmalarında, gözlem süresi ve sıklığının fazla olması, daha yeterli ve doğru veri toplanmasını sağlar. Özellikle koloni halinde bulunan ve üreyen kuşların dışında, yıl boyunca bir alandaki kuş türlerini ve popülasyon dalgalanmalarını ortaya koymak oldukça zordur. Bu nedenle seçilen gözlem yolları (transekt) ve gözlem noktaları çalışılan alandaki tür ve birey sayılarını doğru saptamak için uygun olmalıdır (Bibby et al.,1991). Bu sebeple bu çalışmada biyolojik faaliyetlerin daha yoğun olduğu üreme ve göç dönemlerinde gözlem sıklığı arttırılmıştır (Çizelge 1). Buna rağmen daha önce yapılan çalışmalarda gözlenen bazı kuş türleri gözlenememiştir (Turan, 1988; Erdoğan, 1989; Kiziroğlu, 1992; Turan ve Göktaş, 2000). Örneğin daha önce gözlenen ve kayıt edilen balıkçılar, bazı ördek türleri, pembe sığırcık, üveyik hatta yeşil papağan gözlenemeyen türler arasında sayılabilir. Bu türlerin bu çalışma sürecinde gözlenememiş olmasını, bu türlerin alanda gezgin türler olduğu ve/veya günümüzde alanı terk eden türler olduğu şeklinde açıklayabiliriz.

Beytepe'deki kuş türlerinin yaşama alanlarının değiştirilmemesi ve bozulmaması, üzerinde durulacak en önemli konulardan bir tanesidir. Örneğin 1985 yılına kadar gözlenen turna (*Grus grus*) ve gri balıkçıl (*Ardea cinerea*) bahsettiğimiz nedenlerden dolayı 1985'den sonra izlenmesi mümkün olmamıştır (Kiziroğlu 1992).

Yıl boyunca alanda devamlı gözlenen ve alanı üreme alanı olarak tercih eden “yerli” statüsündeki ötücü kuş türlerinin daha fazla bireyle temsil edilmeleri, bu türlerin “**dominant**” olduklarını göstermektedir. Alanda yerli statüsünde bulunan türlerin daha fazla bireyle temsil edilmeleri, bu dominant ötücü kuş türleri (**9 ötücü kuş türü**; *Galerida cristata*, *Turdus merula*, *Parus ater*, *Parus major*, *Garrulus glandarius*, *Pica pica*, *Passer domesticus*, *Passer montanus* ve *Carduelis carduelis*) arasındaki rekabet, beslenme, avlanma gibi ekolojik ilişkilerinin dengede olduğu fikrini vermektedir. Çünkü bir alanı yıl boyunca kullanan yerli kuş türlerinin

sayısı ve populasyon büyüklüğü, alandaki türlerarası ve türüçi biyo-ekolojik ilişkilerin dengede olduğunun bir göstergesidir (Blackburn et al.,1997).

Ayrıca bu türler alanda bazı fiziksel ve kimyasal etkenlerin belirlenmesi ve izlenmesi çalışmalarında alanın “**biyoindikatör kuş türleri**”dir. Çünkü biyoindikatör türler, alanda yıl boyunca beslenen, üreyen ve ortamdaki fiziksel ve kimyasal değişimleri gösterebilen türlerdir (Ayaş, 1993).

Çalışma alanında gözlenen türlerden, alanda ilkbahar döneminde üreyen, daha sonra alanı terk eden kuş türleri ile birlikte, alanda üremeksizin yaz, sonbahar ve kış dönemlerinde belirli bir populasyonla temsil edildikten sonra alanı terk eden kuş türleri (**Toplam 47 ötücü kuş türü**) ise “**göçmen**” kategorisinde değerlendirilmiştir.

Alanda üreyen ve üreme sonrası dönemlerde alanı terk eden kuş türlerinin varlığı (15 tür; *Alauda arvensis*, *Hirundo rustica*, *Motacilla alba*, *Troglodytes troglodytes*, *Luscinia megarhynchos*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Oenanthe isabellina*, *Acrocephalus scheinobaenus*, *Phylloscopus collybita*, *Phylloscopus trochilus*, *Remiz pendulinus*, *Corvus monedula*, *Sturnus vulgaris*, *Carduelis spinus* ve *Pyrrhula pyrrhula*), alanın filopatrik türler (her yıl aynı alanı üreme alanı olarak tercih eden türler) tarafından tercih edildiği fikrini de vermektedir. Bu nedenle çalışma alanı, filopatrik türlerle ilgili yapılacak kapsamlı davranış biyolojisi araştırmaları için kaynak bir alan olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca bu türlerin (Üreme dönemi alanda üreyen, üreme faaliyeti sonrası yaz ve sonbahar dönemlerini alanda geçiren ve daha sonra alanı terk eden göçmen kuş türleri) ilkbahar (üreme) döneminde daha yüksek sayıda bireyle temsil edildikleri ve sonbahar döneminde populasyonlarının bir kısmının göç ettiği belirlenmiştir (Çizelge 8). Bu durum, bir alanın taşıma kapasitesinin belirli sayıda bireyle sınırlı olduğunu (beslenme ve barınma kaynakları ile predasyon baskısı açısından) ve bu sınırın üstündeki populasyonun alanı terk ettiği ve/veya terk etmeye zorlanması ile açıklanabilir (Krebs and Davies 1998).

Alanda bazı ötücü kuş türlerinin üreme faaliyeti göstermediği ve üreme dönemi (ilkbahar) alanda gözlenmemesine rağmen diğer dönemlerde (yaz-sonbahar) belirli bir birey sayısı ile temsil edildiği ve daha sonra alanı terk ettiği belirlenmiştir. Alanda üreme dönemi dışındaki yaz ve sonbahar dönemlerinde gözlenen bu ötücü kuş türlerinin (10 tür; *Delichon urbica*, *Irania gutturalis*, *Phoenicurus ochruros*, *Muscicapa striata*, *Parus caeruleus*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Carduelis chloris*, *Emberiza melanocephala* ve *Emberiza calandra*) olması, çalışma alanının göç yolu üzerinde bulunması ile açıklanabilir. Bu ötücü kuş türlerinin üreme dışı dönemlerde, özellikle göç öncesi ve göç sırasındaki davranış ve popülasyon dinamiklerinin izlenmesi açısından uygun türler olduğu (Blackburn et al., 1997) söylenebilir.

Daha önce yapılan çalışmalarda da araştırmacılar Beytepe ve çevresinin kuş göç yolu üzerinde olduğu fikrini, göç öncesinde ve göç sırasında uygun beslenme, konaklama ve toplanma alanlarına sahip olması ile açıklamışlardır (Turan, 1988; Erdoğan, 1989; Kızıroğlu, 1992; Turan ve Göktaş, 2000; Keşaplı, Ö. 2003).

Göçmen kuş türleri açısından öneme sahip bu gibi alanlar, göç davranışı çalışmalarında türlerin izlenmesi ve halkalanması ile ilgili bilimsel çalışmalarda tercih edilen uygun alanlardır. Bu alanlarda kurulan, düzenli gözlem, kayıt ve halkalamaların yapıldığı izleme istasyonları, bilimsel çalışmalar için doğru ve yeterli verilerin toplanmasına da olanak sağlar.

Çalışma alanının çok yakınında mevcut Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve çevresi de bu gibi çalışmaların yapıldığı uygun bir alandır. Beytepe ve çevresinde yapılan bu çalışmaya ait sonuçların, kurulacak halkalama istasyonuna ve mevcut kuş izleme-halkalama çalışmalarına bilimsel destek olacağı kaçınılmazdır.

Alanda bazı ötücü kuş türleri (8 tür) sadece kış dönemini geçirmekte ve daha sonra alanı terk ederek üreyebilecekleri diğer alanlara göç etmektedirler. Bu ötücü kuş türleri **kış ziyaretçileri** kategorisinde değerlendirilmiştir. Bu türler; *Motacilla flava*, *Erithacus rubecula*, *Turdus pilaris*, *Regulus regulus*, *Regulus ignicapillus*, *Corvus frugilegus*, *Corvus corax*, ve *Fringilla coelebs*'dir. Beytepe ve çevresinin söz konusu 8 ötücü kuş türü için uygun kışlama habitatlarına sahip olduğunu

söyleyebiliriz. Özellikle *Turdus pilaris* ülkemiz için de kış ziyaretçisi olarak değerlendirilmiştir (Kiziroğlu, 1989).

Alanda bazı ötücü kuş türleri (14 tür) sadece bir dönem ve çoğu zaman bir kez (çok az bireyi) gözlenmiş ve bu türler, **gezgin** (başiboş) ve göç döneminde alandan **transit geçiş yapan türler** olarak değerlendirilmiştir. Bu ötücü kuş türleri; *Riparia riparia*, *Anthus campestris*, *Motacilla cinerea*, *Luscinia svecica*, *Oenanthe oenanthe*, *Oenanthe hispanica*, *Turdus torquatus*, *Locustella luscinioides*, *Sylvia borin*, *Ficedula parva*, *Ficedula hypoleuca*, *Parus lugubris*, *Certhia familiaris* ve *Corvus corene cornix*'dir. Bu türler alanda üreme ve/veya beslenme popülasyonları oluşturmamakta sadece göç ve/veya herhangi bir dönemde popülasyon değil birey ölçeğinde (çoğu zaman bir kez ve 1 bireyi) gözlenmiştir. Bu nedenle bu türlerin popülasyon dalgalanmaları ile ilgili bir yorum yapmaktan kaçınılmıştır.

Çalışma sahasında yıl boyunca gözlenen ötücü kuşlara ait yıllık toplam sayılar mevsimlere göre değerlendirildiğinde, alanda *Galerida cristata*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Phylloscopus collybita*, *Parus major*, *Pica pica*, *Corvus monedula*, *Passer domesticus*, *Passer montanus*, *Sturnus vulgaris*, *Fringilla coelebs* ve *Carduelis carduelis*'in diğer ötücü kuş türlerine oranla daha fazla bireyle temsil edildikleri saptanmıştır. Bu türler alanda dominant türler olup, genellikle insanlarla yakın ilişkide olan ve insanların yoğun olarak bulunduğu yerleşim merkezleri ve çevresinde daha fazla görülen türlerdir (Siriwardena et al.,1988;. Jones, 1991; Turan ve Göktaş, 2000). Alandaki bu ötücü kuş türlerinin üreme dönemi sonrası popülasyonları artmaktadır. Bu türlerin popülasyon büyüklüklerinin izlenmesi, yıllık artışlarının düzenli sayımlarla belirlenmesi ve diğer ötücü kuşların popülasyon dalgalanmaları üzerindeki etkilerinin ortaya konması için uzun süreli gözlem ve sayımlar yapılması gerekmektedir.

Daha önce ortaya konan veriler (Kiziroğlu, 1992), literatür bilgileri ve bu araştırma (Eylül 2003 –Eylül 2004) süresince gerçekleştirilen saha çalışmaları sonucu elde edilen veriler dikkatle incelendiğinde, Beytepe'nin gözardı edilemeyecek kadar önemli bir yabancılaşma sahip olduğu gerçeği ortaya çıkar. Ancak yapılaşmanın ve insan faktörünün Beytepe'de yoğun olması, bölgenin korunması ve düzenli

bakılması gereksinimlerini yaratmaktadır. Bu gereksinimler Beytepe ve çevresindeki alanları habitat olarak kullanan kuş türleri için (geniş kapsamda yabancı hayat için) son derece önemlidir.

Dünyanın oluşumundan bugüne kadar süregelen evrim sürecinin varlığını göz önüne aldığımızda yabancı hayatın homojen olması beklenemez. Ancak çevrenin bu heterojenliği üzerinde en büyük etkilerden birisi olan insan baskısını unutmamak gerek. Bu nedenle de Beytepe ve çevresi için insan baskısını minimuma indirmek korunum için önemli detaylardan birisidir.

Unutulmaması gereken bir diğer korunum hususu da Beytepe'deki kuş türlerinin yaşama alanlarının değiştirilmemesi ve bozulmaması gerektiğidir. Ayrıca kimyasallar, yoğun teknoloji faaliyetleri, bilinçsiz avlanma gibi çeşitli baskıların yol açacağı olumsuzlukların da bizler tarafından göz önüne alınması gerekir.

Son olarak, Beytepe ve yakın çevresi kuşlarla ilgili yapılacak bilimsel çalışmalarda uygun bir gözlem, izleme ve halkalama istasyonudur. Bu özelliğinden dolayı, yapılacak peyzaj uygulamaları ve rehabilitasyon çalışmalarında bu durumun öncelikli olarak ele alınması ve tekrar tekrar vurguladığımız korunması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akaydın, G., 2003, Doğal Bitkilerimiz, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara
- Albayrak, A.B., 2001. Balıkdamı, Sivrihisar (Eskişehir) Avifaunası Üzerine Araştırmalar. Bilim Uzmanlığı Tezi. H.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Alberti, M.E., Botsford, E. and Cohen A. 2001. Quantifying the urban gradient: Linking urban planning and ecology. p: 89-115 In: Avian Ecology and Conservation in urbanizing world. Kluwer Academic, Norwell M.A.
- Atalay, F.G., 1984, Beytepe Göletindeki Sazan (*Cyprinus carpio* L., 1758)'ın Büyüme Oranlarının İncelenmesi, Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayaş, Z., and Kızıroğlu, İ., 1999. Türkiye-Yunanistan Sınırı Ornitofaunası (İpsala-Edirne/Türkiye). Hacettepe Üniversitesi Fen ve Müh. Bil. Dergisi. Seri A: 11-21 s 39:171-181 pp
- Ayaş, Z., 1993. Göksu Deltası'ndaki Bazı Çevre Kirleticilerin Çeşitli Ortam ve Organizmalarda Birikimi ve Biyoindikatör Su Kuşlarına Etkileri. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Ayvaz, Y., 1982, Elazığ Hazar Gölü Kuşları, Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Der. Cilt: 2, Sayı 1 54-64, Erzurum.
- Ayvaz, Y., 1984, The Waterfowl of Sultan Sazlığı – Kayseri, Communications, Tome: 2, Serie: C, Biologie. Ankara.
- Ayvaz, Y., 1988, Malatya Pınarbaşı Gölü Kuşları, Doğa - Tr. J. Of Zoology, 14, 139 – 143. Tübitak.
- Ayvaz, Y., 1990, Çıldır Gölü Kuşları, Doğa - Tr. J. Of Zoology, 15, 53 – 58. Tübitak
- Bibby, C.J., Burges, N.D and Hill, D.A. 1991. Bird Cencus Techniques. Academic Press Ltd. London, 17DX.
- Blackburn, T.M., Gaston, K.J. & Gregory, R.D. 1997. Abundance-range size relationships in British birds: is unexplained variation a product of life history? *Ecography*, 20: 466-474

- Bolger, D., 2001. Urban birds: population, community and landscape approaches. p: 155-177. In: Avian Ecology and Conservation in urbanizing world. Kluwer Academic, Norwell M.A.
- Canik, B., 1971, Beytepe ve Civarının Hidrojeolojisi, Hacettepe Üniversitesi. Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi. Rapor, 23s.
- Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats., 1999, Council Of Europe. (Appendices To The Convention. Prepared By The Directorate Of Environment And Local Authorities), 26pp.
- Erdoğan, A., 1989, Ankara/Beytepe Serçe Populasyonları (Passer domesticus L. ve P. montanus L.) İle İlgili Biyolojik Çalışmalar, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 97s.
- Jones, D.N., 1991. Temporal changes in the suburban avifauna of inland city. Aust. Wildl. Res. 8: 109-119 pp.
- Keşaplı, Ö., 2003. Patterns and Diversity of Passerine Migration at METU. MSc Thesis. Middle East Technical University. Graduate School of Natural and Applied Sciences.
- Kızıroğlu, İ., 2001, Ekolojik Potpuri, TAKAV Mat. Yay. A.Ş., Ankara, 391s.
- Kızıroğlu, İ., 1993, The Birds Of Türkiye (Species List In Red Data Book), Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Publication Nr.: 20, Ankara, 48s.
- Kızıroğlu, İ., 1992, Beytepe Ve Çevresinin Biyolojik Yapısı, OGM. Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın No.: 67, Sıra No.: 72, Ankara, 161s.
- Kızıroğlu, İ., 1989, Türkiye Kuşları (Kırmızı Listede Olanlar Ve Buldukları Bölgeler), OGM. Yayınları, Ankara, 314s.
- Kolat, N., 1976, Balık Kültürüne Elverişli Hale Getirilmiş Beytepe Göletine Üç Çeşit Balığın Adaptasyonu Ve Verim Kabiliyeti Üzerine Araştırmalar, T.C. Köy İşleri Bakanlığı Topraksu Genel Müd. Merk. Topraksu Araş. Enst. Müd. Yay. Gn. Yayın No.: 77, Tek. Yayın 33, Ankara, 41s.
- Krebs, J.R., and Davies, N.B., 1998. Behavioural Ecology. An Evolutionary Approach. Blackwell Science, Fourth Edition, London
- Metin, H., 2005, Beytepe Göleti Zooplanktonik Organizmaların Tespiti Ve Mevsimsel Dağılımlarının Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Paradis, E., Baillie, S.R., Sutherland, W.J. & Gregory, R.D. 1998. Patterns of natal and breeding dispersal in birds. *Journal of Animal Ecology*, 67: 518-536.

Utku Perktaş., 2001. Nallıhan- Beypazarı (Ankara) Avifaunası Üzerine Araştırmalar. Bilim Uzmanlığı Tezi. H.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara

Perktaş, U., Ayaş, Z., Albayrak, A.B., 2002. Determination of Conservation Status of Non-Passerine Birds in Nallıhan Bird Paradise, Central Anatolia-Turkey. *Hacettepe Journal of Biology and Chemistry*, 31:1-9 pp.

Siriwardena, G.M., Baillie, S.R., Buckland, S.T., Fewster, R.M., Marchant, J.H. & Wilson, J.D. 1988. Trends in the abundance of farmland birds: a quantitative comparison of smoothed Common Birds Census indices. *Journal of Applied Ecology*, 35: 24-43.

Turan, L.S., ve Göktaş, A., 2000, Başkentin Kuşları (Birds Of Ankara), Ankara Valiliği Çevre Koruma Vakıf Başkanlığı, Ankara, 109s.

Turan, L.S., 1988, Beytepe Saksagan, *Pica pica pica* L. Populasyonu İle İlgili Biyo-Ekolojik Araştırmalar, Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 63s.

Türkiye'nin Kuş Cennetleri, 1995, T.C. Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğü, Yeşil Seri: 5, Ankara, 114s.

Ünal, Ş., 1980, Beytepe Ve Alap Göletlerinde Algolojik Araştırmalar, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi, Ankara.

<http://www.cevreorman.gov.tr/sehirbolgeplanlama/index.php>)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Cihangir Kirazlı
Doğum Yeri : Ankara
Doğum Yılı : 1978
Medeni Hali : Bekar

Eğitim ve Akademik Durumu:

Lise : 1994 - 1997

Lisans : 1997 - 2002

Yabancı Dil : Almanca - İngilizce

İş Tecrübesi : 2002 – 2003 Özel Alternatif Dershanesi, Biyoloji Öğretmenliği
2002 – 2004 Özel Eryaman Fen Dershanesi, Biyoloji Öğretmenliği
2003 – devam Özel Öge Dershanesi, Biyoloji Öğretmenliği
2005 – devam İ.D.E.M. Eğitim Danışmanlık Yayıncılık Tic. Ltd. Şti., Biyoloji Zümre Başkanlığı

